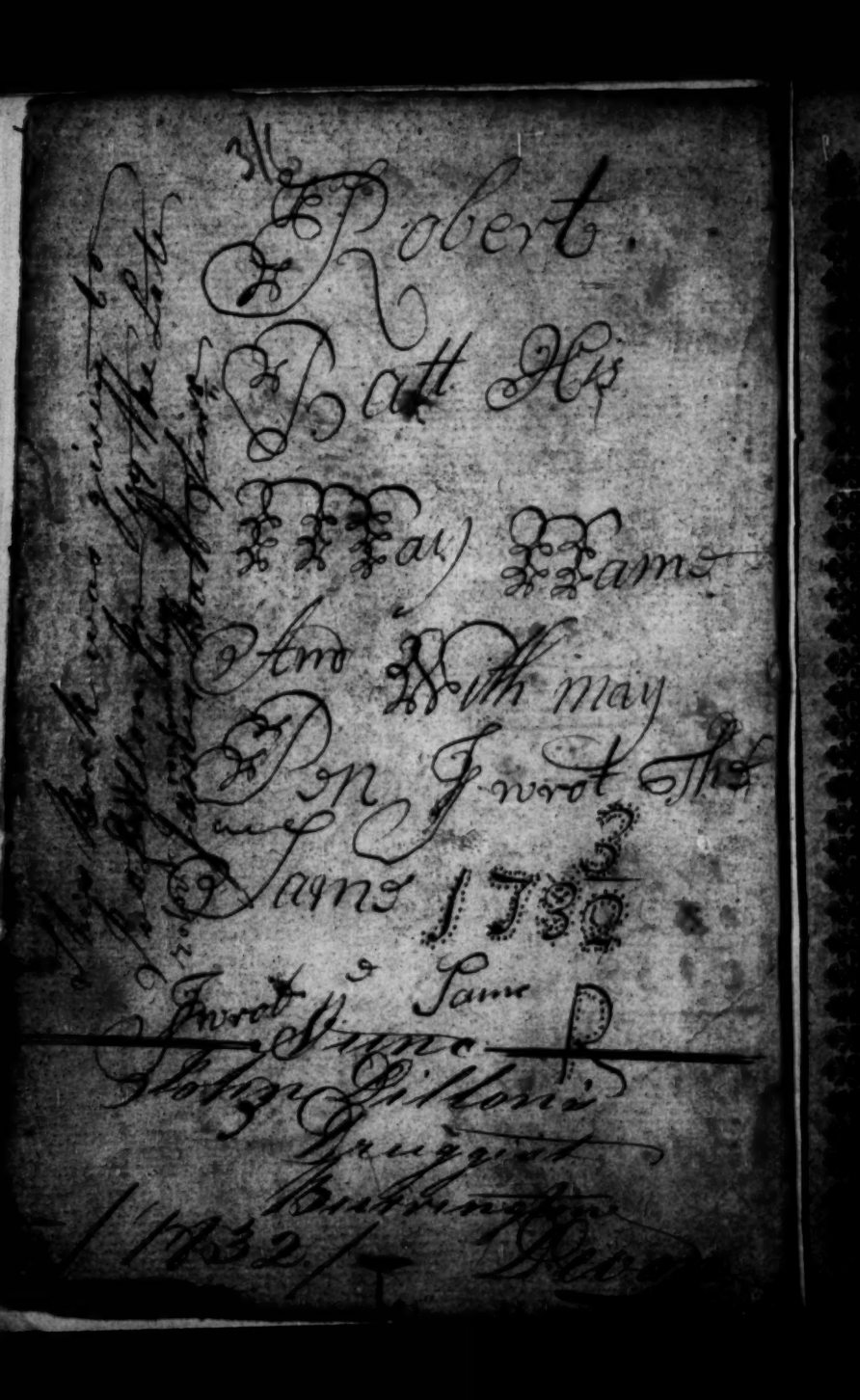

WING A 717 . 650

ÆSOPI PHRYGIS FABULÆ

Jam recenter ex collatione optimorum exemplarium emendatius excusæ:

Unà cum nonnullis variorum Autorum Fabulis adjectis:

Et

Indice correctiori præfixo,

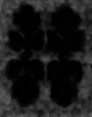

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina *Joannis Field*, [illegible]
Academiæ Typogr[illegible]
1662.

82... 1001

ÆSOPI *Vita brevissimè ex* Maximo Planude *selecta.*

RErum humanarum naturam persecuti sunt & alii, & posteris tradiderunt: *Æsopus* verò videtur, non absque divino afflatu cùm moralem disciplinam attigisset, magno intervallo multos eorum superâsse. Genus quidem traxit ex *Ammorio*, oppido *Phrygiæ*, cognomento *Magna*; sed fortunâ fuit servus: verùm servitus non potuit animum ejus liberum corrumpere. Fuit autem non solùm servus, sed & deformissimus omniu suę ætatis hominum: nam acuto fuit capite, pressis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger, unde & nomen adeptus est, ventrosus, valgus, & incurvus; &, quòd erat omnium pessimum, tardiloquentiâ, & voce obscurâ simul & inarticulatâ, quæ omnia servitutem ei parâsse videri possunt. Sed cùm tali esset, tamque deformi corpore, animo tamen fuit naturâ solertissimo, & ad omne commentum felicissimo. Homo igitur tam deformis ad fodiendum agrum ab hero suo immittitur: quò alacriter operi incumbebat. Cùmque ejus domino ficus agricola quidam dono dedisset, ejus dominus servo cuidam *Agathope* domum ferendas commisit. Qui *Agathopus* consilium iniit cum servo, ut ipsas ficus illicitè devorarent, causarentúrque postea *Æsopum* furto ablatas edisse, ut hero domo redeunte accusaretur, *Æsopo* parantur flagra. Procumbit ad heri pedes miser, dilationem petit: quâ impetratâ, aquam calidam affert, cujus partem ebibit, reliquam propinat conservis. *Æsopus* præter aquam nihil evomit: servi, unà cum humore, ficus in terram ejiciunt. Nudi nebulones flagro miserè concidunt: ut, laudato mirificè ingenio *Æsopi*. Cùm Sacerdotes *Dianæ* convenissent *Æsopum*, rogâssentque ut viam illis monstraret, quæ in urbem ducebat: is priùs frugali cœnâ reficillatos in viam dux ipse ducit. Ob quam hospitalitatem Sacerdotes precibus orant *Dianam*, ut ipsâ gratiam referat homini tam bene de ipsis merito. Quo facto, reversus *Æsopus*, in somniumq; lapsus, visus est videre Fortunam adstare sibi, solventem ejus linguam, atque fabularum largientem doctrinam. Quare mirificè [illegible]

Æsopus expergiscitur, beneficiúmque in hospitalitatis observati-
onem rejicit. Non enim ampliùs loquendo tardus erat, sed linguâ
solutâ expeditè loquebatur. Quod cùm *Zenas* quidam agri præ-
fectus intellexisset, timens nequando iniquitatis apud dominum
ab *Æsopo* accusaretur, hominem prævenit, atque gravissimâ ac-
cusatione in odium domini induxit, adeò ut eidem præfecto ab
hero *Æsopus* traderetur. Cúmque in potestate *Zenæ* foret *Æso-*
pus convenit *Zenam* mercator quispiam, rogans num jumentum
aliquod velit divendere: respondit *Zenas*, jumentorum se pote-
statem non habere; verùm *Æsopum* monstrat, si hunc velit, adesse
quidem. Quem cùm vidisset mercator, *Unde hæc tibi olla*, inquit:
Anne truncus est, vel homo? Nî vocem emitteret, utrem inflatum ar-
bitraret: atque indignatus abiit. *Æsopus* ipsum sequens, *Mane*, in-
quit. Ille verò conversus, *Abi*, inquit, *sordidissime canis*. At *Æ-*
sopus inquit, *Eme me, mercator: non inutile tibi sum futurus manci-*
pium: nam tibi domi sunt mali pueri, & in otio flentes: his me præ-
fice Pædagogum, omnino eis ero pro larva. Ridens igitur mercator
ad *Zenam* dicit, *Quanti vas hoc malum vendis?* Ille *tribus* ait *obolis*.
Mercator tres obolos exponens, *Nihil emi*, inquit, *nihil exposui*.
Mercator ille cùm *Ephesi* reliqua vendidisset mancipia, tres re-
manserant illi, Grammaticus, Cantor, & *Æsopus*. Quos cùm ille
nequiret divendere, *Samum* petiit, atque expositis his tribus
Grammatico & Cantore egregiè ornatis, *Æsopo* verò in medio
sordidissimè stante, venit Philosophus *Xanthus*, atque hos tres
probè contuens, mercatoris commentum miratus est, curnam in-
ter duos bellissimos juvenes tam sordidum statuisset homuncio-
nem. *Xanthus* igitur percontatur Cantorem, *Cujas* esset: Respon-
dit, *Cappadocum*: Quid sciret; Respondit, *Omnia*. Quo dicto, risit
Æsopus. Quæsivit & à Grammatico *Xanthus*, *Cujas esset*; Dixit se
Lydium esse. Quid facere sciret rogante *Xantho*; *Omnia*, inquit
Grammaticus: atque iterum risit *Æsopus*. Discedente *Xantho* ro-
gant discipuli, ut *Æsopum* emat: nam reliquos nimis magno pre-
tio æstimarat mercator. Veniens ad *Æsopum* *Xanthus* rogat, *Un-*
de sit, Nigrum se esse, respondit. Ille verò, *Non hoc volebam*, ait
sed, unde natus sis. Ait *Æsopus*, *Ex ventre matris meæ*. *Non ho-*
dico, inquit *Xanthus*, *sed, in quo loco natus sis*. *Æsopus* respondit
Matrem non renuntiâsse sibi, an in sublimi vel humili loco eum
genuerit. *Xanthus*, *Quid facere sciret*; percontatur: & ille, *Nihil*

Quomo

Quomodo dixit, *Xanthus? Quoniam hi duo se omnia professi sunt*
ôsse: mihi verò nihil reliquerunt. Laudatus est multis modis *Æ-*
opus à Scholasticis ob hoc responsum, quoniam nullus sit uspiam
nter mortales, cùi cognita exploratáque sunt omnia. *Xanthus*
mpturus *Æsopum* dixit, *Si emero te, anne es fugiturus?* Cui *Æso-*
us respondebat, *Hoc si facere voluero, haudquaquam te uterer con-*
ultore. Quæ cùm maximè placuissent *Xantho*, subintulit, *Sed de-*
ormis es: Atqui, ille respondit, *O Philosophe, non faciem, sed men-*
em oportet inspicere. Xanthus, soluto à Scholasticis pretio, *Æso-*
um accipit, Inter deambulandum igitur, cùm sol esset ardentis-
imus, *Xanthus* meiebat, nihilominus iter peragens. Id animad-
ertens *Æsopus* dixit se confestim fugiturum. *Xantho* curnam id
acere vellet exquirente *Quoniam*, inquit, *Si tu, cùm herus, natu-*
æ non potes morem gerere; quid servo mihi faciendum? nam si ad
inisterium aliquod mitterer, num inter volandum cacare deberem?
Post hæc accidit, *Xanthum* die quodam amicos ad convivium in-
itâsse, quibus rem gratam facturus. *Æsopo* mandat, ut len-
em coquat. Commodè paratâ & coctâ, *Xanthus* eam jubet af-
erri. *Æsopus* jussa exsequitur. *Xanthus*, lente acceptâ, probatu-
us anne cocta foret satis, digitis eam attrivit: & multas adhuc
uperesse putans, jussit *Æsopum* afferre. Præter aquam is nihil ad-
ortavit. *Xantho* graviter indignante, quod lentes non apponeret
mensæ, respondit, Se, veluti jussisset, non lentes, sed lentem coxis-
e. Referuntur sententiæ aliquot *Æsopi* elegantissimæ, hæ videli-
et: *Deum ante omnia cole. Regem honora. Bene agentibus ne invide.*
Linguæ continens esto. Mulieri nunquam credas secreta. Ne pudeat te
mper dicere meliora. Fac quæ te non mœstificent. Bonum esse non te
ntiteat. Æsopus, cùm apud *Samios* ageret, libertate donatus est;
nissusq; *Cræso* regi bellum cum *Samiis* agenti: is suâ cùm pruden-
â, tum urbanitate, effecit, ut *Samiis* placatus rex conciliaretur.
amii multis honoribus redeuntem *Æsopum* exceperunt; qui, di-
cedens ex insula, orbem peragravit: cui maximam familiarita-
em fuisse memorant cum *Licero* rege, à quo statua aurea *Æsopi*
ussa est erigi. Deinde, peragratâ *Græciâ*, *Delphos* pervenit, à qui-
us nullo affectus est honore; sed ab ipsis post salutaria præcepta,
upe præceps devolutus, mortuus est: cujus mors, gravi pestilen-
â ulta, injustè occisi *Æsopi* indicium *Delphis* exhibuit.

Martinus Dorpius Joanni Leupi, Jacobo Papæ, & Joanni Ninivitæ, *eruditissimis in* Flandria *Ludimagistris*, S.

EQuidem in ea & sum, & fui semper, sententia, viri ornatissimi quam mutare nullus queam, sed nec velim, ut impendiò plus nutantibus literis consultum putem ab oruditis aliquot nostrâ memoriâ viris, qui classicos autores castigatè ediderunt, quàm à quibusdam gloriæ auaupibus (nam alios taceo) qui commentariorum latifundiis omnia occupârunt. Ecquis enim non eo nomine Alanum Romanum *suspicit, amat, prædicat? Hæc mecum identidem reputans, ausus sum & ipse quiddam minus, penè dixerim minimum, nempe fabulas* Æsopicas *rursus emittere, non carmine quidem illas subrusticè conscriptas, sed prosâ oratione mirum quàm lepidè concinnatas; utpote à* Gulielmo Gaudano, *tanto viro, ut ab* Erasmo *meo, literatorum quasi Phœnice seriò sit laudatus. Eam opellam vobis, ingeniosæ* Flandrorum *juventutis præceptoribus, nuncupatam dedico, eò utique ferans, ut scholastici vestri hoc lævigatorio omnem tenellarum linguarum stribiliginem prius abradant, quàm* Lilianum *nostrum vetus, atque adeò primum apud* Lovanienses *politioris literaturæ domicilium profecti, Philosophiæ initientur. Adjeci paucula ex* Gellio, Politiano, Petro Crinito; *sed selecta. Quòd si genio quopiam adspirante levis hæc alea feliciter ceciderit, plusculum aliquando, & quædam meæ fœturæ, quæ interim parturio pariam;* Dialogos, carmina, Prologos in actiones Plautinas, complementum Aulularíæ, *atque id genus alia. Cur enim quæso, non ausim? quonam absterrear? Auxilio videlicet fretus* These *quondam vestri, nunc & mei,* Nicolai Buscoducensis, *viri (quem tacente me, ipsi probè nostis) exquisitè docti, sive Philosophicas fabulas requiratis, sive venustioris dictionis lautitias, & amici, candidi sinceri, humani, qui curam hujus editiunculæ in se omnem derivavit in reliquis idem (quæ est hominis vigilantia) lubens obiturus. Rideri interim ab istis Amusis sinistrâ* Minervâ *natis, hoc verò mihi palmarium; quando sui similes, & omnes, & solos, in cœlum ferre destinaverunt. Valete,* Lovanii, *ex nominatissimo* Lilianorum *Gymnasio ad* 10. *Kal.* Decemb.

Ex

Ex

PHILOSTRATI
IMAGINIBUS.

FAbulæ se ad *Æsopum*, suâ in eum benevolentiâ, conferunt, quòd satagit sui: Fabula quippe & *Homero*, & *Hesiodo*, necnon & *Archilocho* in *Lycambem* curæ fuit: sed ab *Æsopo* humana omnia ad fabulas redacta sunt, sermone brutis non temere impertito. Nam & cupiditatem tollit, & libidinem insectatur & fraudem. Atque hæc ei leo quispiam agit, & vulpes, & per *Jovem* nec equus, nec testudo muta, ex quibus pueri discant, quæ in vita gerantur. Habentur igitur in pretio fabulæ propter *Æsopum*; accedunt ad januam docti hujus, vittis eum devincturæ, coronâque oleaginâ coronaturæ. Hic (ut puto) fabulam aliquam texit: risus enim faciei, & oculi in terram defixi, id præ se ferunt: Pictorem fabularum curas remissiore animo indigere non latuit. Philosophatur autem pictura & fabularum corpora: Bruta enim cum hominibus conferens cœtum circa *Æsopum* statuit ex illius scena confictum. Chori dux Vulpes depicta est. Utitur enim eâ *Æsopus* ministrâ argumentûm plurimorum, ceu *Davo* Comœdia.

Index Fabularum omnium, quæ in hoc libro continentur, secundùm ordinem Alphabeti.

De

Abiete & dumis 37
Accipitre columbam insequente 58
Accipitribus inter se inimicis 91
Adolescentibus duobus 48
Adolescente & cato 19
Adolescente ex coitu infirmo & lupo 88
Adolescente in funere patris canente 78
Adolescente & coquo 100.119
Adolescente & hirundine 152
Ægroto & medico 17.102.132
Ægyptio ad fidem hort. 170
Æthiope 150
Agno & lupo 19.125
Agricola 151
Agricola & filiis, 20.118
Agricola & canibus 23.98.117
Agricola & ciconia 34
Agricola mercaturam & militiam affectante 75
Agricola & poeta 83
Agricola filios suos docente 98
Agricola & pelargo 122
Alcedine 145
Alite & pullis 37
Amicis duobus & urso 34.99
Amicis duobus & ursa 76.
Amne suum fontem convitiis lacessente 76
Angailla conquerente 62
Anjere 58
Anjere & grue 146
Anseribus 30
Anu & Anicillis 28
Anu dæmonem accusante 67
Ape & Jove 131
Apiario 142
Apologo ex *Petro Crinito* 49
Apologo *Æsopi Phrygis* 46
Apologo ex *Mantuano* 26
Apro & Asino 9
Apro & rustico 42
Aquila 164
Aquila & cornicula 4
Aquila & corvo 61
Aquila & pica 65
Aquila filios cuniculi rapiente 85
Aquila & vulpe 105
Aquila & corvo 107
Aquila & homine 113
Aranea & hirundine 68
Aranea & podagra 52

Arboribus

Arboribus pulchris & deformi 61
Ariete cum tauro pugnante 84
Arione & delphino 50
Artubus humanis & ventre 57
Arundine & olea 100
Asino 28.33.44
Asino & equo 29.134
Asino & viatoribus 44
Asino & vitulo 59
Asino, simia, & talpa 62
Asino & scurra 76
Asino ægrotante & lupis visitantibus 79
Asino laborum finem non inveniente 79
Asino qui hero ingrato serviebat 80
Asino tubicine, & lepore tabellario 90
Asino & lupo 102.135
Asino & Jove 133
Asino & leone 147
Asino sylvestri 160
Asinis 164
Asino & vulpe 161,162
Asino & ranis 161
Asino & corvo 162
Avaro 145
Avaro & invido 58
Aucupe 124
Aucupe & palumbo 21
Aucupe & frigilla 70
Aucupe & vipera 102
Aucupe & merula 103
Avibus & quadrupedibus 13
Avibus scarabeos timentibus 6
Avibus plures reges eligere volentibus 77
Auriga & rota currus stridente 86

B

Boye & juvenco 41
Bubulco 164
Buccinatore 21
Butali 150

C

Calamo, sive canna, & oliva 120
Camelo 33.162
Calvo crines externos gerente pro nativis 105
Cancro & vulpe 136
Cancris, matre & filio 32
Cane & umbra 2
Cane & asino 5
Cane venatico 9
Cane & lanio 18,102
Cane invido & boye 25
Cane mordaci 33
Cane & leone 42
Cane & hero 69
Cane oves domini occidente 48
Cane ad coenam vocato 112
Cane & lupo 126
Cane carnes portante 127
Cane & gallo [illegible]
Canibus [illegible]
Canibus urbanis villaticum insequentibus 67
Cantilena tabellario placita 171
Caponibus pinguibus & macro 70
Carbonario & fullone 21.95
Carbonario & lotore 113

Car-

Carduele & puero. 71
Castore virilia sibi amputante 101
Cassita 145
Cato & gallo 109
Cata in fœminam mutata 166
Cera duritiem appetente 75
Cerva 146
Cerva & leone, 146
Cerva & vite 147
Cervo 14
Cervo & ove 10
Cervo & bobus 16
Cervo & leone 121
Cicada & formica 41
Citharœdo 156
Cochleis 151
Cochlea petente à Jove, ut suam domum secum ferre posset 81
Columba 163
Columba & pica 59
Columba & cornice 163
Columbis & milvo 8
Coriario emente pellem ursi à venatore nondum capti 73
Cornice & Jove 25
Cornice & urna 38
Cornice & corvo 157
Cornice & cane 157
Corvo & vulpecula 4
Corvo & lupis 50
Corvo & vulpe 125
Corvo ægroto 116
Corvo & serpente 157
Cuculo & accipitre 59
Culice cibũ ab apẽ petente 90
Culice & leone 165
Cygno 150
Cygno in morte canente reprehenso à ciconia 61

D

Derisione hominis porcum occidere volentis 165
Divite 163
Divite & cervo 66

E

Epistolis Laurentii tribus 54, 55, 56
Equite calvo 3
Equo & leone 1
Equo & asino 13, 9
Equo & cervo 1
Equo inculto sed veloci, & cæteris eum deridentibus 8
Eremita ægrotante 6
Eremita & milite 7

F

Fabula ex *Lamia Polit.* 4
Fabula *Mancini* 17
Fabro & cane 12
Facetum de erudiendo asino dictum 176
Facetum Minacii consilium 173
Fele in fœminam mutata 9
Filio senis & leone 10
Florentino, qui equum emerat 170
Formica 27, 15
Formica & columba 13
Formica & cicada 14
Furibus 35
Fure & cane

G

Gallina & vulpe 136
Gallina & hirundine 162
Gallina auripera 165
Gallo gallinaceo 1
Gallo & cato 24
Gallo & vulpe 166
Gallis & perdice 111
Gallis duobus inter se certantibus 130
Gliribus quercum eruere volentibus 68
Graculo 11

H

Herinaceo viperam hospitem ejiciente 82
Hirundine & aliis aviculis 7
Hirundine & cornice 150
Hinnulo 145
Hœdo & lupo 9. 28. 156
Homine, quem canis momorderat 99. 118
Homine & ligneo deo 112
Homine, qui in somnis aurum reperiebat 169

I

Impossibilia promittente 143
Inimicis duobus 119
Jove 141. 158, 159
Jove & simia 30
Jove & corvo 122
Juvene senis curvitatem irridente 64

L

Lœna & vulpe 129
Legato avaro tubicines decipiente 63
Leone lene 5. 127
Leone rustici filiam amante 128
Leone & aliis 2. 28
Leone & vulpecula 16
Leone & rana 21. 127
Leone & capra 29
Leone & tauro 21. 128
Leone & capella 38
Leone & venatore ibid.
Leone & mure 75
Leone porcum sibi socium eligente 90
Leone, asino, & vulpe 128
Leone & homine 137
Leone & urso 14
Leone & lupo 149
Leporibus 159
Leporibus & ranis 9. 134
Lepore sese vulpi præferente 82
Lepore calliditatem, & vulpe celeritatem à Jove petentibus 87
Lepore & testudine 138
Lignatore 133
Lupo suadente histrici ut tela deponeret 81
Lupo ovis pelle induto 83
Lupo pisce fluvii maris regnum affectante 85
Lupo & agno 1. 129
Lupo & grue 2. 129
Lupo & sucula 8
Lupo & capite picto 11
Lupo & vulpe 13
Lupo & agnis 15
Lupo & cane 22
Lupo & ove 159

Lupo & vetula 165
Luscinia cantum accipitri pro vita pollicente 179

M

MArito & uxore 155
Medico & mortuo 124
Medico, qui insanos curabat 172
Membris & ventre 150
Mercurio 158
Mercurio & statuario 154
Mercurio & Tiresia 154
Milite & duobus equis 70
Milite qui uxorem habuit litigiosam 168
Milvo ægroto 6
Minacii lusoris responsione 173
Monedula 158
Monedula & columba 157
Mula 124
Muliere 149
Muliere virum morientem flente 61
Muliere amatoris discessum flente 162
Muliere, quæ pro viro se mori velle dicebat 77
Mulier ignem in domum mariti ferente 91
Muliere & gallina 99.118.135
Muliere & medico 117
Muliere & ancillis 151
Muliere & venefica 151
Muliere maritum pediculosum vocante 167
Mulo & equo 72
Mure & rana 1
Mure urbano & rustico 3
Mure in cista nato 37
Mure amicitiam cum fele ineunte 80
Mure liberante milvum 81
Muribus & cato 121
Musca 132
Musca, quæ, quadrigis insidens, pulverem se excitasse dicebat 62
Musca & formica 11
Muscis 154
Mustela senicula & maribus 26

N

NAutis Sanctorum auxilium implorantibus 62
Nuce, asino, & muliere, quibus singulis prosunt verbera 79
Nutrice & lupo 32

O

OLitore & cane 147
Ollis duabus 34
Opilione & Agricolis 24
Ove pastori convitiante 86

P

PArdo & vulpecula 42
Partu montium 8
Partu terræ 50
Pastore 163
Pastore artem nauticam exercente 104
Pastore & mari 139
Pastore & lupo 148
Patre & filiis 98
Patre filium ad virtutes frustrà hortante 83

Pavone & luscinia 25
Pavone & pica 27
Pavone & grue 36
Pavone & monedula 144
Paupere monoculo 173
Philomela & accipitre 108
Pigritia adolescentis 166
Piscatore 114.163
Piscatoribus 44.[illegible].115
Piscatore & pisciculo 31.37
Piscatore & cinaride 96
Piscatore & smaride pisce 110
Piscibus 42
Piscibus è sartagine in prunas desilientibus 63
Porco & equo 73
Prætore repetundarum damnato 91
Puero & fure 39
Puero & matre 164.138
Puero & fortuna 120
Puero oves pascente 125
Puero & scorpione 137
Pulice 141
Pulice & homine 141
Punica & malo, arboribus 140

Q

Quadrupedibus societatem adversùs aves, &c. 63
Quercu & arundine 30.36

R

Ranis 143.152
Ranis & earum rege 7
Rana & bove 12
Rana & vulpe 33.135
Ranis regem petentibus 116
Rege & simiis 43
Ridenda de paucitate amicorum Dei responsione 172
Rustico & colubro 3
Rustico & angui 10
Rustico & equo 20
Rustico & Fortuna 35
Rustico & juvenco 39
Rustico & Hercule 40
Rustico impetrante ut triticum absque aristis nasceretur 58
Rustico amnem transituro 58
Rustico & mure 65
Rustico per vocem hoedi ad jurisconsultum admisso 88

S

Sacerdote & pyris 72
Sacerdote, qui caniculum sepelivit 167
Sacerdote, Epiphania an vir esset vel foemina, ignor. 171
Salice & securi 138
Sancti Antonii fratre, & laico, & lupo 171
Satyro & viatore 39
Satyro & rustico 45
Scarabeo & aquila 45
Scurra & Episcopo 71
Sene puellam in uxorem accipiente 64
Sene, ob impotentiam, carnis libidinem relinquente 82
Sene, juvenem poma sibi surripientem saxis dejicente 89
Sene mortem differre volente 92
Sene mortem vocante 117
Sene, qui asinum portavit 168
Serpente 163

Ser-

Serpente & agricola 136
Serpente & cancro 148
Simia 141
Simia & vulpecula 16
Simia & ejus prole 35
Simia & duobus ejus natis 41
Simia & Vulpe 111
Simia & delphino 153
Singulari animali & vulpe 145
Sole & aquilone 32
Sue & cane 70. 148
Sylva & rustico 15

T

TAlpe & matre 140
Tauro & capro 35
Tauro & mure 4
Tauris & leone 36
Testudine & aquila 32. 146
Testudine & ranis 68
Tigride & vulpe 36
Trabe & bobus eam trahentibus 60
Trabe boum pigritiam increpante 71
Tobicine 100. 113
Turdo amicitiam cum hirundine ineunte 95
Thymo & delphino 101. 124

V

VAte 130
Vaticinatore 93
Venatore & perdice 138
Vermi & vulpe 164
Vespis, perdicibus & agricola 140
Vespertilione, rubo & mergo 144
Vespertilione & mustela 160
Viatore 138
Viatore & pera inventa 105
Viatoribus 152. 160
Vidua virum petente 67
Vidua & asino viridi 84
Vipera & lima 14
Viro, Cardinali nuper creato gratulaturo 64
Viro & uxore bigamis 74
Viro maligno & dæmone 77
Viro Zelotypo 78
Viro clysteres recusante 79
Viro amicos experiri volente 86
Viro aratrum portante 174
Viro avaro sacculum nummorum alloquente 92
Viro jactabundo 95
Viro Apollinem tentante 95
Viro & Satyro 96
Viro agricola 113
Viro inope & infirmo 115
Viro & uxoribus 142
Vitula & bove 120
Vitulo & cerva 131
Ulmo & filere 75
Upupa indignè honorata 72
Urso & apibus 69
Vulpecula & ciconia 10
Vulpecula & mustela 17
Vulpecula & pardale 43
Vulpe 137
Vulpe & leone 23. 54. 109
Vulpe & aquila 23
Vulpe & fele 43
Vulpe & mulieribus gallinas edentibus 60

Vulpe carnem leporis cani laudante 85
Vulpe & capro 93
Vulpe & capite reperto 95
Vulpe & tragó 108
Vulpe ſine cauda 110
Vulpe & rubo 110
Vulpe & crocodilo 111
Vulpe & venatoribus 111
Vulpe & larva 112
Vulpe eſuriente 114
Vulpe & pardo 115
Vulpe à ruſtico in palea abſcondita 170
Vulture aliiſque avibus 29
Uxore in flumine peremptà 167

INTERPRETES.

Adrianus Barlandus.
Angelus Politianus.
Anianus.
Aulus Gellius.
Eraſmus Roterodamus.
Guilielmus Gandanus.
Guilielmus Harmanus.
Ioannes Antonius Campanus.
Laurentius Abſtemius.
Laurentius Valla.
Nicolaus Gerbelius Phorcenſis.
Petrus Crinitus.
Plinius ſecundus Novocomenſis.
Rimicius.

PETRI

PETRI ÆGIDII *Antverpiani Hendecasyllabon ad* Lectorem.

QUisquis noscere fabulas jocosas
Æsopi cupis, hunc novum libellum
Limatum, nitidum, eruditúmque,
Exili tibi comparatâ monetâ:
Quo nec tersior est, facetiórve,
Seu purum inspicias stylum *Latinum*,
Seu tu bestiolas legas loquentes,
Quin & sensiculis scatent amœnis:
Ut via instituenda cuique, monstrant.
Hunc nec barbarus ore *Zoilus*
Pinset, deprimet, atque lancinabit:
Hunc vel Religiosuli probabunt,
Qui tecti piceo caput cucullo
Ipsis sunt *Cynicis* severiores.
Nullos quippe docet feros amores,
Vel, quæ lædere testulam juventæ
Possent, illecebras licentiores.
Sed quid plura moror? Libellus iste
Prorsus nobilis, elegans, *Latinus*:
Horarum est simul omnium libellus.

ÆSOPI

ÆSOPI FABULÆ.

De Gallo Gallinaceo.

Gallus gallinaceus, dum vertit ſtercorarium, offendit gemmam; Quid, inquiens, rem ſic nitidam reperio? Si gemmarius reperiſſet, nihil eſſet eo lætius, ut qui pretium ſciret. Mihi quidem nulli eſt uſui, nec magni æſtimo: imò equidem omnibus gemmis granum hordei malim.

MOR. Per *gemmam*, artem ſapientiámq; intelliges; per *gallum*, hominem ſtolidum & voluptuarium. Nec ſtolidi artes liberales amant, cùm uſum earum neſciant: nec voluptuarius, quippe cui una placeat voluptas.

De Lupo & Agno.

Lupus, ad caput fontis bibens, videt agnum procul infrà bibentem: accurrit; agnum increpat, quòd turbârit fontẽ. Trepidare agnus, ſupplicare ut parcat innocenti; ſe, quando longè infrà biberit, potum lupi nè potuiſſe quidem turbare, nedum voluiſſe. Lupus contrà intonat; Nihil agis, ſacrilege: ſemper obes: pater, mater, omne tuum inviſum genus ſedulò mihi adverſatur. Tu mihi dabis hodie pœnas.

MOR. Vetus dictum eſt, *Ut canem cædas, facilè invenies baculum.* Pœna ſi libet nocere, facilè capit nocendi cauſam. Satis peccavit, qui reſiſtere non potuit.

De Mure & Rana.

Bellum gerebat mus cum rana. De paludis certabatur imperio. Pugna erat vehemens & anceps. Mus callidus ſub herbis latitans ex inſidiis ranam adoritur. Rana, viribus melior, pectore & inſultu valens, aperto Marte hoſtem laceſſit. Haſta utriq; erat juncea. Quo certamine procul viſo, milvus adproperat: dumque præ ſtudio pugnæ neuter ſibi cavet, utrumque bellatorem milvus rapit ac laniat.

UNIVERSITY LIBRARY CAMBRIDGE

MOR. Itidem evenire solet factiosis civibus, qui acceſſi libidine dominandi, dum inter ſe certant fieri magiſtratus, opes, pleruncque etiam & vitam in periculo ponunt,

De Cane & Umbra.

CAnis tranans fluvium rictu vehebat carnem. Splendente Sole, ità ut fit, umbra carnis lucebat in aqua: quam ille viſam avidè captans, quod in fauciùm erat perdidit. Itaq; tum rei, tum ſpei jacturâ perculſus, primùm ſtupuit: deinde animum recipiens ſic elatravit, Miſer! decerat cupiditati tuæ modus. Satis ſuperque erat, nî deſpuiſſes, jam per tuam ſtultitiam minùs nihilo tibi eſt.

MOR. Monemur hâc fabellâ modeſtiæ, monemur prudentiæ, ut cupiditati ſit modus, nè certa pro incertis amittamus. Aſtutè certè Terentianus ille Sannio; Ego, inquit, ſpem pretio non emam.

De Leone & quibuſdam aliis.

CUm ove quibuſdamque aliis pepigerat leo, venationem fore communẽ. Itur venatum: capitur cervus: partiuntur. Singulis ſingulus partes tollere, ut convenerat incipientibus, leo irrugîit. Una, inquiens, pars mea eſt quia ſum digniſſimus. Altera itidẽ mea eſt, quia viribus præſtantiſſimus. Porrò, quia in capiendo cervo plus ſudaverim, vendico tertiam. Quartam deniq; partem nî conceſſeritis, actum eſt de amicitia. Socii, hoc audito, diſcedunt vacui & taciti, non auſi mutire contra leonem.

MOR. Rara ſemper fuit fides, apud hoc ſeculum rarior eſt; apud potentes & eſt & fuit ſemper raritima. Quocirca ſatius eſt, ut vivas cum pari. Qui enim cum potentiore vivit, necesse habet ſæpe de ſuo jure concedere. Cum æquali æquale tibi jus erit.

De Lupo & Grue.

LUpo vorantis ovem fortè oſſa hæſêre in gula: ambit, orat opem. Opitulatur nemo. Omnes dictitant, tuliſſe unum pretium veracitatis. Tandẽ blanditiis multis, pluribusq; promiſſis gruẽ inducit, ut collo longiſſimo in gulam inſerto, os infixum eximeret: petentis autem præmium illa

ſit

sit: Inepta, inquit, abi: non sat habes quòd vivis? vitam debes mihi: si libuisset, licuit præmordere collum tuum.

MOR. Tritum est, *Perire quod facis ingrato.*

De Rustico & Colubro.

RUsticus, repertum in nive colubrum frigore propè enectum, domum tulit, adjecit ad focum. Coluber, ab igne vim virúsque recipiens, deinde flammam non ferens, omne tugurium sibilando infecit. Accurrit rusticus, correptâ sude verbis verberibúsque cum eo injuriam expostulat; Num hanc referat gratiam; num vitam erepturus sit illi, qui vitam ipsi dederit.

MOR. Fit interdum ut obsint tibi, quibus tu profueris; & malè de te mereantur ii, de quibus tu bene sis meritus.

De Apro & Asino.

DUm iners asinus irridebat aprum, ille indignans frendebat: Malum quidem, ignavissime, fuerat meritus: sed etiamsi tu pœnâ fueras dignus, tamen ego indignus qui à te pœnas sumam. Irride tutus, impunè tibi licet: tutus enim es ob inertiam.

MOR. Demus operam, ut cùm indigna nobis audiamus, aut pariamus nè indigna nobis dicamus aut faciamus. Mali enim & perditi plerumque gaudent si quispiam bonorum eis resistat: magni pendunt, haberi se dignos ultione. Imitemur equos & magnas bestias, qui oblatrantes canisculos cum contemptu prætereunt.

De Mure urbano & Mure rustico.

LIbitum est urbano muri deambulare rus. Videt hunc mus rusticus; invitat; apparatur; itur cœnatum. Depromit rusticus quicquid reposuerat in hyemẽ, & exhaurit omne penu, ut tanti hospitis expleat lautitiam. Urbanus tamen, frontem corrugans, ruris damnat inopiam, urbis subinde laudat copiam. Remeans, ducit secum in urbem rusticum, ut, quæ verbis jactitaret, re comprobaret. Ineunt convivium, quod urbanus splendidè comparârat.

Inter epulandum auditur in ſera murmur clavis. Trepidare illi, & fugitare fugitando. Ruſticus, & inſuetus, & loci ignarus, agrè ſe tueri. Diſcedente famulo, redit urbanus ad mensam, vocat ruſticum. Ille vix tandem metu depoſito prorepit. Invitantem ad pocula urbanum percontatur, num hoc periculum crebrum ſit. Reſpondet ille, quotidianum eſſe, contemni oportere. Tum ruſticus, Quotidianum? inquit. Mehercule, tuæ dapes plus fellis quàm mellis ſapiunt. Equidem malo cum ſecuritate meam inopiam, quàm cum tali anxietate illam copiam.

MOR. Divitiæ præſe ferunt quidem voluptatem: ſed ſi introſpicias habent pericula & amaritudinem. *Eutrapelus* quidam fuit, qui, cùm inimicis ſuis quam maximè nocere vellet, divites eos faciebat; dicitans ita ſe eos ulciſci, quippe accepturos cum divitiis ingentem ſarcinam curarum.

De Aquila & Cornicula.

AQuila, nacta cochleam, non vi aut arte quivit eruere piſcem. Accedens cornicula dat conſilium: ſuadet ſubvolare, & è ſublimi cochleam in ſaxa præcipitare; ſic enim fore ut concha frangatur. Humi manet cornicula ut præſtoletur caſum. Præcipitat aquila, frangitur teſta, ſubripitur piſcis à cornicula, dolet eluſa aquila.

MOR. Noli quibuſvis habere fidem; & conſilium, quod ab aliis, acceperis, fac inſpicias. Multi enim conſulti, non ſuis conſultoribus, ſed ſibi conſulunt.

De Corvo & Vulpecula.

PRædam nactus ſtrepitat in ramis corvus. Videt vulpecula geſtientem: accurrit, Corvum, inquit, plurimâ ſalute impertit vulpes. Sæpenumero audieram famam eſſe mendacem, jam reipsâ experior. Nam ut hâc fortè jam prætereo, ſuſpiciens te in arbore, advolo culpans famam. Fama enim eſt te nigriorem pice eſſe, & video candidiorem nive. Meo ſanè judicio cygnos vincis, & hederâ formoſior albâ es. Quòd ſi tu plumis ità & voce excellas,

las, omnium avium equidem te dixerim reginam. Hàc aſſentatiunculâ illectus corvus, ad canendũ apparat. Apparanti verò è roſtro excidit caſeus: quo correpto, vulpecula cachinnum tollit. Tum demum miſerum corvum pudet, pigétq; ſui, & jacturæ rei miſto pudore dolet.

MOR. Nonnulli ſic avidi laudis ſunt, ut cum ſuo probro & damno ament aſſentatorem: ejuſmodi homunciones prædæ ſunt parasitis. Quòd ſi vita veris jactantiam, facilè aſſentatorum peſtiferum genus vitaveris. *Sin vales eſſe Thraſo, nuſquam deerit tibi Gnatho.* Terent.

De Leone ſenectute confecto.

LEo, qui in juventute complures ſuâ ferocitate fecerat inimicos, in ſenectute exſolvit pœnas. Reddunt talionem beſtiæ: dente aper, cornu petit taurus. Imprimis aſellus, vetus ignaviæ nomen cupiens abolere, verbis & calcibus ſtrenuè inſultat. Tum gemebundus leo, Hi quibus olim nocui, jam viciſſim nocent, & meritó: ſed hi, quibus aliquando profui, jam viciſſim non proſunt, imò etiam immeritò obſunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos; ſtultior, qui falſis confiſus fuerim.

MOR. In ſecundis rebus non efferaris, non ſis ferox. Nam ſi vultum mutârit fortuna, ulciſcentur quos læſiſti. Et inter amicos fac habeas diſcrimen. Sunt enim quidam amici, non tui, ſed menſæ tuæ, ſed fortunæ tuæ; quæ quidem fortuna ſi nulla mutata fuerit, & illi mutabuntur: bene tecum actum erit, ſi non inimici fuerint. Meritò queritur Ovidius.

En! ego non paucis quondam munitus amicis,
Dum flavit velis aurat ſecunda meis:
Ut ſera nimboſo tumuerunt æquora vento,
In mediis lacerâ puppe relinquor aquis.

De Cane & Aſino.

DUm blandiretur canis hero & familiæ, herus & familia canem demulcent. Aſellus id videns altiùs gemit: cœpit eum pigere ſortis: iniquè putat comparatum, canem gratum eſſe cunctis, paſciique de menſa herili, idq; otio ludóque conſequi: ſeſe contrà portare clitellas, cædi flagello, nunquã otioſum eſſe, & cunctis tamen odioſum.

Si hæc fiant blanditiis, eam artem quæ tam utilis ſit, ſtatuit ſectari. Igitur quodam tempore redeunti domum hero rem tentaturus, procurrit obviàm, ſubſilit, pulſat unguibus. Exclamante hero, accurrêre ſervi; & ineptus aſellus, qui ſe urbanum credidit, fuſte vapulat.

MOR. Non omnia poſſumus omnes, ut ait Virgilius in Bucol. *Nec omnes omnia dicent. Id quiſque velit, id tentet quod poſſit* Nam ſcimus id quod Græcè ſignificantius dicitur, ὄνος λύρας, id eſt, *Aſinus lyrarum* vel *lyræ*. Si autem Boetius, *Aſinus ad lyram poſitus*. Repugnante naturâ irritus eſt labor.

Tu nihil invitâ dices faciéſve Minervâ, teſte Horatio.

De Leone & Mure.

LEo, æſtu curſúque defeſſus, ſub umbra, fronde ſuperi viridi quieſcebat. Murum autem grege tergum ejus percurrente, experrectus, unum è multis comprehendit. Supplicat captivus; indignum ſe eſſe cui leo iraſcatur clamitat. Reputans ille in nece tantillæ beſtiolæ nihil eſſe laudis, captivum dimittit. Nec verò ità multò pòſt, leo fortè dum per ſaltum currit, incidit in plagas: rugire licet, exire non licet. Rugientem miſerabiliter leonem mus audit, vocem agnoſcit, repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos, quæſtos invenit, inventos corrodit; leo i plagis evadit.

MOR. Hæc fabula ſuadet potentibus clementiam. Etenim, ut ſunt res humanæ inſtabiles, egent interdum ipſi potentes ope humillimorum. Quare vir prudens etſi poteſt, timebit vel vili homini nocere: qui autem non timet nocere alteri, valde deſipit. Quid ita? Quia etſi jam potentiâ fretus, neminem metuit, forſan olim eritut metuat. Conſtat enim eveniſſe claris magniſq; regibus, ut vilium homuncionum vel gratiâ indiguerint, vel iram metuerint.

De Milvo ægroto.

LEcto decumbebat milvus, jam firmè moriens: Matrem orat precatum ire deos. Mater reſpondet, Nihil opis illi ſperandum à diis, quorum ſacra & aras ſuis rapinis toties violâſſet.

MOR. Decet venerari ſuperos: illi enim pios juvant, impiis adverſantur.

In felicitate neglecti, in miseria non exaudient. Quare in secundis rebus sis eorum memor, ut in adversis rebus præsentes sint vocati.

De Hirundine & aliis aviculis.

CVm primùm cœptum est seri linum, hirundo suadet auiculis impedire sementem, dictitans sibi fieri insidias. Irrident illæ; stultam vatem hirundinem vocant. Surgente jam lino, & virescente, rursum monet evellere sata. Iterum irrident. Matureſcit linum, hortatur populari segetem. Cùm nè tunc quidem consulentem audirent; hirundo, aviũm cœtu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam: init cum eo fœdus, cohabitat, cantu demulcet. Cæteris è lino avibus fiunt retia & laquei.

MOR. Multi nec ipsi consulere sibi nôrunt, nec rectè consulentem audiunt. Sed cùm in periculis sunt & damnis, tunc demum sapere incipiunt, & suam damnare socordiam Tum sat supérque consilii est; Hoc, inquiunt, & illud factum oportuit. Sed præstat esse *Prometheum* quam *Epimetheum*. Fuêre hi fratres. Nomina sunt Græca. Alteri consilium ante rem fuit, alteri post rem: quod declarat interpretatio nominum.

De Ranis & earum Rege.

GEns ranarum, cùm esset libera, Jovi supplicabat dari sibi regem, Ridere Jupiter vota ranarum, Illæ tamen iterum atque iterum instare, donec ipsum perpellerent. Dejecit ille trabem. Ea moles ingenti fragore quassat fluvium. Territæ silent ranæ; regem venerantur. Accedunt pedetentim propiùs: tandem abjecto metu, insultant & desultant. Iners rex lusui est, & contemptui. Lacessunt rursum Jovem; orant regem dari qui strenuus sit. Dat Jupiter ciconiam. Is perstrenuè perambulans paludem, quicquid ranarum obviàm fit, vorat. De hujus igitur sævitia ranæ frustra questæ sunt. Jupiter non audit; nam & hodie adhuc querũtur. Vesperì enim ciconiâ cubitum eunte, ex antris egressæ rauco ululatu murmurant: sed surdo canunt. Vult enim Jupiter, ut quæ

regem clementem ſint deprecatæ jam ferent inclementem.

MOR. Perinde atq; ranis, evenire ſolet plebi: quæ ſi regem paulò manſuetiorem habet, ignavum & inertem eſſe cauſatur; optat aliquando contingere ſibi virum. Contra ſiquando pacta eſt regem ſtrenuum, hujus ſævitiam damnat, prioris laudat clementiam: ſive quòd ſemper preſentium nos pœnitet, ſive quòd verum eſt verbum. *Nova veteribus eſſe potiora.*

De Columbis & Milvo.

Columbæ olim bellum geſsêre cum milvo: quem ut expugnarent, delegerunt regem ſibi accipitrem. Ille rex factus, hoſtem agit, non regem. Non ſegniùs ac milvus rapit ac laniat. Pœnitet columbas incœpti. ſatius fuiſſe putantes pati bella milvi, quàm tyrannidẽ accipitris.

MOR. Neminem ſuæ ſortis nimium pigeat. *Nihil eſt* (teſte Flacco) *ab omni parte beatum.* Equidem meam ſortem, modò tolerabilis ſit, mutare non optem. Multi, novâ ſorte quæſitâ, veterem rurſus optârunt. Ità plerique ingenio vario ſumus omnes, ut noſmet noſtri pœniteat.

De Fure & Cane.

Furi aliquando panem (ut ſileat) porrigenti reſpondit canis, Inſidias tuas novi: panem das, quò definam latrare, ſed ego tuum munus odi; quippe, ſi ego tulero panem, tu ex his tectis cuncta exportabis.

MOR. Cave parvi commodi cauſâ amittas magnum. Cave cuivis homimini fidem habeas. Sunt enim, qui dolo non tantùm benignè dicunt, ſed & benignè faciunt.

De Lupo & Sucula.

Parturiebat ſucula. Pollicetur lupus ſe cuſtodem fore fœtûs. Reſpõdet puerpera, Lupi obſequio ſe non egere; ſi velit pius haberi, ſi cupiat gratũ facere, longiùs abeat: Lupi enim officium conſtare, non præſentiâ, ſed abſentiâ.

MOR. Non ſunt cuncta credenda cunctis. Multi ſuam operam pollicentur, non tui amore, ſed ſui; ſuum quærentes commodum, non tuum.

De partu montium.

Olim rumor erat parturire montes; homines accurrunt, circumſiſtunt, monſtri quippiam non ſine pavore exſpectantes. Parturiunt tandem montes, exit mus. Tum omnes riſu emori.

MOR.

MOR. Hanc fabellam tangit Horatius.

Parturiunt montes, naſcetur ridiculus mus.

Notat etiam jactantiam. Jactabundi enim, cùm magna profitentur & oſtentant, vix parva faciunt. Quapropter Thraſones illi jure ſunt materia joci & ſcommatum. Vetat item hæc fabula inanes timores. Plerumq; enim gravior periculi metus, imò ridiculum eſt, quòd metuimus.

De cane venatico, qui ab hero contemnitur.

CAnem venaticũ, qui jam ſenuerat, inſtigat herus; fruſtrà hortatur, tardi ſunt pedes, non properat. Prehenderat feram, fera edentulo elabitur. Increpat herus verbere & verbo. Canis reſpondet, debere ſibi jure ignoſci; jam ſenuiſſe, at juvenem fuiſſe ſtrenuũ. Sed, ut video, inquit, nil placet ſine fructu: juvenem amâſti, ſenem odîſti; amâſti prædabundum, odîſti tardum, edentulum. Sed ſi gratus eſſes, quem olim juvenem frugis causâ dilexiſti, ſenem fructuoſæ juventutis gratiâ diligeres.

MOR. Rectè canis. Nam teſte Naſone,

Nil niſi quod prodeſt, charum eſt. En! detrahe menti
Spem fructûs avidæ, nemo petendus erit.

Præteriti commodi nulla eſt memoria, futuri autem gratia non magna, præſentis commodi ſumma.

Turpe quidem dictu, ſed, ſi modò vera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.

De Leporibus & Ranis.

SYlva inſolito mugiente turbine, trepidi lepores rapidè occipiunt fugere. Fugientibus cùm obſiſteret palus, ſtetère anxii, utrinq; comprehenſi periculis. Quódq; majoris eſſet incitamentũ timoris, vident in palude mergi ranas. Tunc ex leporibus unus prudentior cæteris, ac diſertior, Quid, inquit, inaniter timemus? Animo opus eſt. Corporum quidem agilitas nobis eſt, ſed animus deeſt. Hoc periculum turbinis non fugiendum, ſed eſt contemnendum.

MOR. Omni in re opus eſt animo. Jacet virtus ſine confidentia. Confidentia enim dux & regina virtutis eſt.

De Hœdo & Lupo.

CApra, cùm eſſet paſtum itura, hœdum domi cõcludit, monens aperire nemini, dum redeat ipſa. Lupus, qui

qui id procul audîerat, poſt matris diſceſſum pulſat fores: voce capriſſat, jubens recludi. Hœdus dolum præſentiens, Non aperio, inquit: nam etſi vox capriſſat, tamen equidem per rimulas lupum video.

MOR. Obedire parenti filios, ipſis eſt utile; & juvenem ſeni decet aſſcultare.

De Cervo & Ove.

CErvus coram lupo ovem ream facit, modium tritici debere clamitans. Ovis debiti quidem erat inſcia, tamen ob lupi præſentiam ſpondet ſe daturam. Dicitur ſolutioni dies: adeſt: monet cervus ovem. Illa it inficias. Quòd enim promiſerat, excuſat factum id metu, & præſentiâ lupi: Votum extortum non eſſe ſervandum.

MOR. Sententia juris eſt, *Vim vi repellere licet.*

Ex hac fabella nova quædam naſcitur, *Fraudem fraude reſellere licet.*

De Ruſtico & Angue.

RUſticus quidam nutrîerat anguem. Iratus aliquando beſtiam petit ſecuri. Evadit ille non ſine vulnere. Poſtea ruſticus deveniens ad paupertatem, ratus eſt id infortunii propter anguis injuriam ſibi accidere. Igitur ſupplicat angui, ut redeat. Ille ait, Ignoſcere ſe, ſed redire nolle; neque fore ſecurum cum ruſtico, cui tanta ſit domi ſecuris; livorem vulneris deſiiſſe, ſupereſſe tamen memoriam.

MOR. Ei, qui ſemel fidem ſolvit, iterum habere fidem vix eſt tutum. Injuriam quidem condonare, id ſanè miſericordiæ eſt: cavere autem ſibi, & decet, & prudentiæ eſt.

De Vulpecula & Ciconia.

VUlpecula vocavit ciconiam ad cœnam: Opſonium in menſam effundit: quod, cùm liquidum eſſet, ciconiâ fruſtrà roſtro tentante, vulpecula lingit. Abit eluſa avis, pudétque pigétque injuriæ. Poſt pluſculum dierum redit, invitat vulpeculã. Vitreum vas ſitum erat plenum

opſo-

ſopſonii: quod quidem vas, cùm eſſet arcti gutturis, vul-
pecula opſonium licuit videre & eſurire, guſtare non li-
tuit. Ciconia roſtro facilè exhauſit.

MOR. Riſus riſum, jocus jocum, dolus dolum, fraus meretur fraudem.

De Lupo & Capite picto.

LUpus in officina ſculptoris caput humanum repertũ verſat; miratur, ſentiens, id quod erat, nihil habere ſenſûs. O pulchrum, inquit, caput! Eſt in te artis multum, ſed ſenſûs nihil.

MOR. Externa pulchritudo, ſi adſit interna, grata eſt. Sin alterutrâ carendum eſt, præſtat externâ quam internâ careas. Illa enim ſine hac interdum incurrit odium, ut ſtolidus eò ſit odioſior, quò ſormoſior.

De Graculo.

GRaculus ornavit ſe plumis pavonis. Deinde pulchellus ſibi viſus, faſtidito genere ſuo, contulit ſe ad pavonum genus. Illi tandem, intellectâ fraude, ſtolidam avem coloribus nudârunt, & plagis affecerunt. Horatius hanc fabellam primo Epiſtolarum libro narrat de cornicula. Ait eam olim adornatam, collectis, quæ avibus exciderant, plumis: poſtea autem, cùm unaquæque avium ſuam plumam decerpſiſſet, ridiculam fuiſſe.

Nè, ſi fortè ſuas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat cornicula riſum,
Furtivis nudata coloribus.

MOR. Notat hæc fabula eos qui ſe gerunt æquo ſublimius; qui cum his vivunt, qui & ditiores ſunt & magis nobiles: quare ſæpe inopes fiunt, & ſunt ludibrio. Probè Juvenalis monet, *Sæculus é cœlo deſcendit γνωθι σεαυτὸν*, hoc eſt, *Noſce teipſum.*

De muſca & Formica.

MUſca altercabatur cum formica: ſe nobilem, illam ignobilem; ſe volitare, illam repere; ſe verſari in tectis regum, illam in cavernis latere, ſegetem rodere, aquam bibere; ſe ſplendidè epulari jactabat, & hæc tamen

otio nanciſci. E regione, formica ſe non ignobilem eſſe, ſuis natalibus contentam: muſcam vagam eſſe, ſe ſtabilem: ſapere formicæ grana & flueta, quòd muſcæ paſti & vina; atque hæc ſe non ſegni otio, at ſtrenuâ operâ nanciſci: porrò formicam lætam eſſe, & tutam, charam omnibus, exemplar denique laboris; muſcam anxiam, cum periculo eſſe cunctis infeſtam, cunctis inviſam, exemplar denique ſegnitiei: formicam hyemis memorem alimenta reponere; muſcam in diem vivere, hyeme ad eſuriturum, aut certè morituram.

MOR. Qui pergit quæ vult dicere, ea quæ non vult audiet. Muſca ſi bene dixiſſet, bene audiſſet. Aſſentiot autem formicæ; videtur enim optabilior vita obſcura cum ſecuritate, quàm cum periculo ſplendida.

De Rana & Bove.

RAna cupida aquandi bovem, ſe diſtendebat. Filiolus hortabatur matrem cœpto deſiſtere: nihil enim eſſe ranam ad bovem. Illa ſecundùm intumuit. Clamitat natus, Crepes licèt, mater, bovem nunquam vinces. Tertiùm autem cùm intumuiſſet, crepuit.

MOR. Cuique ſua dos eſt, Hic formâ, ille viribus; hic opibus, ille pollet amicis: unumquemque ſuo decet eſſe contentum. Valet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quiſque ſemet conſulat: nec invideat ſuperiori, quod miſerum eſt; nec, quod ſtultitiæ eſt, certare optet.

De Equo & Leone.

VEnit ad equum comedendum leo: carens autem præſenecta viribus, meditari cœpit artem, medicum ſe profitetur, verborum ambage equum moratur. Hic dolum dolum, artem opponit arti. Fingit ſe nuper in loco ſpinoſo pupugiſſe pedem, orat ut inſpiciens ſentem medicus educat. Paret leo. At equus, quantâ potuit vi, calcem leoni impingit, & ſe continuò conjicit in pedes. Leo vix tandem ad ſe rediens, (ictu enim propè exanimatus fuerat) Precium, inquit, ob ſtultitiam fero; & is jure effugit: dolum enim dolo ultus eſt.

MOR.

MOR. Odio digna eſt ſimulatio, & ſimulatione capienda. Non eſt timendus hoſtis, qui hoſtem præ ſe ferit; ſed qui, cùm hoſtis ſit, benevolentiam ſimulat, is demum timendus eſt, & odio digniſſimus.

De Equo & Aſino.

EQuus, phaleris ſellâque exornatus, cum ingenti hinnitu per viam currebat. Currenti autem onuſtus aſellus fortè obſtabat. Equus irâ fremebundus, & fræna rox ſpumantia mandens, *Quid, inquit, tarde, ignave, ſiſtis equo? Cede, inquam, aut proculcabo te pedibus. Aſellus, contrà rudere non auſus, cedit tacitus. Equo autem provolanti & curſum intendenti crepat inguen. Tum urſui & oſtentui inutilis ornamentis ſpoliatur, deinde arrario venditur. Poſtea cum carro venientem videt aſellus, & affatur, Heus bone vir, quid iſthuc ornati eſt? ubi aurata ſella, bullata cingula? ubi nitidum frænum? ſic, amice, neceſſe fuit evenire ſuperbienti.*

MOR. Plerique in ſecundis rebus elati ſunt, nec ſui memores nec moderatiæ: Sed quia proſperitate inſoleſcunt, adverſicatem incurrunt. Eos qui videntur felices monuerim eſſe cautos; etenim ſi rota fortunæ circumacta fuerit, ſentient miſerrimum genus infortunii eſſe, fuiſſe felices. Accedit ad cumulum infelicitatis id quoque mali, Contemnentur ab iis quos ipſi contempſêre; & illudent eis ii, quos ipſi riſêre.

De Avibus & Quadrupedibus.

AVibus pugna erat cum quadrupedibus. Utrinque ſpes, utrinq; metus, utrinque erat periculum. Vespertilio autem relictis ſociis, deficit ad hoſtes: vincunt aves, duce & auſpice aquilâ. Transfugam verò veſperilionem damnant, utì nè ad aves unquam illi ſit redio, utì nè lucì unquam ſit volatus. Hæc cauſa veſperilioni eſt, ut non niſi noctu volet.

MOR. Qui cum ſociis adverſitatis & periculi particeps eſſe renuit, proſperitatis & ſalutis expers erit.

De Lupo & Vulpe.

LUpus, cùm prædæ ſatis eſſet, in otio degebat. Accedit vulpecula: ſciſcitatur otii cauſam. Senſit lupus inſidias

dias fieri ſuis epulis; ſimulat morbum eſſe cauſam: orat vulpeculam deprecatum ire deos. Illa, dolens dolum non ſuccedere, adit paſtorem, monet patêre latebras lupi: hoſtem enim ſecurum poſſe inopinatò opprimi. Adoritur paſtor lupum, mactat. Illa potitur antro & prædâ. Sed fuit illi breve ſceleris ſui gaudium: nam, non ità multò pòſt idem paſtor & ipſam capit.

MOR. Fœda res invidia eſt, & ipſi interdum autori quoque perniciosa. Flaccus, Epiſtolarum lib. 1.

Invidus alterius rebus macreſcit opimis,
Invidiâ Siculi non invenêre tyranni
Majus tormentum.

De Cervo.

Cervus, in perſpicuo fonte ſe conſpicatus, probat præcera frontis & ramoſa cornua; ſed tibiarum exilitatem damnat. Fortè, dum contemplatur, dum judicat, intervenit venator: fugit cervus Ocyor *pilis,* & agente nimbos ocyor Euro. *Inſectantur fugientem canes. Sed cùm intrâſſet condenſam ſylvam, implicata ſunt ramis cornua. Tum demum tibias laudabat, & cornua damnabat, quæ fecêre ut præda eſſet canibus.*

MOR. Fugienda petimus, petenda fugimus. Placent quæ officiunt; quæ conſerunt, diſplicent. Beatitudinem cupimus, priuſquam ubi ſit intelligamus. Opum excellentiam & honorum celſitudinem quærimus: in his beatitudinem ſitam opinamur, in quibus tamen multum laboris eſt & doloris. Pulchrè id ſignificat Lyricus ille noſter;

Sæpius ventis agitatur ingens
Pinus, & celſæ graviore caſu
Occidunt turres, feriúntque ſummos
Fulmina montes.

De Vipera & Lima.

IN fabrica offendens limam vipera, cœpit rodere. Subriſit lima, Quid, inquiens, inepta? Quid agis? Tu tibi ante contriveris dentes, quàm me atteras, quæ duritiem aris præmordere ſoleo.

MOR.

MOR. Etiam atque etiam vide quicum tibi res sit. Si in fortiorem dentes acuas, non illi, sed tibi nocueris.

De Lupis & Agnis.

LUpis & agnis, quibus naturâ est discordia, fœdus aliquando fuit, datis utrinque obsidibus. Lupi suos catulos, oves canum cohortem dedêre. Quietis ovibus ac pascentibus, lupuli matrum desiderio ululatus edunt. Tum lupi irruentes fidem fœdúsque solutum clamitant, ovésque canum præsidio destitutas laniant.

MOR. Insciția est, si in sœdere tua præsidia hosti tradas. Nam qui hostis fuit, hostis forsan nondum esse desiit; fortassis & causam ceperit, cur te nudatum præsidio adoriatur.

De Sylva & Rustico.

QUo tempore etiam arboribus suus sermo erat, venit rusticus in sylvam; rogat ut ad securim suam tollere liceat capulum. Annuit sylva. Rusticus, aptatâ securi, cœpit arbores succidere. Tum, & quidem serò, pœnituit sylvam suæ facilitatis: doluit seipsam esse causam sui exitii.

MOR. De quo bene merearis, vide. Multi fuêre, qui accepto beneficio in autoris abusi sunt perniciem.

De Membris & ventre.

PEs & manus ventrem olim incusârunt, quòd ab otioso eo lucra ipsorum vorarentur. Jubent, aut laboret, aut alinè putet. Supplicat ille semel atque iterum. Negant tamen manus alimentum. Exhausto inediâ ventre, ubi cœpêre omnes artus deficere, tum manus voluit tandem officiosa esse: verùm id seró. Nam venter, desuetudine debilis, cibum repulit. Ità cuncti artus, dum ventri invident, cum ventre pereunte pereunt.

MOR. Perinde atq; in membrorum societate est, ità se habet societas humana. *Membrum eget membro, amicus eget amico.* Quare mutuis officiis, mutuis operibus utendum est, neq; divitiæ, neque dignitatum apices hominem satis tuentur. Unicum & summum præsidium, complurium amicitia.

De

De Simia & Vulpecula.

SImia vulpeculam orat, ut partem caudæ ſibi donet a tegendæ nates, illi enim eſſe oneri, quod ſibi foret uſui & honori. Reſpondet illa, nihil nimis eſſe; & ſe mall humum caudâ ſuâ verri, quàm ſimiæ nates tegi.

MOR. Sunt, qui egent; ſunt, quibus ſupereſt: nulli tamen divitum i moris eſt, ut re ſuperfluâ beet egenos.

De Cervo & Bobus.

CErvus, venatorem fugiens, conjecit ſe in ſtabulum boves orat, ut in præſepi latitare liceat. Boves tutum eſſe negant; mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille ſecurum ſe eſſe ait, modò nè ipſi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non videt, exit. Geſtire cervus, & nihil jam timere. Tum unus è bobus, & ævo & conſiliis gravis, Facile, inquit, erat hunc (qui talpa eſt) fallere: ſed ut herum (qui Argus eſt) lateas, Hic labor hoc opus eſt. *Mox deinde introgreditur herus; qui, ut ſervi negligentiam corrigat, cuncta luſtrans oculis, & præſepi manu tentans, cervi deprehendit ſub fœno cornua: inclamat famulos, accurrunt, feram concludunt, capiunt.*

MOR. In adverſis rebus & periculis, latebræ difficiles ſunt inventu aut quia miſeros, ut cœpit, fortuna exagitat; aut quia ipſi metu impediti & inopes conſilii, ſemet imprudentiâ produnt.

De Leone & Vulpecula.

LEo ægrotabat, viſebant animalia, unâ officium differente vulpeculâ. Ad hanc legatum mittit leo cum epiſtola, quæ venire admoneat; gratiſſimam rem ægroto fore ejus unius præſentiã; nec quicquam periculi fore cur vulpecula metuat: leonem enim primùm quidẽ amiciſſimum eſſe vulpeculæ, ideóque percupere ejus colloquium.

De-

Deinde ægrotum eſſe, & decumbere, ut etiamſi (id quod non erat) velit, nocere tamen non queat. Reſcribit vulpecula. Optare ſe, ut leo convaleſcat, idque oraturam Superos: cæterùm minimè viſuram, terreri enim ſe veſtigiis. Quæ quidem veſtigia cùm omnia ſint antro leonis adverſa, & nulla averſa, eam rem indicium eſſe, multum quidem animalium introîſſe, ſed exîſſe nullum. Horat.

Olim quod vulpes ægroto cauta leoni
Reſpondit, referam: Quia me veſtigia terrent,
Omnia te adverſum ſpectantia, nulla retrorſum.

MOR. Cave, fidem habeas verbis. Ni caveris, ſæpe tibi dabuntur verba. Capienda eſt conjectura tum ex verbis, tum ex factis; & ex his illa ſunt judicanda.

De Vulpecula & Muſtela.

Vulpecula, longâ inediâ tenuis, fortè per anguſtiorem rimam ad cumeram frumenti repſit: in quam cùm probè paſta fuit, deinde rurſus tentantem egredi diſtentus impedit venter. Muſtela, luctantem procul contemplata, tandem monet, ſi exire cupiat, ad cavum macra redeat, quò macra intraverat.

MOR. Videas complures in mediocritate lætos eſſe atque alacres, vacuos curis, expertes animi moleſtiis. Sin hi divites facti fuerint, videbis eos mœſtos incedere, nunquam frontem porrigere, plenos curis, animi moleſtiis obtutos. Hanc fabellam ſic *Horatius* canit, lib. 1. *Epiſt.* 7.

Fortè per anguſtam tenuis vulpecula rimam
Repſerat in cumeram frumenti: paſtáque rurſus
Ire foràs pleno tendebat corpore fruſtrá.
Cui muſtela procul, Si vis, ait, effugere iſthinc,
Macra cavum repetas arctum, quem macra ſubiſti.

De Equo & Cervo.

Equus gerebat bellum cum cervo. Pulſus tandem è paſcuis, implorabat opem humanam. Redit cum homine; deſcendit in campum: victus antea jam ſit victor. Sed tamen hoſte victo, & ſub jugum miſſo, ipſe victor, neceſſe eſt, ſerviat homini. Equitem fert dorſo, frænum ore,

UNIVERSITY LIBRARY AMBRIDGE

MOR. Dimicant multi contra paupertatem: quâ per fortunam & industriam victâ, sæpe victoris interit libertas: Domini quippe & victores paupertatis servire incipiunt divitiis, anguntur avaritiæ ilagris, parsimoniæ cohibentur frænis, nec quærendi tenent nodum, nec (justo quidem avaritiæ supplicio) partis rebus audent uti. De hac re *Hor.* l. 1. *Epistolarum*, 10. Epist.

Cervus equum, pugnâ melior, communibus herbis
Pellebat; donec minor in certamine longo
Imploravit opes hominis, frænumque recepit.
Sed, postquam victor violens discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frænum depulit ore.
Sic, qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum vehet improbus, atque
Serviet æternùm, quia parvo nescíat uti.

ÆSOPI FABULÆ, ADRIANO BARLANDO INTERPRETE.

De duobus Adolescentibus.

Adolescentes duo opsonium apud coquum sese empturos simulant. Coquo alias res agente, carnem alter è caniſtro surripit: dat socio, ut sub veste occulat. Coquus subreptam sibi carnis partem ut vidit, furti utrumq; cœpit insimulare, Qui abstulerat, per Jovem nihil habere; is verò qui habuit, nil se abstulisse identidem pejerat. Ad quos, Me quidem, inquit coquus, fur nunc latet; sed is inspexit, is scit, per quem jurâstis.

MOR. Si quid peccavimus, id statim non sciunt homines; at Deus omnia videt, qui sedet super cœlos, & intuetur abyssos. Quod si cogitent homines, suppressiùs prudentiúsque peccabitur.

De Cane & Lanio.

Canis in macello cùm lanio carnem abstulisset, in pedes sese continuò, quantum potuit, conjecit. Lanius jacturâ rei perculsus primùm tacuit: deinde animum recipiens

cipiens ſic procul acclamavit, O furaciſſime, curre tutus, impunè tibi licet: tutus enim es nunc ob celeritatem: poſthac autem cautiùs obſervaberis.

MOR Hæc fabula ſignificat, pleroſque omnes tum demum fieri cautiores, ubi damnum acceperint.

De Cane & Ove.

CAnis ovem in jus vocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it inficias. Milvus, lupus, vultur, accerſuntur: rem affirmant. Damnatur ovis: damnatum canis rapit ac deglubit.

MOR. Falſis teſtimoniis opprimi quamplurimos, tum nemo neſcit, tum hæc quam optimè docet fabellula.

De Agno & Lupo.

AGno comitanti capru lupus ſit obviam: rogitat cur relictâ matre olidum potiùs ſequatur hircum, ſuadétque, ut ad diſtenta lacte matris ubera redeat; ſperans ità fore, abductum ut laniet. Ille verò, Mater me, ô lupe, inquit, huic commiſit: huic ſumma cura ſervandi data eſt: parenti potiùs quàm tibi obſequendum, qui me seducere iſtis dictis poſtulas, ſubductum mox diſcerpere.

MOR. Noli omnibus fidem habere. Multi enim, dum aliis videntur velle prodeſſe, ſibi interim conſulunt.

De Adoleſcente & Cato.

CUm adoleſcens quidam in deliciis amoribúsque uſurpâſſet catum, Venerem precibus fatigavit, ut catum in fœminam transfiguraret. Commiſereſcit, & audit orantem Venus: fit metamorphôſis, quæ adoleſcenti miſerè amanti perplacuit, nempe tota ſucci plenula, tota candidula, tota elegantula. Itur deinde in cubiculum, ridetur, luditur. Nec verò ità multò pòſt, percupiens experiri Dea nunquid catus cum corpore mutâſſet & mores, per impluvium immittit muſculum. Ibi riſu prôr-

ſus atque ludo res digna accidit. Conſpectam illico beſtiolam inſequitur mulierecula. Venus, indignans fœmina vultus in catum mutavit.

Cum pedibúſque manus, cum parvis brachia mutat
Cruribus: & caudâ eſt mutatis addita membris.

MOR. Cœlum non animum mutant, qui trans mare currunt.
Nimiſque difficile eſt, aſſueta relinquere.
Horat. *Naturam expellas furcâ licèt, uſque recurret.*

De Agricola & Filiis.

COmplures habebat agricola adoleſcentulos, iiq; inter ſe diſcordes fuêre: quos pater elaborans trahere ad mutuum amorem, appoſito faſciculo, jubet ſingulos brevi circundatum funiculo effringere. Imbecilla nequicquam conatur ætatula. Solvit pater, reddítque ſingulis virgulam: quam cùm proſuis quiſq; viriculis facilè frangeret; O, inquit, filioli, ſic concordes vos vincere poterit nemo: ſed, ſi mutuis volueritis ſævire vulneribus, atque inteſtinum agitare bellum, eritis tandem prædæ hoſtibus.

MOR. Docet hic Apologus, *Concordia paruas res creſcere, diſcordia magnas dilabi.*

De Ruſtico & Equo.

RUſticus equũ vacuum, aſinumq; ſarcinulis egregiè onuſtum producit ad viam. Defeſſus aſellus equum, ſibi onera ut adjuvet orat, ſi ſalvum velit. Negat facturum equus. Aſellus tandem ſarcinæ pondere gravatus procumbit: moritur. Herus omne onus, mortui quoque aſelli corium, in equi dorſum reclinat. Quibus cùm ille deprimeretur, Me miſerum, inquit! merito meo ſic nunc excrucior, qui dudum laboranti aſino opitulari nolui.

MOR. Monemur hâc fabulâ, ut oppreſſis ſubveniamus amicis. *Ortûs noſtri* (inquit Plato) *partem ſibi patria vendicat, partem amici.*

De

De Carbonario & Fullone.

FVllonem invitabat carbonarius, ut ſecum in unis ædibus habitaret. Fullo, Non eſt, inquit, mi homo, iſtud mihi vel cordi, vel utile: vereor enim magnopere, nè, quæ ego eluam, tu reddas tam atra, quàm carbo eſt.

MOR. Monemur hoc Apologo, cum inculpatis ambulare: monemur ſceleratorum hominum conſortium, velut peſtem quandam, devitare.

Trahunt (inquit *Campanus) homines ſodalitia: commercia etiam in mores penetrant, & perinde quiſque evadit, ut ii quibuſcum verſatur.*

De Aucupe & Palumbo.

IT venatum auceps: videt nidulantem procul in altiſſima arbore palumbum; adproperat; deniq; inſidias molitur: premit fortè calcibus anguem. Hic mordere. Ille improviſo exanimatus malo, Me miſerum, inquit! dum alteri inſidior, ipſe diſpereo.

MOR. Significat hæc fabula, nonnunquam eos ſuis artibus circumveniri qui res novas moliuntur.

De Buccinatore.

BVccinator quidam ab hoſtibus capitur, adducitur. Trepidare ille, ſupplicare ut parcant innoxio; ſe, quando nihil armorum unquam præter unam buccinam geſtaverit, hominem nè potuiſſe quidem occidere, nedum voluiſſe. Illi contrà murmure tum ſævo, tum verberibus intonant, Nihil agis, ſcelus, maximè noces, atque nunc hìc trucidabere; quòd, cùm ipſe (ut fateris) ſis rei militaris imperitus, cornu iſto tuo aliorum excitas evibráſque animos.

MOR. Graviſſimè peccant nonnulli, qui ad mala alioqui ſatis pronis principibus, ut iniquè agant, conſulunt, atq; hujuſmodi quædam ad illorum aures occinunt: Quid etiam dubitas? An te Principem eſſe oblitus es? An non tibi quod lubeat, licet? Tu legibus major: in te Legi-rupæ nomen cadere haud poteſt, qui ipſis etiam dominaris legibus. Tui nihil poſſident, quod tuum non ſit. Tu potes & ſervare & perdere. Tibi fas eſt opibus dignitatéq; augere quem viſum ſit. Faseſt ubi libuerit adimere. Alios alia vel damnant, vel commendant: Tibi nihil non honeſtiſſimum futurum.

De Lupo & Cane.

Lupus cani ante lucem in ſylva fortè fortunâ ſit obviám; ſalutat, adventum gratulatur; denique rogat, quo pacto tam ſit nitidus. Cui ille, Herilis cura hoc efficit; herus me blandientem ſibi demulcet, de menſa paſcor herili nitidiſſima, nunquam ſub dio dormito, tum univerſæ familiæ non dici poteſt quàm ſim gratus. Natu, inquit lupus, multò es feliciſſimus, ô canis, cui tam benignus & comis contigit herus; quocum ô utinam commorari & mihi liceat! nullum me animantium eſſet uſpiam fortunatius. Canis, novi ſtatûs cupidiſſimum videns lupum, effecturum ſe pollicetur, ut hæreat in parte aliqua apud herum, modò de priſtina ferocia aliquid remittere, & ſervitutem ſervire velit. Stat ſententia: Lupo libitum eſt deambulare ad villam; ſermones edunt in itinere prorſus jucundiſſimos. Poſtea verò cùm illuxit, contritum canis collum videns lupus, Quid ſibi vult, inquit, ô canis, tua iſthæc prorſus depilata cervix? Solebam, inquit ille, feroculus notis pariter & ignotis allatrare, obmorderéque nonnunquam: id ægrè ferens herus crebris me tundebat verberibus, prohibens etiam, nè quem prater furem lupúmque adorirer: ego ſic vapulando victus ſum, & mitior factus, hócque genialis ſævitiæ ſervavi ſignum. Lupus hoc audito, Ego, inquit, heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur, ô canis, cum tua iſthæc ſervitute: mihi mea potior eſt libertas.

MOR. Optabilius eſt humili casâ dominum eſſe, & panem atrum vorare, quam in ampliſſima regia opiparis menſis frui, & obnoxium trepidúmque degere: nam libertas ſublimi exulat aulâ, ubi accipienda venit, & muſſitanda injuria eſt.

De

De Agricola & Canibus.

Agricola, cùm ruri pluſculos hyemâſſet dies, cœpit tandem neceſſariarum rerum penuriâ laborare: interficit oves, mox & capellas, poſtremò boves quoque mactat; ut habeat quo inediâ penè exhauſtum corpuſculum ſuſtentet. Id videntes canes ſalutem fugâ quærere conſtituunt: ſeſe enim non victuros diutiùs; quando nè bobus quidem, quorum in opere ruſtico faciendo utebatur operâ, pepercit herus.

MOR. In quam domum mercedis gratiâ te tradas, vide. Nonnulli inhumaniſſimi ſunt heri. Multi enim hoc ſæculo eò dementiæ prolabuntur, ut vel ſervos infortunio, malo, & damno libenter mactent.

De Vulpe & Leone.

Vulpecula, quæ Leonis immanitatem inſuetam habebat, ſemel atq; iterum id fortè animal contemplata, trepidare & fugitare. Cùm jam tertiò obtuliſſet ſeſe obviàm leo, tantùm abfuit, ut metuerit quicquam vulpes, ut confidenter illum adîerit ſalutaveritque.

MOR. Omnes nos conſuetudo audaciores facit, vel apud eos, quos antea aſpicere vix auſi fuimus.

De Vulpe & Aquila.

Vulpeculæ proles foràs excurrebat: ab aquila comprehenſa matris fidem implorat. Accurrit illa; ut captivam prolem dimittat, aquilam rogat. Aquila nacta prædam ad pullos ſubvolat. Vulpes, correptâ face, quaſi illius munitiones incendio abſumptura eſſet, inſequitur. Cùm jam arborem conſcendiſſet, Et ipſa nunc te, inquit, tuóſque, ſi potes, tuere. Trepidans aquila incendium dum metuit, Parce, inquit, mihi parvíſque liberis; tuum, quicquid habeo, reddidero.

MOR. Per *aquilam*, potentis atq; audacis animi homines intellige; per *vulpem*, pauperculos, quos calumniis premere contumeliiſque afficere, divitibus æquè ſtudium eſt. Verùm, quando eſt ſua & formicis ira, impotentes ii acceptam interdum probè ulciſcuntur injuriam.

De Agricola & Ciconia.

GRuibus anſeribúsque ſata depaſcentibus, laqueum prætendit ruſticus: capiuntur grues, capiuntur anſeres, capitur & ciconia. Supplicat illa, innocentem ſeſe clamitans; & nec gruem, nec anſerem eſſe, ſed avium omnium optimam, quippe quæ parenti ſedulò ſemper inſervire, eundémque ſenio confectum alere, conſueverit. Agricola, Horum, inquit, nil me fugit: verùm cum nocentibus poſtquam te cepimus, cum eis quoque morieris.

MOR. Qui flagitium committit, & is qui impuris ſe adjungit ſocium, pari pœnâ plectuntur.

De Gallo & Cato.

VEnit ad gallum comedendum catus: non ſatis autem habens ad nocendum cauſæ, gallum criminari occipit, obſtreperam eſſe avem dictitans, utpote quæ voce tam acutâ noctu dormientes homines expergefacit. Ille ſe innocentem ait, cùm ſic excitet ad opera mortales. Catus interea intonat, Nihil agis, ſceleſte: cum matre rem habes, nec à ſorore abſtines. Id gallus quoque cùm expurgare niteretur, Nec hoc, inquit perſeverantiùs ſæviens catus, quicquam facies: tu mihi hodie diſcerperis.

MOR. Vetus dictum eſſe ait *Guliel. Gaudanus, Ut canem cedas, facile inveniri baculum.* Malus, ſi libitum fuerit, quo jure, quâque injuriâ ſe præcipitem dabit.

De Opilione & Agricolis.

PUer editiore pratulo oves paſcebat, atque, per joeum tèrque quatèrque lupum adeſſe clamitans, agricolas undique exciebat. Illi ſæpius illuſi ſeriò auxilium imploranti dum non ſubveniunt, fiunt oves prædæ lupo.

MOR. Si mentiri conſueverit quiſpiam, huic, ſi quando verum narrare occeperit, haud facilè habebitur fides. Superiori Apologo finitimus eſt ille apud *Horat.* lib. 2. *Epiſt.* 17. de *Plano* ſcurra jocus.

Nec ſemel irriſus triviis atto ere curat
Fracto crure Planum: licet illi plurima manet

Lacryma,

Lacryma, per ſanctam juratus Oſirim,
Credite, non ludo: crudeles, tollite claudum.
Quære peregrinum, vicinia vauca reclamat.

De Aquila & Corvo.

RUpe editiſſimâ in agni tergum devolat aquila. Videns id corvus imitari, veluti ſimia, geſtit aquilam: in arietis vellus ſe dimittit dimiſſus impeditur, impeditus comprehenditur, comprehenſus projicitur pueris.

MOR. Non aliorum, ſed ſuâ ſe quiſque virtute æſtimet. *Tuo te pede metiri*, inquit *Horatius*. *Id velis, id tentes, quod poſſis.*

De Cane invido & Bove.

PRæſepio fœni pleno decumbebat canis. Venit bos ut comedat. Ille, ſeſe ſurrigens, prohibere. Bos, Dii te cum tua iſthac invidia perdant, inquit, qui nec fœno veſceris, nec me veſci ſinis.

MOR. Eo ſunt ingenio plerique, ut aliis invideant, quod ipſi mentis inopiâ aſſequi nequeant.

De Cornice & Ove.

STrepitat in oviculæ dorſo cornicula. Ovis, Cane, inquit, ſi ſic obſtreperes, ferres infortunium. At cornix, Scio, inquit, quibus inſultem; placidis moleſta, ſævis amica.

MOR. Impotenti & ſincero perpetuò eſt cum malis parata certatio. Illiditur ſolo innocentiſſimus quiſque: nocentis verò, ac præferocis hominis auribus obſtrepit nemo.

De Pavone & Luſcinia.

PAvo apud ſummi Jovis ſororem & conjugem Junonem queritur, luſciniam ſuave cantillare; ſe ob raucam ravim ab omnibus irrideri. Cui Juno, Dos ſua à diis cuique: luſcinia cantu, tu plumis longè ſuperas: unumquemque ſuâ ſorte decet eſſe contentum.

MOR. Quæ dii largiuntur, grato ſumamus animo, neque majora quæramus. *Superi temerè agunt nihil.*

De

De Muſtela ſenecula & Muribus.

MUſtela, præſenio viribus carens, mures jam, ità ut ſolet, inſequi non valebat; meditari cœpit dolum; in farinulæ colliculum ſe illatebrat, ſic ſperans fore, ut citra laborem venetur. Accurrunt mures; & farinam eſitare dum cupiunt, ad unum omnes à muſtela vorantur.

MOR. Ubi viribus quiſpiam deſtitutus fuerit, ingenio opus eſt. *Lyſander Lacedæmonius* ſubinde dicere ſolebat, Quò non perveniret leonina pellis, vulpinam aſſumendam eſſe. Quod ſic lucidiùs dixeris. *Ubi virtus non ſatis poteſt, adhibenda eſt aſtutia.*

Apologus ex *Mantuano* traductus.

RUſticus quîdam ex malo, quam in proximo habebat agello, ſapidiſſima quotannis legebat poma: hero lecta donabat urbano; qui, illectus incredibili pomorum dulcedine, malum tandem ad ſeſe tranſtulit. Ea veterrima repentè exaruit, atque ibi poma pariter & malus periêre. Quod cùm patrifamiliâs nuntiaretur, Heu! difficile eſt, inquit, annoſam tranſplantare arborem: ſatis ſupérque fuerat, (ſi frænos meæ noviſſem imponere cupiditati) fructus ramo decerpere. Hanc fabellam ſic Mantuanus *cecinit:*

Ruſticus ex malo dulciſſima poma legebat,
Unde dare urbano dona ſolebat hero.
Aſt herus, illectus frugum dulcedine, malum
Tranſtulit in laribus proxima rura ſuis,
At quia malus erat ſenior, tranſlata repentè
Aruit, & proles cum genitrice perit.
Heu! malè transfertur, ſenio cùm induruit arbor,
Inquit herus; fuerat carpere poma ſatis.

MOR. Qui nimiùm ſapiunt, atque inconceſſa ſequuntur,
Deſipiunt: cohibet qui ſua vota, ſapit.

BAR-

BARLANDI FABULÆ.

De Leone & Rana.

Audire vocem visus leo prosilîit: subsistit non sine trepidatione, magni quippiam exspectans. Egreditur tandem aquis ranula. Leo, deposito metu, adproperans bestiolam proculcat pedibus.

MOR. Vetat hic Apologus inanes timores, ut illa a *Guilel. Gaudano* verba Fabula de partu montium.

De Formica,

Sitiens venit ad fontem, ut biberet, formica, incidit fortè in puteum; opitulatur eminùs, ex arbore dejecto ramo, columba. Ramum conscendens formica servatur. Adest, columbam ut capiat, auceps: non sinit formica, aucupis pedem arripit mordicus: avolat columba.

MOR. Docet hæc fabula præclarè, meritis referendam esse gratiam.

De Pavone & Pica.

Gens avium, cùm liberè vagaretur, optabat sibi dari regem. Pavo se inprimis dignum qui eligeretur putabat, quia esset formosissimus. Hoc in regem accepto, Pica, O rex, inquit, si te imperante, aquila nos perstrenuè, ut solet, insequi cœperit, quo illam modo abiges? quo nos pacto servabis?

MOR, In principe non tam forma, quam corporis fortitudo spectanda: opus est prudentiâ.

De Ægroto & Medico.

Medicus curabat ægrotum: ille tandem moritur. Tum ad cognatos medicus, Hic, inquit, intemperantiâ perîit.

MOR. Bibacitatem & libidinem nisi quis maturè reliquerit, aut nunquam perveniet ad senectutem, aut perbrevem est habiturus senectutem.

De

De Leone & aliis.

LEo, aſinus, vulpes eunt venatum: capitur ampla venatio: capta partiri juſſa. Aſino ſingulis ſingulas partes ponente, irrugîit leo: aſinum rapit, ac laniat. Poſtea, vulpeculæ id dat negotii: quæ aſtutior, cùm, leoni longè optimâ propoſitâ parte, ſibi vix minimam particulam reſervâſſet, rogat leo, à quo ſic docta ſit. Cui illa, Hujus me, inquit, calamitas docuit; mortuum aſinum oſtendens.

MOR. Felix, *quem faciunt aliena pericula cautum.*

De Hœdo & Lupo.

FEneſtra proſpectans hœdus prætereuntem lupum convitiis inceſſere audebat: cui lupus, Non tu, ait, ſceleſte, mihi convitiaris; ſed locus.

MOR. Et tempus & locus ſemper audaciam addunt homini.

De Aſino.

ASinus, de hortulani ſævitia quærens, Jovi ſupplicat, alium dari herum. Exaudire Jupiter vota aſini; dat tegularium: apud quem cùm tegulas gravioráque tergo vectaret onera, acceſſit rurſum ad Jovem; orat dari, qui mitior ſit. Ridere Jupiter. Ille tamen non deſtitit inſtare, & orare, uſq; adèo donec perpelleret. Dat illi coriarium: quem ubi pernovit aſellus, Me miſerum, inquit, qui, dum nullo ſum contentus domino, in eum inciderim, qui nec corio quidem meo (quantum auguror) parcet!

MOR. Semper damnamus quæ præſentia ſunt, & *nova* appetimus, quæ (ut dici ſolet) *veteribus non ſunt potiora.*

De Anu & Ancillis.

ANus quædam domi habebat ancillas complures; quas quotidie antequam luceſceret ad galli gallinacei, quem domi alebat, cantum excitabat ad opus. Ancillæ, quotidiani tandem negotii commotæ tædio, gallum obtruncant,

cant, ſperantes jam, necato illo, in medios ſeſe dies dormituras: ſed hæc ſpes miſeras fruſtrata eſt. Hera enim, ut interemptum gallum reſcivit, intempeſtâ deinceps nocte ſurgere jubet.

MOR. Non pauci, gravius malum dum ſtudent evitare, in alterum diverſum incidunt. Pervulgatum eſt,

Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim.

De Aſino & Equo.

ASinus beatum putabat equum, quòd pinguis eſſet, & in otio degeret: ſe verò infelicem dicebat, quòd macilentus eſſet, ac ſtrigoſus, quotidiéq; ferendis oneribus ab immiti hero exerceretur. Haud multò pòſt ad arma conclamatum eſt; tum equus, Non equitem dorſo, non frænum reppulit ore, *nec telum corpore: hoc viſo, aſinus magnas diis gratias agebat, quòd non equum ſe, ſed aſinum feciſſent.*

MOR. Miſeri ſunt, quos vulgus beatos judicat; & non pauci beati, qui ſe miſerrimos putant. Sutor crepidarius regem dicit felicem, quem rerum omnium compotem videt; non conſiderans, in quantas res & ſolicitudines diſtrahatur, dum interim ipſe cum optima paupertate cantillat.

De Leone & Capra.

EDit â rupe ambulantem capram fortè conſpicatus leo monet, ut potiùs in viride pratum deſcendat. Capra, Facerem fortaſſis, inquit, ſi tu abeſſes; qui mihi non iſtud ſuades, ut ego indè ullam capiam voluptatem, ſed ut tu habeas quod vores famelicus.

MOR. Omnibus nè habeas fidem. Quidam enim non tibi, ſed ſibi, conſulunt.

De Vulture aliiſque avibus.

ANnuum ſe natalem celebrare adſimulat vultur: aviculas ad cœnam invitat: Veniunt pleræq; omnes; venientes magno plauſu favoribúſque accipit; acceptas laniat vultur.

MOR. Non ſunt amici omnes, qui blandè dicunt, aut benignè ſe facere velle ſimulant. Hinc *Ovidius, Melle ſub Hyblæo ſæpe venena latent.*

De

De Anſeribus.

ANſeres unà cum gruibus agrum vaſtabant; quibus auditis, ruſtici protinùs in illos feruntur. Ruſticos conſpicatæ avolant grues; capiuntur anſeres; qui, impediti corporis onere, ſubvolare non poterant.

MOR. Expugnatâ ab hoſtibus urbe, facilè ſe ſubducit inops: at dives ſervit captus. In bello divitiæ magis oneri ſunt, quam uſui.

De Jove & Simia.

JUpiter ſcire percupiens, quiſnam mortalium ſcitiſſimos ederet liberos, convocare jubet quicquid uſpiam eſt animantium. Concurrunt ad Jovem undique: aderat jam alitum pecudùmq; genus; inter quas & ſimia deformes catulos brachio geſtans. Cùm adveniſſet, à riſu nemo temperare potuit: quin etiam Jupiter ipſe profusè admodum riſit. Ibi continuò ſimia ipſa, Imò, inquit, novit & Jupiter judex noſter, catulos meos magnopere omnes, quotquot adſunt, præcellere.

MOR. Suum cuique pulchrum, ut eſt Adagium. Et alibi apud *Theocritum* in *Eidyl.*

Quæ minimè ſunt pulchra, ea pulchra videntur amanti.

ANIANI FABULÆ, ADRIANO BARLANDO INTERPRETE.

De Quercu & Arundine.

FAſtûs olim atq; adeò inſolentiæ plena quercus, arundinẽ aggreſſa eſt; Si nunc, inquiens, pectus animoſum eſt tibi, procede, agedum, ad pugnam: ut noſter duarum eventus oſtendat utra viribus præſtet. Arundo quercus tantam exſultationem, fortitudiniſq; jactationem vanam nihil mirata, ſic reſpondit. Certamen nunc abnuo, nec meæ ſortis me piget: nam, etſi in omnem partem mobilis, tempeſtates

ſtates tamen pervinco ſonoras: tu, ſi ſemel vaſto rex Æolus antro luctantes emiſerit ventos, *concides, & mihi tum rideberis.*

MOR. Declarat hæc fabula, non ſemper eos fortiſſimos eſſe, qui (nullâ etiam laceſſiti injuriâ) aliis inſultant.

De Piſcatore & Piſciculo.

Piſcator, jacto in aquam hamo cibo illito, piſciculum eduxit. Orat obſecrátque captivus, ſe minutulum ut abire ſinat, & adoleſcere, ut poſtea majore potiatur. Piſcator, Ego, *inquit,* ſpem pretio non emam: *quippe qui eo fuerim ingenio ſemper, ut quicquid poſſem mallem auferre potius in præſentia.*

MOR. Hæc nos monet fabella, nè certa incertorum ſpe unquam amittamus. *Quid enim ſtultius*, ut eſt apud *Ciceronem*, *quàm incerta pro certis habere?*

De Formica & Cicada.

Appetente hyeme, frementem in aream ad Solem trahebat formica. Videt id cicada, accurrit, rogitat granum. Formica, Cur non inquit, & tu meo exemplo æſtate trahis quodcunque potes, atque addis acervo? Reſpondet illa, ſibi id temporis cantando tranſigi. Ridens formica, Si, ait, æſtate cantare ſoles, meritò nunc eſuris.

MOR. Monemur hâc fabellâ, dum adhuc robur corporis adeſt, quærere ea, quibus imbecillæ ſuſtentetur ſenectus. Per *hyemem*, ſenectutem intellige; per *æſtatem*, adoleſcentiam, & florem illum ætatis.

De Leone & Tauro.

Leonem fugiebat taurus; in hircum incidit: is cornu, & caperatâ minitabatur fronte. Ad quem plenus irâ taurus, Non tua, inquit, in rugas contracta frons me territat; ſed immanem metuo leonem, qui niſi tergo hæreret meo, jam ſcires, non ità parvam rem eſſe pugnare cum tauro, & noſtro ſequi de vulnere ſanguinem.

MOR. Calamitoſis non eſt addenda calamitas. *Sat miſer eſt, qui ſemel eſt miſer.*

ANIANI

ANIANI FABULÆ,

A GUILIELMO HARMANNO, D. AUGUSTINI Ordinis Canonico, interprete mutatæ.

De Nutrice & Lupo.

NUtrix minatur puerũ plorantem, nî taceat, datum iri lupo. Lupus id fortè audit, ſpe cibi manet ad fores. Puer tandem ſileſcit, obrepente ſomno. Regreditur lupus in ſylvam jejunus & inanis. Vulpes, ubi ſit præda ſciſcitatur. Gemebundus ille, Verba, inquit, mihi data ſunt: puerum plorantem abjicere minabatur nutrix; at fefellit.

MOR. Fœminæ non eſt ad ibenda fides.

De Teſtudine & Aquila.

CEperat teſtudinem tædium reptandi. Si quis eam in cœlum tolleret, pollicetur baccas maris rubri. Suſtulit eam aquila. Poſcit præmium. Non habentem fodit unguibus. Ità teſtudo, quæ concupîit videre aſtra, in aſtris vitam reliquit.

MOR. Tuâ ſorte ſis contentus. Fuêre nonnulli, qui, ſi manſiſſent humiles, poterant eſſe tuti: facti ſublimes inciderunt in pericula.

De Cancris, Matre & Filio.

CAncrum retrogradum monet mater, anti orſum ut eat. Filius reſpondet, Mater, I præ, ſequar.

MOR. Nullum reprehenderis vitii, cujus ipſe queas reprehendi.

De Sole & Aquilone.

SOl & Aquilo certant, uter ſit fortior. Conventum eſt experiri vires in viatorem, ut palmam ferat, qui excuſſerit manticam. Boreas horriſono nimbo viatorem aggreditur. At ille non deſiſtit, amictum gradiendo duplicans. Aſſumit vires Sol, qui, nimbo paulatim evicto, emolitur radios. Incipit viator æſtuare, ſudare, anhelare.

Tandem

Tandem progredi nequiens captat frigus opacum, atque ſub frondoſo nemore, abjectâ manticâ, reſedit: ità Soli contigit victoria.

MOR. Quîcum certes, etiam atque etiam vide. Nam etſi tu fortis es eſt forſan alius te fortior: aut ſi non fortior, certè callidior; ut conſilio ſuo tuum vincat robur.

De Aſino.

Asinus venit in ſylvam, offendit exuvias leonis, quibus indutus venit in paſcua, greges armentáq; territat, & fugat. Venit qui perdiderat, quaritat ſuum aſinum. Aſinus viſo hero occurrit: imò cum rugitu ſuo incurrit. At herus, prehenſis, quæ exſtabant, auriculis, Alios licèt, inquit, fallas; ego te, aſelle mi, probè novi.

MOR. Quod non es, nec te eſſe ſimules: non doctum, cùm ſis indoctus; non divitem, non nobilem, cùm ſis pauper & ignobilis, te jactes: vero enim comperto rideberis.

De Rana & Vulpe.

Rana egreſſa paludem in ſylvis apud feras medicinã profitetur, Ait, ſe nec Hippocrati, nec Galeno cedere. Cæteris habentibus fidem illuſit vulpes. An hæc, inquit, medicinæ habebitur perita, cui ſic pallet os? Quin curet ſeipſã. Sic illuſit vulpes: eſt enim ranæ os cæruleo colore.

MOR. Stulti tiæ eſt, profiteri quod neſcias, & ridiculum.

De Cane mordaci.

Canis ſubinde homines mordenti, ut ſibi quiſque caveret, alligavit dominus nolam Canis, ratus virtuti ſuæ tributum decus, ſuos populares deſpicit. Accedit ad hunc canem aliquis jam ætate & autoritate gravis, monens eum nè erret: nam iſta, inquit, nola data eſt tibi in dedecus, non in decus.

MOR. Glorioſus interdum ſibi ducit laudi, quod ipſi eſt vituperio.

De Camelo.

Camelus ſui pœnitens querebatur tauros inſignes ire geminis cornibus, ſe inermem objectum cæteris ani-

malibus. Orat Jovem donare ſibi cornua. Ridet Jupiter ſtultitiam cameli: nec modò votum negat, verùm & auriculas beſtiæ decurtat.

MOR. Sit quiſque fortunâ contentus ſuâ. Etenim multi, fortunam ſecuti meliorem, incurrêre pejorem.

De duobus Amicis & Urſo.

DVo amici faciunt iter: occurrit in itinere urſus. Vnus, arbore conſcenſâ, periculum evitat: Alter, cùm ſpes fugæ non eſſet, collidit ſe humi. Accedit bellua, contrectat jacentem, os explorat & aures. Homine ſpiritum continente ac motũ, urſus, qui mortuis parcit, ratus cadaver eſſe, innocuus diſcedit. Percunctante poſtea ſocio quidnam beſtia dixiſſet jacenti in aurem: hoc monuiſſe ait; Nè unquam cum illiuſmodi amicis iter facerem.

MOR. Rara avis in terris, nigróque ſimillima cygno, fides eſt. Verum amicum res adverſæ & pericula deſignant.

De Equite calvo.

EQues calvus illigârat pileo comam fictitiam. Venit in campum acri ſpirante Boreâ: ac dum malè obſervat capillatum galerum, ſubitò apparet calvities. Tollit cachinnum corona, necnon & ipſe ridet. Quid novi eſt, inquit, avolare capillos alienos, cùm olim defluxerint qui fuerint mei?

MOR. Bellè fecit eques, qui non eſt indignatus, ſed cum ridentibus riſit. *Socrates* verò, cùm accepiſſet in foro alapam, hoc modo reſpondit, *Moleſtum eſſe neſcire homines, quando debeant prodire cum galea.*

De duabus Ollis.

DVæ ollæ ſtetêre in ripa: altera erat lutea, altera ærea; utramq; tulit vis fluvii. Luteæ colliſionem metuenti reſpondet ærea, nè quid timeat: Seſe enim, nè collidantur, ſatìs curaturam. Tum altera, Seu me, inquit, tecum; ſeu te mecum flumen colliſerit; cum meo utrumque fiet periculo. Quare certum eſt à te ſeparari.

MOR.

MOR. Satius eſt vivere cum ſocio pari, quam cum potentiori. A potentiori enim poteſt eſſe periculum tibi, non illi a te.

De Ruſtico & Fortuna.

RUſticus, cùm araret, offendebat in ſulcis theſaurum: gratias agit telluri, quæ hunc edidiſſet. Fortuna, videns nihil honoris haberi ſibi, ità eſt ſecum locuta. Theſauro reperto ſtolidus mihi non eſt gratus; at, eò ipſo theſauro poſtea amiſſo, me primam omnium votis & clamore ſollicitabit.

MOR. Beneficio accepto, grati ſimus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna eſt etiam beneficio, quod jam acceperit, privari.

De Tauro & Capro.

FUgit leonem taurus; venit ad ſpeluncam quærens latibulum. Intranti occurſat cornibus, qui intus erat, caper, Tum his verbis bos emugit, Tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam; verùm ſi abîerit, quem fugito, quantùm à viribus tauri diſtet caper, tum ſenties.

MOR. Qui neſcit miſeris eſſe ſuccurrendum, aut certè non nocendum, caper eſt. Quiſquis enim a miſerorum injuriis non temperaverit, ſi (ut eſt fortuna mutabilis) miſeris redierit felicitas, nimirum nociuiſſe miſeris eum pœnitebit.

De Simia & ejus prole.

OMnes animantes ſuo conſpectui Jupiter adeſſe juſſerat, cujuſnam ſoboles eſſet pulcherrima, judicaturus. Properant feræ, advolans aves, nec non ad id certamen adnatant piſces. Omnium poſtrema feſtinat ſimia, trahens ſecum ſuam prolem. Cujus quidem prolis fœdas nates cunctis ridentibus, ſic inquit, Maneat, cui faverit Jupiter, victoria: meo tamen judicio, hic meus natus eſt bellus, & omnium natis jure præferendus. Hoc dicto ſubriſit & Jupiter.

MOR. Et nos & noſtra nobis placent. Sed de nobis & de noſtris factis aliorum ſit judicium; nè, ſi ipſi judicemus, cum ſimia rideamur.

De Pavone & Grue.

Pavo & grus unà cœnant. Pavo ſe jactat, caudam oſtentat, gruem contemnit. Grus fatetur pavonem formoſis eſſe pennis: ſe tamen, dum vix tectis ſupervolat pavo, animoſo volatu penetrare nubes.

MOR. Nemo alterum contempſerit. Sua cuique dos, ſua cuique eſt virtus. Qui tuâ virtute caret, forſan habet quâ careas tu.

De Quercu & Arundine.

Validiore Noto effracta quercus in flumen præcipitatur: dúmq; fluitat, hæret fortè ramis ſuis in arundine. Miratur arundinem in tanto turbine ſtare incolumem. Hæc reſpondet, cedendo & declinando ſe eſſe tutam, inclinare ad Notum, ad Boream, ad omnem flatum: Nec mirum eſſe quòd quercus exciderit, quæ non cedere, ſed reſiſtere concupivit.

MOR. Potentiori nè reſiſtas; ſed hunc cedendo & ferendo vincas: Quod pulchrè docet, facundiſſimus Poetarum, *Virgilius*;

Nate Deâ, quò fata trahunt retrahúntque ſequamur:
Quicquid erit, ſuperanda omnis fortuna ferendo eſt.

De Tigride & Vulpe.

Venator jaculis agitabat feras. Tigris jubet omnes feras abſiſtere, ſeſe unam ait bellum confecturam. Pergit venator jaculari. Tigris oppidò ſauciatur. Fugientem è prælio, telúmque extrahentem, percontatur vulpes, quiſnam valentem belluam tam valde vulnerâſſet. Reſpondet, ſe autorem vulneris haud nôſſe: verùm ex vulneris magnitudine capere ſe conjecturam, aliquem fuiſſe virum.

MOR. Fortes plerunque ſunt temerarii; & ars vim, ingenium fortitudinem ſuperat.

De Tauris & Leone.

Quatuor fuêre tauri, quibus placuit communem ipſorum eſſe ſalutem, & commune periculum. Vidit leo ſimul paſcentes, etſi eſurit, tamen conjunctos aggredi.

di metuit. Primùm dat operam verbis fallacibus ſegregare, tum ſegregatos laniat.

MOR. Concordiâ nihil eſt firmius: diſcordia etiam fortes reddit imbecilles.

De Abiete & Dumis.

FErtur olim abies deſpicere dumos: jactat ſe proceram eſſe, locari in ædibus, cum velo ſtare in navibus; dumos autem humiles, viles, nulli uſui idoneos. Quorum quidem tale fuit reſponſum, Tu ſanè, abies, tuis gloriare bonis, & noſtris inſultas malis. Verùm nec tua refers mala, & noſtra præteris bona. Cùm tu ſonanti detruncare ſecuri, quàm velles tum nobis, qui ſecuri ſumus, eſſe te ſimilem!

MOR. Et ſummæ fortunæ ſua inſunt mala, & humili fortunæ ſua bona. Ut nihil aliud nunc dicam, hæc ſecura eſt ac tuta; illa nec extra metum eſt, nec caret periculo. *Horatius* canit in *Lyricis*.

——celſæ graviore caſu
Decidunt turres, feriúntque ſummos
Fulmina montes.

De Piſcatore & Piſciculo.

SUbductus hamo piſciculus orat piſcatorem ſe dimittat. Ait modò ſe à matre fuſum atque menſam, cùm adhuc minutus ſit, non multùm juvare: ſi dimittat poſtea grandem ultrò ad hamum ejus rediturum. Piſcator negat ſe demiſſurum prædam certam, licèt exiguam. Quid habeam, inquit, ſcio: quid ſim habiturus, neſcio: Ego ſpem pretio non emam.

MOR. Certum præſtat incerto, præſens futuro, etſi nonnunquam exile commodum omiſſum attulit magnum.

De Alite & pullis ejus.

ALes poſitos in ſegete pullos monet; ut, dum ipſa abeſt, diligenter attendant, ſi fiat ſermo de occatione. Redeunti à paſtu matri pulli anxii narrant dominum agri operam illam mandâſſe vicinis. Reſpondet, nihil eſſe periculi. Item alio die trepidi aiunt, rogatos ad metendum eſſe

amicos. Iterum jubet illa, ut ſint ſecuri. Tertiò ut audivit ipſum dominum cum filio ſtatuiſſe poſtero manè cum falce meſſem intrare, Jam, inquit, tempus eſt ut fugiamus. Vicinos, & amicos, non timui, quia non venturos ſcivi. Timeo dominum, illi enim res cordi eſt.

MOR. Socordes alienis in rebus plerique ſumus: quòd ſi quid rectè curatum velis, alteri nè mandes, ſed cures ipſe.

De Avaro & Invido.

DUo homines orabant Jovem, cupidus & invidus. Mittitur à Jove Apollo, per hunc ut eorum votis ſatisfiat: dat hic utrique optandi liberam facultatem hâc conditione, ut, quodcunque petîiſſet alter, idipſum alter acciperet duplicatum. Haret diu cupidus, cùm nihil putat fore ſatis. Petit tandem non pauca, & duplum accipit ſocius. Porrò invidus hoc petit, ut ipſe uno privetur oculorum, lætus ſocium multandum eſſe utroque.

MOR. Avaritiam quid poteſt ſatiare? Invidiâ verò dementius eſt nihil; quæ, dummodo noceat alteri, ſibimet imprecatur malum.

De Leone & Capella.

VIdet leo pendêre dumoſa de rupe capellam. Suadet deſcendere, ut in campo thymum ſalicéſque carpat. Recuſat capella deſcendere; verba quidem ejus haud ſanè mala, ſed mentem eſſe plenam doli reclamans.

MOR. Cogita, quis quid ſuadeat. Multi ſuadent utilia, non tibi, ſed ſibi.

De Cornice & Urna.

SItibunda cornix reperit urnam aquæ: ſed erat urna profundior, quàm ut poſſet à cornice aqua contingi: Conatur effundere urnam, nec valet. Tum lectos ex arena ſcrupulos injectat; hoc modo aqua levatur, & cornix bibit.

MOR. Interdum id, quod non potes efficere vi, efficies prudentiâ & conſilio.

De Leone & Venatore.

LItigat leo cum venatore. Suam præfert fortitudinem hominis fortitudini. Poſt longa jurgia venator ducit

leonem

leonem ad Mauſoleum, in quo ſculptus erat leo caput deponens in gremium viri. Negat fera id ſatìs eſſe indicii. Homines enim ſculpere quod vellent, ait: quòd ſi & leones forent artifices, jam virum ſculptum iri ſub pedibus leonis.

MOR. Quiſque, quoad poteſt, & dicit, & facit, quod ſuæ parti & cauſæ putat prodeſſe.

De Puero & Fure.

SEdebat puer flens apud puteum. Fur rogat cauſam flendi. Puer dicit, rupto fune incidiſſe in aquas urnam auri. Homo exuit ſe, inſilit in puteum, quærit. Vaſe non invento, conſcendit, atque ibi nec puerum, nec ſuam invenit tunicam. Puer quippe ſublatâ tunicâ fugerat.

MOR. Falluntur interdum, qui fallere ſolent.

De Ruſtico & Juvenco.

ERat ruſtico juvencus, vinculi omniſq; jugi impatiens Homo aſtutulus beſtiæ reſecat cornua (cornibus enim petebat) tum jungit non currui, ſed aratro, nè, ut ſolet, herum pulſaret calcibus. Stivam ipſe tenet, gaudens induſtriâ effeciſſe, ut jam foret tutus, & à cornibus, & ab unguibus. Sed quid evenit? Taurus ſubinde reſiſtens, ſpargendo pedibus, os caputque ruſtici opplet arenâ.

MOR. Sunt nonnulli ſic intractabiles, ut nulla queant arte, nullo conſilio tractari.

De Satyro & viatore.

SAtyrus, qui deus nemorum olim eſt habitus, viatorem nive obrutum, atq; algore enectum, miſeratus, ducit in antrum ſuum; fovet igne. Spirantem autem in manus percontatur cauſam: qui reſpondens, Ut calefiant, inquit. Poſtea, cùm accumberent, ſufflat viator in polentam: quod cur faceret interrogatus, Ut frigeſcat, inquit. Tunc continuò Satyrus, viatorem ejiciens, Nolo, inquit, in meo ſit antro, cui tam diverſum eſt os.

MOR. Cave ſis in tuo convictu homo duplici ore, quique in ſermone eſt *Protem.*

De Apro & Ruſtico.

APro vaſtanti ſegetes ruſticus prætîdit auriculam. Iterum deprhenſo præcîdit alteram. Et tunc quoq; redeuntem capit, captum portat in urbem, deſtinatum lautitiæ ſui patroni. Sectâ jam in convivio belluâ, nuſquam apparet cor. Excandeſcente hero, & flagitante coquos, villicus reſpondet. Patrone, non eſt mirum non apparere cor: credo ſtultum aprum nunquam cor habuiſſe. Nam ſi cor habuiſſet, nunquam in pœnam ſuam ad meas ſegetes toties redîiſſet. Sic ruſticus. At omnes convivæ emori riſu, cachinnari de ſtultitia ruſtici.

MOR. Multorum hominum eſt adeò excors vita, ut, an cor habeant, poſſis ambigere.

De Tauro & Mure.

MUs tauri pedem momorderat fugiens in antrum ſuum: Taurus vibrat cornua, quærit hoſtem, nuſquam videt: irridet eum mus; Quia, inquit, robuſtus es, ac vaſtus, non idcirco quemvis contempſeris: Nunc te, & quidem gratis, læſit exiguus mus.

MOR. Tritum eſt illud verbum, quod ſignificantiùs noſtrâte linguâ dixerim, *Let no man be too heedleſs of his enemie*; Latinè ſic, *Nemo ſuum hoſtem flocci pendat.*

De Ruſtico & Hercule.

RUſtici currus hæret in profundo luto. Mox ſupinus deum Herculẽ implorat. Intonat, vox è cœlo, Inepte, inquit, flagella equos, & ipſe annitere rotis, atque tum Herculem vocato. Tum enim aderit Hercules vocatus.

MOR. Nil proſunt otioſa vota, quæ ſanè Deus non audit. *Juva temet*, inquiunt, *ipſe tum juvabit te Deus.*

De Anſere.

FUit anſer, qui ponebat ova aurea, ſingulis diebus ſingula. Dominus, ut ſubitò fiat dives, anſerem jugulat,

lat, ſperans intùs latêre gazam. Sed, anſere invento vacuo, ſtupet miſer, anxiéque dehinc ſuſpirat, ac plangit, & rem & ſpem perîiſſe.

MOR. Moderanda ſunt vota. Curandum eſt, nè vel præproperi ſimus, vel nimii. Nam & feſtinantia nocet, & qui plura quam decet quærit, interdum acquirit nihil.

De Cicada & Formica.

CVm per æſtatem cicada cantat, formica ſuam exercet meſſem, trahit in antrum grana, reponens in hyemem. Sæviente brumâ, famelica cicada venit ad formicam, mendicat victum. Renuit formica, dictitans ſeſe, dum illa cantabat, laborâſſe.

MOR. Qui ſegnis eſt in juventa, egebit in ſenectâ: & qui non parcit, olim mendicabit.

De Simia & duobus ejus Natis.

SImia, ut ferunt, cùm peperit gemellos, alterum diligit, alterum negligit. Erat puerpera cum gemellis: atq; cùm incidiſſet terror, vitatura periculum, dilectum prehendit ulnis, quem (dum præceps fugitat) collidit petræ atque enecat: neglectus autem, qui in hirſuto hæſerat tergo fugientis, manſit incolumis.

MOR. Sæpe evenire, ut ipſi parentes filio, quem tenerè amant, præ nimia indulgentia ſint mali occaſio & periculi; eo, quem minùs amant, præſtante ſe ſtrenuum ac probum.

De Bove & Juvenco.

BOs jam grandis ævo quotidie trahebat aratrum: Juvencus laboris expers vicinis exſultat in paſcuis, ac tandem inſultat fortunæ ſenioris. Jactat ſe jugi ac vinculi inſcium, liberum, otioſum; illi attritum eſſe labore collum: denique, ſe glabrum ac nitidum; illum eſſe hirſutum ac ſquallidum. Senior tum quidem nihil contrà; ſed breve pòſt tempore videt hunc inſultatorem duci

ad

ad aras, ac tum hiſce verbis affatur, Quò tua mollis vita pervenit? Securum iſtud otium rediit ad ſecurim. Jam ſaltem (ut opinor) potiùs ſuades mihi laborem, qui me tuetur, quàm otium, quod nunc te traxit ad necem.

MOR. Ad vitam rectè gerendam, opus eſt labore & vigilantiâ. Socors autem, & voluptati deditus, ſuarum rerum, quem nollet, ſortietur exitum.

De Cane & Leone.

Occurrit canis leoni, jocatur: Quid tu miſer, exhauſtus inediâ, percurris ſylvas & devia? Me ſpecta pinguem ac nitidum: atque hæc non labore conſequor; ſed otio. Tum leo, Habes tu quidem tuas epulas; ſed habes, ſtolide, etiam vincula. Tu ſervus eſto, qui ſervire potes: ego quidem ſum liber, nec ſervire volo.

MOR. Pulchrè reſpondet leo. Quibuſlibet enim rebus potior eſt libertas.

De Piſcibus.

Piſcis fluviatilis vi fluminis correptus eſt in mare; ubi ſuam efferens nobilitatem omne marinum genus vilipendebat. Non tulit hoc phoca; ſed ait, Tunc fore judicium nobilitatis, ſi cum phoca captus portetur ad forum: Se emptum iri à nobilibus; illum autem à plebe.

MOR. Multi ſic capti ſunt libidine gloriæ, ut ſeſe ipſi prædicent & jactant. Sed laus ſui oris non datur homini laudi, at excipitur cum auditorum riſu.

De Pardo & Vulpecula.

Pardus, cui pictum eſt tergum, cæteris feris, etiam leonibus, deſpectis, intumeſcebat. Accedit ad hunc vulpecula, ſuadet non ſuperbire, dicens, Illi quidem ſpecioſam eſſe pellem, ſibi verò ſpecioſam eſſe mentem.

MOR. Diſcrimen eſt bonorum, & ordo. Bona corporis præſtant bonis ſortunæ; utriſque illis animi bona præferantur oportet.

APO-

APOLOGI EX CHILIADIBUS

Adagiorum *Eraſmi* deſumpti, ad communem puerorum fructum.

De Vulpecula & Pardale.

CUm aliquando pardalis vulpem præ ſe contemneret, quòd ipſa pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam; reſpondit vulpes, Sibi id decoris in animo eſſe, quod illi eſſet in cute.

MOR. Neque verò paulò ſatius eſt ingenio præditum eſſe vafro, quam cute veriſicolore.

De Vulpe & Fele.

CUm aliquando vulpes in colloquio, quod illi erat cum fele, jactaret ſibi varias eſſe technas, adeò ut vel peram haberet dolis refertam; felis autem reſpondéret, ſibi unicam duntaxat artem eſſe, cui fideret; ſi quid eſſet diſcriminis: inter confabulandum repentè canum accurrentium tumultus auditur. Ibi felis in arborem altiſſimam ſubſiliit; cùm vulpes interim à canum agmine cincta capitur.

MOR. Innuit fabula, præſtabilius eſſe nonnunquam unicum conſilium, modò id ſit verum & efficax, quàm plures dolos, conſiliáque frivola.

De Rege & Simiis.

REx quidam Ægyptius aliquot ſimias inſtituit, ut ſaltandi rationem perdiſcerent. Ut enim nullum animal ad figuram hominis propiùs accedit, ità nec aliud actus humanos aut meliùs aut libentiùs imitatur. Artem itaq; ſaltandi protinus edoctæ ſaltare cœperunt, inſignibus indutæ purpureis, ac perſonatæ: multóque jam tempore majorem in modum placebat ſpectaculum; donec è ſpectatoribus factus quiſpiam nuces, quas clanculùm in ſinu geſtabat, in medium abjecit. Ibi ſtatim ſimiæ, ſimulátque

nuces

nuces vidiſſent, oblitæ choreæ, id eſſe cœperunt, quod antea fuerant: ac repentè è ſaltatricibus in ſimias redîerunt; contritiſq; perſonis, dilaceratiſque veſtibus, pro nucibus inter ſe pugnabant; non ſine maximo ſpectatorum riſu.

MOR. Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium.

De Aſino & Viatoribus.

DVo quidam, cùm in deſertis locis aſinum quempiam fortè fortunâ nacti eſſent, contendere inter ſe cœperunt, uter eorum, uti ſuum, domum abduceret: nam utrique pariter à fortuna videbatur objectus. Hâc interim de re illis invicem altercantibus, aſinus ſeſe ſubduxit, ac neuter eo potitus eſt.

MOR Quidam a præſentibus commodis, quibus ob inſcitiam uti neſciunt, excidunt.

De Piſcatoribus.

PIſcatores aliquot, jacto reti, teſtudines eduxerunt. Eas cùm eſſent inter ſe partiti, neq; ſufficerent omnibus comedendis, Mercurium fortè accidentem invitârunt ad convivium. At is intelligens ſe neutiquam humanitatis gratiâ vocari, ſed ut eos faſtidio cibi ſublevaret, recuſavit; juſſitque, ut ipſi ſuas teſtudines ederent, quas cepiſſent.

MOR. Nonnulli, poſtea quam inconſultè quippiam adorti ſunt, aliorum implorant auxilium, quos ſuo negotio admiſceant.

De Aſino.

APud Cumanos aſinus quiſpiam pertæſus ſervitutem, abrupto loro, in ſylvam aufugerat: illìc fortè repertas leonis exuvias corpori applicabat ſuo, atque ità pro leone ſe gerebat, homines pariter ac feras voce caudâque territans: nam Cumani leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquandiu perſonatus hic aſinus, pro leone immani habitus ac formidatus, donec hoſpes quidam

dam Cumas profectus, qui ſæpenumero viderat & leonem & aſinum, (atq; ob id non erat ei difficile dignoſcere) aurium prominentium indicio, neq; non aliis quibuſdam conjecturis, aſinum eſſe deprehendit, ac probè fuſtigatum reduxit, dominóque agnoſcenti reddidit. Interim autem riſum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis aſinus jam agnitus, quos dudum, creditus leo, metu propemodum exanimaverat.

MOR. Haud facilè tegimus vitia, quæ a pueris nobiſcum adoleverunt.

De Scarabeo & Aquila.

Scarabeus aliquando ſpretus ab aquila cœpit de vindicta quoquo pacto ſumenda cogitare. Perveſtigavit ubinam aquila nidum collocâſſet, adrepſit ſcarabeus & ova ſimili dolo dejecit. Aquila cùm ſæpius domicilium commutâſſet, neque quicquam proficeret. Jovem patronum adîit, exponit calamitatem ſuam: is jubet, ut ſuo in gremio ponat ova, vel iſthìc in tuto futura. Et huc per veſtis lacinias, ſinuſque prorepſit pertinax ſcarabeus, haudquaquam ſentiente Jove. Deinde ubi vidit ova commoveri Jupiter, neque ſatìs animadvertit, territus rei novitate, excuſſo gremio in terram dejecit.

MOR. Monet hæc fabula, neminem, quantumvìs puſillum, contemnendum.

De Satyro & Ruſtico, *Aniani* Fabula, *Eraſmo* interprete.

Satyrus quidam cùm vehementer algeret, hyberno gelu ſupra modum ſæviente, à ruſtico quodam inductus eſt in hoſpitium. Admiratus autem cur homo inflaret in manus ori admotas, rogavit, cur ità faceret. Is reſpondit, Ut frigidas manus halitûs tepore calefaceret. Deinde ubi exſtructo foco, appoſitâ menſa, in pultem fervidam rurſum

ſum inflaret, magis etiam admiratus ſciſcitatus eſt, quid hoc ſibi vellet. Uti pultem, inquit, ille, nimiùm ferventem halitu refrigerem. Tum Satyrus ſurgens à menſa, Quid ego audio? inquit. Túne eodem ex ore pariter & calidum & frigidum efflas? Valebis. Neque enim mihi ratio eſt, cum ejuſmodi homine commune habere hoſpitium.

MOR. Notantur bilingues, qui eundem modò laudant, modò vituperant.

EX SECUNDO NOCTIUM.

Atticarum Gellii, Apologus *Æſopi Phrygis*, memoratu non inutilis.

Æſopus ille Phrygiæ fabulator, haud immeritò ſapiens exiſtimatus eſt, cùm quæ utilia monitu ſuaſúq; erant, non ſeverè, non imperiosè præcepit, & cenſuit, ut Philoſophis mos eſt; ſed feſtivos delectabiléſque Apologos commentus, res ſalubriter ac proſpicienter animadverſas in mentem animóſque hominum cum audiendi quadam illecebra induxit: velut hæc ejus fabella de aviculæ nidulo lepidè atq; jucundè præmonet, ſpem fiduciámque rerum, quas efficere quis poſſit, haud unquam in alio, ſed in ſemetipſo habendam. Avicula, inquit, eſt parva, nomen eſt caſſita; habitat, nidúlatúrque in ſegetibus; id ferme temporis, quo appetit meſſis, pullis jamjam plumantibus. Ea caſſita in ſementes fortè conceſſerat tempeſtiviores: propterea frumentis flaveſcentibus, pulli etiam nunc involucres erant. Cùm igitur ipſa iret cibum pullis quæſitum, monet eos; ut ſi quid ibi novæ rei fieret, diceretúrve, animadverterent; ídque ùti ſibi, ubi redîiſſet, renuntiarent. Dominus poſtea ſegetum illa-

illarum filium adoleſcentem vocat, &, Vidéſne, inquit, hæc ematuruiſſe, & manus jam poſtulare? Idcirco die craſtino, ubi primùm diluculabit, fac amicos adeas, & roges, ut veniant, operámque mutuam dent, & meſſem hanc nobis adjuvent: hæc ubi dixit, diſceſſit. Ubi redîit caſſita, pulli trepiduli circumſtrepere oraréq; matrem; ut ſtatim jam properet, atque alium in locum ſeſe aſportet. Nam dominus, inquiunt, miſit filium, qui amicos rogaret; ut luce oriente veniant, & metant. Mater jubet eos à metu otioſos eſſe; Si enim dominus, inquit, meſſem ad amicos rejecit, craſtino ſeges non metetur, neque neceſſe eſt hodie uti vos auferam. Die igitur poſtero mater in pabulum volat: dominus quos rogaverat opperitur; Sol fervet, & ſit nihil, & amici nulli erant. Tum ille rurſum ad filium, Amici iſti, inquit, magnam in partem ceſſatores ſunt: quin potiùs imus, & cognatos, affines, vicinóſque noſtros oramus, ut adſint cras tempore ad metendum? Itidem hoc pulli pavefacti matri nuntiant. Mater hortatur, ut tum quoque ſine metu, ac ſine cura ſint: cognatos affinéſq; nullos ferme tam eſſe obſequibiles ait; ut ad laborem capeſſendum nihil cunctentur, & ſtatim dicto obediant: Vos modò, inquit, advertite, ſi modò quid denuò dicetur. Aliâ luce ortâ, avis in paſtum profecta eſt: cognati & affines operâ, quam dare rogati ſunt, ſuperſedent. Ad poſtremum igitur dominus filio, Valeant, inquit, amici cum propinquis: afferes primâ luce falces duas, unum egomet mihi, & tu tibi capies alteram; & frumentum noſmetipſi manibus noſtris cras metemus. Id ubi ex pullis dixiſſe dominum mater audivit, Tempus, inquit, eſt cedendi & abeundi: fiet nunc dubio procul, quod futurum dixit; in ipſo enim jam vertitur,

titur, cuja eſt res, non in alio, unde petitur, Atque ità caſſita nido migravit: & ſeges à domino demeſſa eſt. Hæc quidem eſt Æſopi fabula, de amicorum plerumque & propinquorum levi & inani fiducia. Sed quid aliud ſanctiores libri Philoſophorum monent, quàm ut nobis tantùm ipſis nitamur; alia autem omnia, quæ extra nos, extráq; noſtrum animum ſunt, neq; pro noſtris, neq; pro nobis ducamus? Hunc Æſopi apologum Ennius in Satyris ſcitè admodum & venuſtè verſibus quadratis compoſuit: quorum duo poſtremi iſti ſunt quos habere corde & memoriâ, operæ pretium eſſe hercle puto;

Hoc tibi erit argumentum ſemper in promptum ſitum,
Nè quid exſpectes amicos, quod tute agere poſſies.

Fabula ex *Lamia Politiani* deſumpta.

AVes olim propè univerſæ noctuam adîerunt, rogârúntq; eam, nè poſthac in ædium cavis nidificaret, ſed in arborum potiùs ramis, atq; inter frondes; ibi enim vernari ſuaviús. Quin eidem quercum modò enatam pusillam, tenellámque adhuc oſtendebant, in qua ſcilicet molliter, ut aiebant, & ſedere ipſa aliquando noctua, & ſuum ſibi conſtruere nidum poſſet. At illa facturam ſe negavit. Quin invicem conſiliũ dedit iis, nè arbuſculæ illi ſe crederent: laturam enim quandóq; eſſe viſcum, peſtem videlicet avium. Contemsêre illæ (ut ſunt leve genus & volaticum) ſapientis unius noctuæ conſilium. Jam quercus adoleverat, jam patula, jam frondoſa erat. Ecce ibi aves illæ omnes gregatim ramis involitant, laſciviunt, ſubſultant, colludunt, cantillant. Interea quercus ea viſcum protulerat, atq; id homines animadverterant: implicitæ ergò repentè ibi omnes pariter miſellæ, ac fruſtrà eas ſera pœnitentia ſubîit, quòd ſalubre illud conſiliũ ſpreviſſent.

ſent. Atque hoc eſſe aiunt, cur nunc aves omnes, ubi noctuam viderint, frequentes eam quaſi ſalutant, deducunt, ſectantur, circumſidunt, circumvolitant. Etenim, conſilii illius memores, admirantur eam nunc ut ſapientem, ſtipántque densâ catervâ; ut videlicet ab ea ſapere aliquando diſcant: ſed opinor fruſtrà, imò verò etiam interdum cum magno ipſarum malo. Nam veteres illæ noctuæ reverà ſapientes erant: nunc multæ noctuæ ſunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & oculos, & roſtrum; ſapientiam verò non habent.

MOR. Bene monentis conſilia nè ſpernas, hæc fabula docet.

Apologus ex ſecundo libro *Petri Criniti, De honeſta diſciplina*, deſumptus.

SAta eſt olim cucurbita juxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis exſtabat. Cucurbita verò, cùm multis pluviis atq; cœli temperamento creviſſet, laſcivire incipit, & ramulos audaciùs porrigere; jam ſerpebat in pinum, jam ſurgere, jam ramos & frondes involvere audebat, ampliora folia, candentes flores, prægrandia poma & virentia oſtentans. Itaque tanto faſtu atque inſolentiâ intumuit, ut pinum arborem auſa ſit aggredi; & Vides, inquit, ut te ſupero, ut amplis foliis, ut virore præſto, & jamjam ad cacumen proſurgo? Tum pinus, quæ ſenili prudentiâ & robore pollebat, nihil mirata eſt cucurbitæ inſolentis audaciam; ſed ità ad eam reſpondit, Ego hìc multas hyemes, calores, æſtus, variásque calamitates pervici, & adhuc integra conſiſto. Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis, cùm & folia concident, & viror omnis aberit.

MOR. Secundis rebus non eſt ſuperbiendum.

Fabula de Corvo & Lupis, ex *Joanne Ant. Campano* desumpta.

Corvus lupos per ardua montium jugum comitatur, partem sibi prædæ fieri postulat, quia eos secutus nullo tempore destitnisset, sociúsque fuisset. Repulsus deinde est à lupis, tanquam non eos, sed prædam cibúmque secutus: nec minùs luporum, si occiderentur, quàm cæterorum animalium exta fuisset voraturus.

MOR. Non quid agamus semper inspiciendum est; sed quo simus animo, cùm agamus.

Altera de partu terræ, ex eodem.

Turgida olim facta tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt finitimi, stupent agricolæ, terræ partum inter spem metúmque expectant. Alii Typhœa illum centimanum, alii montes erepturos putabant. Aperitur terra, prodiit mus: & quod miraculo fore omnibus existimabatur, in risum atque jocum converterunt.

MOR. Non semper credendum promissis magnificis.

Apologus de membris & ventre, ex *Plinio* desumptus.

Humani artus, cùm ventrem otiosum viderent, ab eo discordârunt, & suum illi ministerium negaverunt. Cùm eo pacto & ipsi quoque deficerent, intellexerunt ventrem cibos acceptos per omnia membra dividere: & cum eo in gratiam redîerunt.

MOR. Magnæ res discordiâ pereunt, concordiâ valent.

De *Arione* & Delphino fabula elegantissima, ex libro 16. *A. Gellii.*

Vetus & nobilis Arion cantator fidibus fuit. Is loco & oppido Methymneus, terrâ atq; insulâ Lesbius fuit. Eum Arionem rex Corinthi Periander amicum amatúmque habuit artis gratiâ. Is indè à rege proficiscitur,

ſcitur, terras inclytas, Siciliam atq; Italiam, viſurus. Ubi eò venit, aurésq; omnium mentésq; in utriusq; terræ urbibus demulſit; in quæſtibus iſthìc & voluptatibus, amoribùsq; hominum fuit. Is tum poſtea, grandi pecuniâ & re bonâ multâ copioſus, Corinthum inſtituit redire. Navem igitur, & nautas, ut notiores amiciorésque ſibi, Corinthios delegit. Sed eo Corinthii homine accepto, naviq; in altum provectâ, prædæ pecuniaq; cupidi, ceperunt conſilium de necando Arione. Tum illum, ibi pernicie intellectâ, pecuniam cateráq; ſua ut haberent dediſſe, vitam modò ſibi parcerent oraviſſe. Nautas precum ejus harum commiſertos eſſe illatenùs, ut ei necem adferre per vim ſuis manibus temperarent; ſed imperaviſſe, ut jam ſtatim coràm deſiliret præceps in mare. Homo ibi territus, & ſpe omni vitæ perditâ, id unum poſtea oravit, ut priùs quàm mortem oppeteret, induere permitterent ſua ſibi indumenta, & fides capere, & canere carmen casûs illius ſui conſolabile. Feros & immanes nautas prolubium tum audiendi ſubit. Quod oraverat, impetrat. Atque ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, ſtánsque in ſummæ puppis foro, carmea, quod Orthium dicitur, voce ſublatiſſimâ cantavit. Ad poſtrema cantûs, cum fidibus ornatúq; omni, ſicut ſtabat, canebátque, jecit ſeſe procul in profundum. Nautæ, haudquaquam dubitantes quin periîſſet, curſum quem facere cœperant tenuerunt. Sed novum, & mirum, & pium factumque contigit: Delphinum repentè inter undas adnaviſſe, & dorſo ſuper fluctus edito vectaviſſe, incolumíque eum corpore & ornatu Tænarum in terram Laconicam devexiſſe. Tum Arionem prorſus ex eo loco Corinthum petiviſſe, talémque Periandro Regi, qualis delphino vectus fuerat,

ſeſe obtuliſſe, eique rem (ſicuti acciderat) narraviſſe. Regem iſthæc parùm crédidiſſe, Arionem (quaſi falleret) cuſtodiri juſſiſſe, nautas requiſitos, ablegato Arione, diſſimulanter interrogâſſe; ecquid audîſſent in eis locis, unde veniſſent, ſuper Arione. Eos dixiſſe, hominem, cùm indè irent, in terra Italia fuiſſe, eúmq; illìc bene agitare, & ſtudiis delectationibúsq; urbium florere, atq; in gratia pecuniâque magna fortunatum eſſe. Tum inter hæc eorum verba Arionem cum fidibus & indumentis, cum quibus ſe in ſalum ejaculaverat, exſtitiſſe. Nautas ſtupefactos convictósque ire inficias non quîſſe.

MOR. Documento eſt hæc fabula, plùs aliquando inveniri in brutis animalibus clementiæ quam in his hominibus, qui præter opes nihil habent penſi, præter figuram nihil humanitatis.

NICOLAI GERBELII *Phorcenſis* Apologus lepidiſſimus.

De Aranea & Podagra.

ARanea, paululùm à texendi opere quietior, animi relaxandi gratiâ commodùm deambulabat. Huic ſe obviàm præbuit podagra, tametſi paſſibus ambiguis admodum ægrè illam aſſequeretur. Ejus diei itinere utcunq; emenſo, non longè aberant ab oppidulo, cui regionis ejus incolæ Tyche nomen indiderant. Utrique conſilium fuit conditionis ſuæ hoſpitem perveſtigare. Aranea, non maximopere datâ operâ, in opulenti cujusdam civis ædes divertit: inibi quaquaverſùm telas ſuas præpendebat, prætendebátq; retia. Aderant illico neſcio qui trygodæmones, qui textrinam illius demoliebantur: momentaneum itaque erat ipſius, quo etiam cunque ſe verteret, adifi-

ædificium. Nuſquam enim ſcopariorum oculatas ſcopas poterat effugere. Miſera planè, quæ in tanta rerum omniũ affluentia ſola egebat, perturbabatúrque. Podagra verò, mendicabuli inſtar, vix tandem egeſtoſi cujuſpiam tuguriolum impetrârat: in id loci cùm decubuiſſet, nihil non experiebatur miſeriarum. Apponebatur cœnaturienti panis cibarius, aridis vix faucibus hianti hydropoterium. Jámque diurno itinere laſſeſcenti torus ligneus, nullis frondibus, nullo gramine, ſed pratennibus paleis inſternebatur. Atqui dicere, non eſt hujus inſtituti, quàm convenerint malè membris mollibus, cuticulæ (ut ità dicerem) holoſericæ, ſtragula tam dura, tam barbari villi. Oriente igitur vix tandem illo auguſto ſydere, quod exaudit, quod intuetur omnia, convenêre rurſum aranea ſimul & podagra. Prior aranea præteritæ noctis moleſtias, tot locorum commutationes denarrat; nunc hero exprobrans munditiem, nunc nimiam ſcopariorum obſervantiam. Podagra contrà de hoſpitis ſui egeſtate complura comminiſcitur: nec otium habet admonſtrare aranea lividas vibices, quas adamantina fulcra tenellæ cuticulæ impreſſerant. Conſilium ineunt araneam deinceps pauperum tuguria, podagram verò divitum aulas debere ſubingredi: in hanc aranea pedibus, podagra animis vadit ſententiam. Veruntamen tenebris jamjam increſcentibus, urbi cuipiam ſeſe approximant. Podagra, inſtituti non immemor, pedetentim ſe in nummoſi cujuſdam domum illatebravit. Quâ commodùm ab hero conſpectâ, (dii boni) quâ benevolentiâ, quâ humanitate, quibus nominibus excipitur! Supponuntur ſubſtruúnturque olorinæ culcitræ, toralia perdicum ſubalaribus plumis referta. Taceo vinum dulce, vinum nigrum, Lesbium, Tarentinum. Taceo

ſiccedulas, phaſianos, atque eas aviculas, quæ binis ſuperbiunt coloribus. In ſumma, nihil deliciarum, nihil voluptatum non exhauriebat. Aranea, pauperis caſam ingreſſa, telas orditur, quaquaverſum parietes interpatent, retia ſuſpendit, orbiculari operi manibus pedibúſq; incumbit: reficit abrupta, perficit intercepta: &, ut dicam breviter, vacua dominatur in aula: *nullas inſidias, nullos formidat inſultus: imò verò etiam ſcopis ſuperior omnibus. Non multò poſt podagra araneam convenit; delicias ſuas, felicitatem, fortunas ampliter exornat. Aranea miris laudibus extollit imperium ſuum, ædificandi texendiq; libertatem. Placuit tandem hæc utrisq; ſententia: Quorſumcunque proficiſcerentur, podagram in divitum domos; araneam in pauperum tuguria debere divertere.*

MOR. Apologus hic, tametſi ad uſos varios accommodari queat, id tamen inprimis declarat, Alium in alio loco fortunatiorem eſſe: Præterea, morborum domicilium eſſe divitum aulas: Ad ultimum, nuſquam libertatem majorem, quam ubi divitiarum minus.

LAURENTII ABSTEMII, viri elegantiſſimi & amœni ingenii, fabulæ elegantiſſimæ, nuper per clariſſ. poetam & philoſophum *Gargetium* emaculatæ.

Domitius Palladius Gouranus Pollioni Padio, Sacerdoti venerando, S.P.D.

IAmpridem tuo ſermoni de *Abſtemio*, frequentì literatorum conſenſu, *Pollio* venerande, non invitus interfui, cùm minimè prætextatis, ut ita dicam, laudibus hominem celebrares, adeóque in arcem evaſiſti, ut nemo ſanè (meâ ſententiâ) eum cumulatiùs laudare potuerit. Mox indè ſecedens, hæc omnia animo diu volutabam, unde tanta confluëret laudationis abundantia, unde tanta non vulgaris obſervatio emanaret, unde denique amicitia adeò perfecta exoriretur. Proculdubio non aliunde mecum eandem collegi, quam exprælaro ejus virtutis nomine proficiſci, cujus quidem

quidem vis magna & præpotens eſt. Quamobrem non poſſum profectò non ſuſpicere ingenium tuum amabile, tuúmq; animum virtutibus ſolum diligentiùs non admirari, qui neque ambitione, neque invidiâ, neque alio quo alio livore devincitur. Siquidem omnes, quas mereatur *Abſtemius* noſter, laudes non tranſis ſilentio: imò ad illas ipſas cumulandas, ob ejus incredibilem eloquentiam ſingularémque doctrinam ultro accedis; idque haud abs re, cùm pater omnium elegantiarum, atque idem ſeporum omnium, meritò ſit & habeatur. Et ut hæc, clariora luce, non officii gratiâ aut temerè dicantur, quotidie quodammodo aliqua ejus librorum monumenta exſiſtere videmus, quæ undique perfectâ verborum concinnitate, perſpicaciſſiméque ſententiis ſcatent. Nam modò dicam de hoc *Apologorum* libello nuper impreſſo, in quo perſpicuè inſignis ejus ingenii amœnitas non abſque laude maxima redundare videtur. Quare non vereor, ut is remiſſo cujuſcunque animo peſſum eat, *Abſtemió*que (abſit invidia verbo) omnium quam jucundiſſimo detrahatur; cui & te & me, ob tanti nominis celebritatem, nullâ unquam in re defuturos eſſe liquidò conſtabit. *Vale.*

Laurentius Abſtemius Octaviano Ubaldino *Comiti Mercatelli, S. P. D.*

EDiturus hunc *Apologorum* libellum, quem de numero fabularum *Hecatomythium* nuncupavi, multum diúque dubitavi, *Octaviane* Princeps inclyte, tuóne eum nomini potiſſimùm dedicarem. Nam cùm tuam in me, non ſine plurimis beneficiis, perſpicerem benevolentiam, non aliquid mearum vigiliarum tibi devovere, ingratiſſimi hominis eſſe videbatur. Rurſus, cùm tuorum in me officiorum numerum, divinaſque virtutes tuas mecum ipſe revolverem, indignum tantis meritis, tantâque ſapientiâ, munuſculum hoc eſſe cernebam. Hanc tandem dubitationem meam amovit humanitas & prudentia tua: quâ non tam res tibi donandas, quam offerentium voluntatem, ſoles inſpicere. Addidit quoque mihi animum *Gradus Vbaldus*, clariſſimus Dux, & Princeps unus omni laude major, qui opuſculum meum, *De nonnullis locis obſcuris*, ſuperiori anno ei dedicatum, vultu ita placido & ſerenâ fronte ſuſcepit, ut ſperare meritò poſſim, hoc tibi qualecunque fore non ingratum. Non mediocriter etiam me incitârunt *Georgius Emus*, pro *Venetis* hic agens Legatus, non ſolùm Patriciâ nobilitate, verùm etiam bonarum artium laudibus clarus: & *Carolus Vorandus Cæſenas*, Archidiachonus *Cæſenæ*, & *Alexandri Pontificis Maximi* cubicularius, vir omni literarum genere præſtans: nec non *Renatus Meliboratus*, & *Robertus Urſus Arimineñſis*, Juriſ-conſulti clariſſimi, nec minùs qui humanitatis vacant ſtudiis eruditi. Hi enim, aliique complures, optimi harum rerum cenſores, cùm hunc libellum legiſſent, multis me verbis ſunt ad editionem cohortati. Non putavi igitur tam humano Principi hoc munus ingratum futurum, quod tot eruditis virisante placuiſſe cognoveram. Accipe igitur hoc quicquid eſt libelli ab *Abſtemio* tuo: cujus mentem animúmque ſi penitùs poſſes inſpicere, in hac tenui re magnum munus tibi judicares oblatum. Nec quis autem inutilem & inanem

inanem hunc meum ſcribendi laborem exiſtimaret, præfatiunculam quandam præponendam cenſui; quâ intelligeretur, doctos etiam & claros viros in magnis rebus, hujuſmodi fabulis, non voluptatis tantùm, verùm etiam utilitatis gratiâ, delectatos. Sedulò dedimus operam, ut ſeria potiùs quam jocos ſaperent: unde ridiculas multas, quæ inter componendum ſeſe mihi offerebant, conſultò præterii, quia nimis laſcivæ, & tanti Principis gravitate mihi videbantur indignæ. Non tamen ita agreſtis eſſe volui, quin eas aliquâ urbanitate adſpergerem, maximè ad Principem ſcribens: cùm Principes, curarum mole preſſi, ſoleant interdum recreandi animi gratiâ jocos appetere.

Ejuſdem Abſtemii *Proœmium.*

COgitanti mihi varia ſcriptorum genera, qui, ut humanæ vitæ prodeſſent, cogitationes ſuas literarum mandavêre memoriæ: qui Apologos ſcripſêre, non poſtremo loco digni eſſe videntur. Non modò enim mortalium animos incredibili quâdam afficiunt voluptate; verùm etiam ad res honeſtas utiléſque peragendas ſuis fabellis magis, quam Philoſophi ſuis præceptis alliciunt. Nam ita in legentium animos quâdam jucunditate penetrant, & quibuſdam ſimilitudinibus, quæ maximè ad commovendos animos valent, quid vitandum faciendúmque ſit oſtendunt; ut omnes etiam inviti illis aſſentiri cogantur. Senſus autem audiendi faſtidioſiſſimus res etiam utiles honeſtáſque haud facilè admittit, niſi fuerint aliquâ urbanitate conditæ. Teſtis quidam orator *Athenienſis*, qui ad *Athenienſes* verba faciens, cùm eos minùs attentos videret, rogavit ut ſaltem fabulam audire dignarentur. Quo impetrato, *Ceres*, inquit, *& hirundo, & anguilla, ſimul iter facientes, ad quendam fluvium pervenerunt. Hirundo quidem ſupervolavit: anguilla autem amnem tranavit.* Quod cùm dixiſſet, obticuit: interrogantibus autem illis quid *Ceres* egiſſet; *Vobis inquit, Dea veſtra ſuccenſuit, quòd eos, qui vobis utilia ſuadent, audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes auditis.* Quantam vim Apologi habeant ad animos commovendos, cùm multis poſſem, tribus ero contentus exemplis oſtendere. *Samiis*, rectorem populi morti addicere volentibus, *Æſopus* hâc fabellâ diſſuaſit, dicens, *Vulpem quandam fluvium tranſeuntem, in lacunam fuiſſe propulſam: unde cùm exire non poſſet, tenaci limo retenta, muſcarum affligebatur aculeis. Quod herinaceus conſpicatus, miſericordiâ motus eſt, interrogavitque an vellet, ut ab ea muſcas abigeret. At illa abnuit dicens, Hæ, meo ſanguine jam plenæ, parvam mihi poſſunt inferre moleſtiam: ſi autem has abigeres, aliæ famelicæ ſupervenient, quæ quicquid mihi ſupereſt ſanguinis exhaurient. Ità, O viri Samii, vobis eveniet. Si enim hunc rectorem veſtrum jam locupletem occideretis, alios elegatis neceſſe eſt; qui dum ſe opibus volent implere, quicquid hic vobis reliquit eripient.* His verbis morti *Samii* ab incepto deſtitêre. Hâc ratione adductus *Tiberius Cæſar* diuturnos magiſtratus dabat: unde, ut refert *Joſephus*, ſub eo per viginti annorum ſpatia per duos tantùm Præſides, *Cratum*, ſcilicet, & *Pilatum*, eſt gubernata *Judæa*. *Non parcit populis regnum breve*, ut inquit *Statius*. *Himerenſes Phalaridem*, *Agrigentinorum* Tyrannum,

num, ducem exercitûs ſui eligere volentes, *Steſichorus* Poeta hoc Apologo deterruit, *Equus, dicens, ſolus paſcebatur in prato; adveniente autem cervo & paſcua corrumpente, conſuluit hominem, quâ poſſet illum arte punire: cui homo, Si frænum, inquit, acceperis, & me armatum dorſum tuum aſcendere permiſeris. Cùm huic conſilio eſſet obſecutus, cervum quidem hominis auxilio victor abegit: ſed* Non *amplius* hominem dorſo, non frænum depulit ore, *Ità, inquit, Steſichorus, viri Himerenſes, vobis eveniet: ſi Phalaridem ducem efficietis: hoſtes quidem veſtros punietis; ſed huic tyranno perpetuò ſervietis.* Quibus verbis territi *Himerenſes* hujuſmodi ducis eligendi conſilium depoſuere. Cùm populus *Romanus* a Senatu ſeceſſiſſet, quòd tributum & militiam non toleraret, nec ullo pacto reduci poſſet, nonne *Agrippa Menenius* cum hoc Apologo revocavit? *Olim, inquiens, Quirites, humani artus, ventrem otioſum & deſidem intuentes, ab eo diſcordârunt, nec amplius illi cibum miniſtrare decreverunt: ſed cùm ipſi, quæque alimenta illi denegando, quæ per omnia membra deferuntur, deficerent, cum eo in gratiam redierunt. Eodem, inquit, modo, Senatus & populus, quaſi venter & membra, alter alterius auxilio indiget; & ut diſcordiâ intereunt, ità concordia valent.* Quâ fabulâ populus revocatus, cum Senatu in gratiam rediit. Non immeritò igitur non ſolùm *Græci* & *Latini* Poetæ, ut *Heſiodus* & *Horatius*, hujuſmodi fabulas ſuis operibus inſeruerunt, verùm etiam maximi & celeberrimi Philoſophi, ut *Plato, Ariſtoteles, Plutarchus*, & multi alii, eas plurimùm commendârunt, & ad inſtitutionem moralis & civilis vitæ non minimum facere arbitrati ſunt. Quocirca *Omnibonus Leonicenus*, & *Laurentius Valla*, viri ætatis noſtræ doctiſſimi, paucos *Æſopi* Apologos è *Græco* in *Latinum* vertêre; quos ſibi laudi, cæteris verò voluptati & utilitati fore non dubitârunt; & jure quidem: leguntur enim, & in doctiſſimorum virorum manibus quotidie verſantur. Non video igitur, cur has componendo fabellas laude fraudari debeam, quam cæteri *Latini* ex tranſlatione conſecuti ſunt, niſi adeò invidi ſumus, ut *Latinis* licere non putemus, quod *Græcis* eſt cum ſumma omnium laude conceſſum.

LAUR. ABSTEMII FABULÆ.

De Mure in ciſta nato.

Mus in ciſta natus omnem ferè ibi duxerat ætatem, nucibus paſtus, quæ in ea ſervari ſolebant. Dum autem circa oras ciſtæ ludens decidiſſet, quærerétque adſcenſum, reperit epulas lautiſſimè paratas: quas cùm guſtare cœpiſſet,

Quàm

Quàm ſtultus, inquit, hactenus fui, qui in toto terrarum orbe nihil melius ciſtulâ meâ eſſe credebam! ecce quàm ſuavioribus hic veſcor cibis!

Hæc fabella indicat, non ita patriam diligendam, ignobili, ſi ſic, ut alia non adeamus loca, cùm alibi beatiores eſſe poſſimus.

De Ruſtico impetrante ut triticum abſque ariſtis naſceretur.

IMpetraverat à Cerere ruſticus quidam, ut triticum abſq; ariſtis naſceretur, nè metentium irritantiúmque manus læderet: quod ubi inaruit, à mixtis avibus depaſtum eſt. Tum ruſticus, Quàm digna, inquit, patior, qui, parvæ commoditatis causâ, emolumenta quàm maxima perdidi!

Fabula indicat, parva incommoda majori utilitate penſanda.

De Accipitre Columbam inſequente

CUm accipiter columbam præcipiti inſequeretur volatu, villam quandam ingreſſus, à ruſtico captus eſt: quem blandè, ut ſe dimitteret, obſecrabat: non enim te læſi, dixit. Cui ruſticus, Nec hæc, reſpondit, te læſerat.

Fabula indicat, meritò puniri, qui innocentes lædere conantur.

De Aranea & Hirundine.

ARanea in hirundinem excandeſcens, quæ muſcas, qui ſuus eſt cibus, capiebat, retia in foribus per quas volitare ſolebat, ut eam caperet, ſuſpenderat. Hirundo verò advolans retia cum textrice per aëra portabat. Tum aranea in aere pendens, & ſeſe jamjam perituram intelligens, Quàm juſtè hæc patior, dicebat, quæ, minima volatilia magno labore vix capiens, credidi tam magnas aves poſſe comprehendere!

Hâc monemur fabulâ, nè viribus majora aggrediamur.

De Ruſtico amnem tranſituro.

RUſticus torrentem tranſiturus, qui fortè imbribus excreverat, quærebat vadum. Et cùm primùm eam fluminis

fluminis partem tentâſſet, quæ quietior placidiórq; videbatur, reperit eam altiorem, quàm animo erat opinatus: rurſus, ubi breviorem tutioremque adinvenit, ibi majori aquarum ſtrepitu fluvius decurrebat. Tum ſecum, Quàm tutiùs, inquit, clamoſis aquis, quàm quietis & ſilentibus vitam noſtram credere poſſumus!

Hâc admonemur fabulâ, ut minùs verboſos & minaces, quam quietos extimeſcamus.

De Columba & Pica.

Columba interrogata à pica, quid eam induceret, ut in eodem ſemper loco nidificaret, cùm ejus pulli indè ſibi ſemper ſurriperentur; Simplicitas, reſpondit.

Hæc indicat fabula, facilè viros probos ſæpe decipi.

De Cuculo & Accipitre.

Irriſus ab accipitre cuculus, quòd, cùm ſibi & corpore par, & colore non abſimilis eſſet, præ angustia animi potiùs vermibus terrenis, quàm ſuavibus aliarum avium carnibus, veſceretur; vidit paucis pòſt diebus accipitrem à ruſtico, cujus columbas inſectabatur, captum, ad metum cæterorum, ex alta turre pendere: Cui cuculus, Quàm meliùs tibi, inquit, amice, fuiſſet vermes venari, quàm alienas aves impetere!

Hæc fabula indicat, eorum vitam tutiorem eſſe & magis probandam, qui ſuis rebus ſine periculo ſunt contenti; quam illorum, qui aliena appetentes adeunt magna vitæ diſcrimina.

De Aſino & Vitulo.

Asinus & vitulus cùm in eodem paſcerentur prato, ſonitu campanæ hoſtilem exercitum adventare præſentiebant. Tum vitulus, Fugiamus hinc, ô ſodalis, inquit, nè hoſtes nos captivos abducant. Cui aſinus, Fuge tu, inquit, quem hoſtes occidere & êſſe conſueverunt: aſini nihil intereſt, cui ubique eadem ferendi oneris eſt propoſita conditio.

Hæc fabula ſervos admonet, nè dominos magnopere mutare formident, modò prioribus deteriores ſui ne fiant.

De

De Vulpe & Mulieribus gallinas edentibus.

VVlpes, juxta villam quandam transiens, conspexit catervam mulierum plurimas gallinas opiparè assatas alto silentio comedentem: ad quas conversa, Qui clamores, inquit, & canum latratus contra me essent, si ego facerem quod vos facitis! Cui respondens quædam anus, Pessima animalium, inquit, nos quæ nostra sunt comedimus; tu verò aliena furaris.

Hæc fabula nos admonet, nè putemus nobis in aliena licere quod propriis dominis licet.

De Caponibus pinguibus & macro.

VIr quidam complures capones in eodem ornithoboscio inclusos largo nutricaverat cibo, qui pingues effecti sunt omnes præter unum, quem ut macilentum irridebant fratres. Dominus, nobiles hospites lauto & sumptuoso accepturus convivio, imperat coquo, ut ex his interimat coquátque quos pinguiores invenerit. Hoc audientes corpulenti sese afflictabant, dicentes, Quantò præstitisset, nos macilentos esse!

Hæc fabula in pauperum solamen conficta est, quorum vita tutior est quam divitum.

De Trabe & Bobus eam trahentibus.

TRabs ulmea de bobus conquerebatur, dicens, Ingrati, ego multo tempore meis vos frondibus alui: vos verò me nutricem vestram per saxa & luta trahitis. Cui boves, Gemitus, suspiriáque nostra, & stimulus quo pungimur, te docere possunt, quòd te trahimus inviti. Ignovit trabs.

Hæc nos docet fabula, nè in eos excandescamus, qui non suâ sponte nos lædunt.

De Arboribus pulchris & deformi.

ARbores complures in eodem creverant loco proceræ, rectæ, enodésque, præter unam humilem, parvam, nodosámque: quam ut deformem pusillámq; cæteræ ludibrio

brio habere ſolitæ erant. Ædificaturus domum loci dominus jubet omnes excîdi, præter eam, quæ brevitate & deformitate ſuâ ædificium indecorum redditura videbatur. Cæteris exciſis, deformis hæc ſecum dicebat, De te non ampliùs querar, natura, quòd me turpem genueris, cùm formoſis tam magna videam imminere diſcrimina.

Hæc Fabula nos admonet, nè doleamus nos natos eſſe deformes, cùm multis formoſitas ſæpe nocuerit.

De Cygno in morte canente, reprehenſo à Ciconia.

Cygnus moriens interrogabatur à ciconia, cur in morte, quam cætera animalia adeò exhorrent, multò ſuaviores, quàm in omni vita, emitteret ſonos; cùm potiùs mœſtus eſſe deberet. Cui cygnus, Quia, inquit, neque cibi quærendi curâ ampliùs cruciabor, neq; aucupum laqueos extimeſcam.

Hæc fabula admonet, nè mortem formidemus, quâ omnes, vitæ præſentis miſeriæ præciduntur.

De muliere virum morientem flente, & parente eam conſolante.

Mulierem adhuc juvenem, cujus vir animam agebat, parens conſolabatur, dicens, Nè te afflictes, nè tantopere lugeas, filia: alium enim virum tibi inveni, iſte longè formoſiorem, qui prioris deſiderium facilè mitigabit. At mulier doloris impatiens, ut quæ maritum ardenti amore proſequebatur, non modò verba parentis non admittebat, ſed intempeſtivam alterius meriti mentionem accuſabat. At ubi maritum defunctum vidit, inter lacrymas & luctus parentem interrogat, an adſit juvenis ille, quem ſibi in virum dare velle ſe dixerat.

Fabula indicat, quam citò defunctorum maritorum amor ex uxorum animis excidere ſoleat.

De

De Muliere Amatoris discessum flente.

MVlier impudica amatorem suum abeuntem, quem omnibus ferè rebus spoliaverat, multis lacrymis prosequebatur. Interrogante autem eam vicinià, cur tam immoderatè fleret; Non discessum ejus, inquit, sed pallium quod ei reliqui fleo.

Fabula indicat, non amatores, sed eorum bona, a meretricibus amari.

De Musca, quæ quadrigis insidens pulverem se excitâsse dicebat.

QVadrigæ in stadio currebant, quibus musca insidebat. Maximo autem pulvere, tum equorum pedum pulsu, tum rotarum volutatione, exorto, dicebat musca, Quàm magnam vim pulveris excitavi!

Hæc fabula ad eos spectat, qui, cùm ignavi sint, alienam tamen gloriam suis magnificis verbis in se transferre conantur.

De Anguilla conquerente, quòd magis quàm serpens infestaretur.

ANguilla interrogabat serpentem, quare, cùm similes essent, atque cognati, homines tamen se potiùs quàm illum insequerentur. Cui serpens, Quia rarò, inquit, me ladunt impunè.

Hæc fabula indicat, minùs lædi solere, qui se ulciscuntur.

De Asino, Simia, & Talpa.

CONquerente asino quòd cornibus careret, simiâ verò quòd cauda sibi deesset; Tacete, inquit talpa, cùm me oculis captum esse videatis.

Hæc fabula ad eos pertinet, qui non sunt suâ sorte contenti: qui, si aliorum infortunia considerarent, æquiore animo tolerarent sua.

De Nautis Sanctorum auxilium implorantibus.

NAuta quidã in mari subitâ & atrâ tempestate deprehensus, cæteris ejus sociis diversorum divorum auxi-

auxilium implorantibus, Neſcitis, inquit, quid petitis. Antè enim quàm ſancti iſti ad Deum pro noſtra liberatione ſe conferunt, hâc imminente procellâ obruemur. Ad eum igitur confugiendum cenſeo, qui, abſque alterius adminiculo, à tantis malis nos poterit liberare. Invocato igitur Dei omnipotentis auxilio, illico procella ceſſavit.

Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi poteſt, ad imbecilliores non confugiendum.

De Piſcibus è ſartagine in prunas deſilientibus.

Piſces adhuc vivi in ſartagine ferventi oleo coquebantur; quorum unus, Fugiamus hinc fratres, inquit, nè pereamus. Tum omnes pariter è ſartagine exſilientes in ardentes prunas deciderunt. Majore igitur dolore affecti damnabant conſilium quod ceperant, dicentes, Quantò atrociori nunc morte perimus!

Hæc nos admonet fabula, ut ita præſentia vitemus pericula, nè incidamus in graviora.

De Quadrupedibus ſocietatem adversùs aves cum piſcibus ineuntibus.

Quadrupedes, cùm bellum ſibi ab avibus eſſet indictum, cum piſcibus fœdus ineunt, ut eorum auxilio ſe ab avium furore tuerentur. Cùm autem optata exſpectarent auxilia, piſces negant ſe per terram ad eos accedere poſſe.

Hæc nos admonet fabula, nè eos nobis ſocios faciamus, qui, cùm opus ſit, nobis adeſſe non poſſunt.

De Legato avaro tubicines decipiente.

Quidam avarus pro patria legatus in aliam urbem profectus erat; cui tubicines præſtò adfuerunt, ut illius aures tubarum clangore, loculos autem ſuos pecuniâ impleant. Quibus ille renuntiari jubet, non eſſe nunc

locum

locum [illegible], se in summo luctu & mœrore constitutum matrem enim suam obîsse. Tubicines autem spe frustrati & mœsti abeunt. Amicus quidam legati, aud ns luctum, ad eum visendum consolandúmque accedit, interrogátque; quamdudum mater ejus obîisset. Quadraginta jam anni sunt, inquit, Tum amicus, intellectâ legati strophâ, in risum effusus est.

Hæc fabula in avaros facit, qui omni arte student conservare pecuniam.

De Viro, qui ad Cardinalem nuper creatum gratulandi gratiâ accessit.

VIr quidam facetus admodum & urbanus, audiens amicum suum ad Cardinalatûs dignitatem adsumptum, ad eum gratulandi gratiâ accessit. Qui honore tumidus, amicum veterem agnoscere dissimulans, quisnam esset, interrrogábat. Cui ille, ut erat ad jocos promptus, Miseresco, inquit, tibi cæterísq; qui ad ejusmodi honores perveniunt: quamprimum enim dignitates ejusmodi estis assecuti, visum auditúmque, & cæteros sensus ità amittitis, ut pristinos amicos ampliùs non dignoscatis.

Hæc fabula eos notat, qui in altum sublati veteres despiciunt amicitias.

De Juvene Senis curvitatem irridente.

JUvenis quidam, conspicatus senem in arcus tensi similitudinem curvum, interrogavit, an sibi arcum vellet vendere. Cui ille, Ecquid est tibi opus pecuniam amittere? si enim ad meam perveneris ætatem, absque pecunia arcum tibi natura concedet.

Hæc fabula indicat, minimè irridenda vitia senilis ætatis, quam nemo vivendo effugere potest.

De Sene puellam in uxorem accipiente.

VIr quidam imprudens, exacto septuagesimo vitæ anno, puellam duxerat in uxorem, qui ad id tempus in cœlibatu permansisset. Cui cùm debitũ solvere non posset, dicere

dicere ſolebat, Quàm malè vitam meam diſpoſui! Juveni enim mihi uxor deerat; nunc autem ſenex deſum uxori.

Hæc fabula innuit, omnia ſuo tempore peragenda.

De Aquila & Pica.

Pica aquilam rogabat, ut ſe inter ſuos familiares & domeſticos acciperet; quando id mereretur, cùm corporis pulchritudine, tum ad mandata peragenda linguæ volubilitate. Cui aquila, Hoc facerem, reſpondit, ni vererer, nè quæ intra tegulam fiant, tuâ loquacitate cuncta efferres.

Hæc fabula monet, linguaces & garrulos domi non habendos.

Te Turdo amicitiam cum Hirundine ineunte.

Gloriabatur turdus, ſe amicitiam contraxiſſe cum hirundine. Cui mater, Stultus es, fili, inquit, ſi credis cum ea poſſe convivere; cùm uterque veſtrûm diverſa ſoleat appetere loca: tu enim frigidis, illa tepidis delectatur locis.

Hâc monemur fabulâ, nè eos nobis faciamus amicos, quorum vita a noſtra diſſentit.

De Ruſtico & Mure.

Ruſticus quidam erat admodum pauper, ſed adeò facetus, ut nè calamitatis quidem tempore, nativi lepôris oblivi ſceretur. Is cùm villam ſuam caſu igne injecto ità ardentem videret, ut aliquo modo ignem extinguere poſſe diffideret, mœſtus ſpectat incendium. Interim cernit murem quendam, qui, villâ egreſſus, periculũ quàm ocyſſimè fugiebat. Oblitus damnorum ruſticus accurrit; & murem corripiens, illum in medium jecit incendium, dicens, Ingratum animal, tempore felicitatis mecum habitâſti: nunc quia fortuna mutata eſt, villam meam deſeruiſti.

Fabula indicat, eos non eſſe veros amicos, qui arridente fortunâ a latere tuo non diſcedunt, turbatâ autem, præcipiti abeunt curſu.

De Eremita ægrotante.

INsitum est à natura omni animantium generi, ut rei Venereæ libidine incitentur; à qua siqui homines, qui corvo albo rariores sunt, se abstinere volunt, sæpe in graves morbos incidere solent. Quidam igitur eremita ipsâ adolescentiâ ità titillationes carnis evicerat, ut usque ad quintum & vigesimum ætatis annum virgo permanserit. Cùm autem eâ ætate gravissimè ægrotare cœpisset, medici nullum aliud salutis ejus remedium se invenire dicebant, nisi ut cum aliqua muliere coiret. Diu eremita recusavit, mori se potiùs velle dicens, quàm virginitatem, rem tam præclaram, & Deo maximè gratam, amittere: assueti enim virtutibus ægrè illas à se discedere patiuntur. Victus tandem precibus, & cupiditate vitæ, quâ nihil homini sanæ mentis dulcius est, adductæ sibi mulieris infusus gremio, placidum petiit per membra soporem. *Experrectus autem vehementer angebatur, & tamen vim lacrymarum effundebat, ut omnes, qui aderant, illius miserentur: quisque igitur consolari, & ut bono animo esset hortari, quoniam Deus clementissimus Pater ei ignosceret, quia non voluptatis, sed recuperandæ sanitatis causâ tale opus perpetrâsset. At ego, inquit, istud non fleo; sed quòd tantam dulcedinem citiùs expertus non sum.*

Hæc indicat fabula, humanam naturam adeò peccatorum illecebris delectari, ut vitiorum voluptatem facilè virtutum amaritudini anteponat.

De Divite quodam & Servo.

VIr erat dives, servum habens tardi ingenii, quem gem stultorum solebat nuncupare. Ille his verbis sæpius iratus, statuit hero par referre. Semel enim in herum conversus, Utinam, inquit, rex stultorum essem!

sem! in toto enim terrarum orbe nullum meo latius esset imperium, & tu quoque meo subesses imperio.

Fabula indicat, omnia plena esse stultorum.

De Vidua Virum petente.

VIdua quædam dives à vicina petebat, ut maritum sibi reperiret, quem non coitûs gratiâ (qui ingratus admodum sibi erat) sed nè bona sua dilapidarentur, exoptare se dicebat. Mulier sagax, & viduæ versutias intelligens, se inquisituram pollicetur. Paucis post diebus viduam conveniens. Reperi, inquit, tibi virum ex animi tui sententia: est enim vir prudens, ad res gerendas natus, & genitalibus caret, quæ tibi cordi non sunt. Cui vidua, Abi hinc, inquit, in malam rem cum isto marito tuo illepido: etsi enim coitûs appetens non sum, volo tamen habeat quod nos reconciliet, si quando cœperimus esse discordes.

Hæc fabula indicat, nullum matrimonium felix, si clavus defuerit, qui virum & mulierem arctissimè constringat.

De Canibus urbanis Villaticum insequentibus.

CAnes complures urbani quendam villaticum præcipiti insequebantur cursu, quos diu ille fugit, nec repugnare ausus est. At ubi ad insequentes conversus substitit, & dentes ipse quoque ostendere cœpit, omnes pariter subsisterunt, nec aliquis urbanorum illi appropinquare audebat. Tunc imperator exercitûs, qui fortè ibi aderat, ad suos conversus milites, Commilitones, inquit, hoc spectaculum nos admonet, ne fugiamus, cum præsentiora fugientibus, quam repugnantibus videamus imminere pericula.

De Anu Dæmonem accusante.

VOlunt homines ut plurimum, quando sua culpa aliquid sibi acciderit adversi, in fortunam, vel in dæ-

monem culpam conferre, ut ſe crimine exuant; adeò omnes ſibi indulgent. Hoc dæmon ægrè ferens, cùm videret anum quandam arborem aſcendentem, ex qua illam ruituram, & in ſe culpam collaturam præviderat, accitis teſtibus, dixit, Vide anum illam abſque meo conſilio arborem aſcendentem, unde eam caſuram eſſe proſpicio: eſtote mihi teſtes, me ei non ſuaſiſſe, ut ſoleata illam aſcenderet. Mox anus cecidit: & cùm interrogarent, cur ſoleata arborem aſcendiſſet; Dæmon, inquit, me impulit. Tum dæmon, adductis teſtibus, probavit, id ab anu abſq; ſuo factum eſſe conſilio.

Fabula indicat, homines minimè veniâ dignos, qui, cùm liberè peccent, fortunam vel dæmonem accuſant.

De Teſtudine & Ranis.

TEſtudo conſpicata ranas, quæ in eodem ſtagno paſcebantur, adeò leves agilésq; ut facilè quôlibet proſilirent, & longiſſimè ſaltarent; naturam accuſabat quòd ſe tardum animal & maximo impeditum onere procreâſſet, ut neque facilè ſe movere poſſet, & magnâ aſſiduè mole premeretur. At ubi vidit ranas anguillarum eſcam fieri, & cujuſcunque vel leviſſimo ictui obnoxias, aliquantulum recreata dicebat, Quantò melius eſt onus, quo ad omnes ictus munita ſum, ferre, quàm tot mortis ſubire diſcrimina!

Hæc fabula indicat, nè ægrè feramus dona naturæ, quæ majori nobis commoda ſæpe ſunt, quam nos intelligere valeamus.

De Gliribus quercum eruere volentibus.

GLires quercum arborem glandiferam dentibus eruere deſtinaverant, quò paratiorem haberent cibum, nè victûs gratiâ toties aſcendere & deſcendere cogerentur. Sed quidam ex his, qui ætate, & uſu rerum, ac prudentiâ cæteris longè anteibat, eos abſterruit, dicens, Si nutricem

nutricem noſtram nunc interſiciemus, quis futuris annis nobis ac poſteris noſtris alimenta præbebit ?

Fabula hæc monet, virum prudentem debere non modò præſentia intueri, verùm etiam futura longè proſpicere.

De Cane & Hero.

CAnem quidam habens, qui magìs illi diligeretur, ſemper eum ſuis paſcebat manibus, ligatúmq; ſolvebat ; ligari autem & verberari jubebat à ſervo; ut beneficia à ſe, maleficia autem à ſervo in illum viderentur eſſe collata. Ægrè autem ferens canis ſe aſſiduè ligari verberarique, aufugit : & cùm increparetur à domino ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor, qui à ſe fugiſſet, à quo ſemper dilectus paſtuſq; fuiſſet, ligatus autem verberatúſque nunquam; reſpondit, Quod ſervus tuo juſſu facit, à te factum puto.

Fabula indicat, eos maleſactores habendos, qui maleficiorum cauſa fuêre.

De Avibus Scarabeos timentibus.

MAgnus timor aves inceſſerat, nè ſcarabei areu pilari eas occiderent, à quibus magnam pilarũ vim in ſterquilinio ſummo labore fabricatam audîerant. Tunc paſſer, Nolite inquit, expaveſcere : quomodo enim pilas in nos per aëra volantes jacere poſſunt, cùm eas per terram magno molimine vix trahant ?

Hæc Fabula nos admonet, nè hoſtium opes extimeſcamus, quibus deeſſe videmus ingenium.

De Urſo & Apibus.

URſus ictus ab ape, tãtâ irâ percitus eſt, ut alvearia, in quibus apes melliſicaverũt, tota unguibus diſcerperet, Tunc apes univerſa, cùm domos ſuas dirui, cibaria auferri, filios necari vidirent, facto impetu, aculeis urſũ invadentes penè necavêre. Qui, ex eorum manibus vix elapſus, ſecum dicebat, Quantò melius erat, apis unius

aculeum tolerare, quàm tot in me hoſtes meâ iracundiâ concitare!

Hæc fabula innuit, longè melius interdum eſſe injuriam unius ſuſtinere, quàm, dum unum punire volumus, multos nobis inimicos comparare.

De Aucupe & Fringilla.

AUceps tetenderat volucribus retia, largámque illis in area effuderat eſcam; paſcentes tamen aves non capiebat, quia ſibi videbantur pauca: quibus paſtis ac avolantibus, aliæ paſtum adveniunt; quas quoque propter paucitatem capere neglexit. Hoc per totum diem ordine ſervato, ac aliis aduenientibus, aliis abeuntibus, illo ſemper majorem prædam exſpectante, tandem adveſperaſcere cœpit. Tunc auceps, amiſſâ ſpe multas capiendi, cùm jam tempus eſſet quieſcendi, attrahens retia, unam tantùm fringillam, quæ infelix in area remanſerat, cepit.

Hæc fabula indicat, qui omnia comprehendere volunt, ſæpe pauca vix capere poſſe.

De Milite & duobus Equis.

MIles equum habens optimum, emit alium nequicquam illi bonitate parem, quem multò diligentiùs quàm priorem nutriebat. Tunc poſterior priori ſic ait, Cur me dominus quàm te impenſius curat, cùm tibi neq; pulchritudine, neq; robore, neq; velocitate comparandus ſim? Cui ille, Eſt hæc, inquit, hominum natura, ut ſemper in novos hoſpites benigniores ſint.

Hæc fabula indicat hominum amentiam, qui nova, etiamſi deteriora ſint, ſolent veteribus anteponere.

De Sue & Cane.

SUs irridebat canem odoriſequũ, quòd domino murmure & caudâ adularetur, à quo ad artem aucupatoriam multis verberibus auriúmque vellicationibus fuerat inſtructus. Cui canis, Neſcis, inquit, inſane, neſcis quæ ex verbe-

verberibus illis ſum conſecutus. Per ea enim ſuaviſſimis perdicum coturnicúmque carnibus veſcor.

Hæc fabula nos monet, nè iniquo feramus animo præceptorum verbera, quæ multorum bonorum cauſâ conſueverunt eſſe.

De Trabe boum pigritiam increpante.

TRabs, quæ curru vehebatur, boves ut lentulos increpabat, dicens, Currite pigri, onus enim leve portatis. Cui boves, Irrides nos? reſponderunt: ignoras quæ te pœna maneat. Onus hoc nos citò deponemus; tuum autem tu, quoad rumparis, ſuſtinere cogêris. Indoluit trabs, nec amplius boves convitiis laceſſere auſa eſt.

Hæc fabula quemlibet monet, nè aliorum inſultet calamitatibus, cùm ipſe poſſit majoribus ſubjici.

De Carduele & Puero.

CArduelis avis interrogata à puero, à quo delitiis habita, & ſuavibus largíſq; cibis nutrita fuerat; cur caveâ egreſſa regredi nollet: Ut meo, inquit, me arbitratu, non tuo, paſcere poſſim.

Hæc fabula indicat, vitæ libertatem cunctis delitiis anteponendam.

De Scurra & Epiſcopo.

SCurra quidam calendis Januarii ad epiſcopum quendam divitem quidem, ſed avarum, accedens, numiſma aureum ſtrenæ nomine petîit. Antiſtes inſanire hominem dixit, qui crederet tantam pecuniam ſibi in ſtrenam dari. Tum ſcurra nummum argenteum efflagitare cœpit. Sed cùm ille hoc quoque nimiùm ſibi videri diceret, areum quadrantem ut ſaltem ſibi traderet, orabat. Sed cùm nè hunc quoque poſſet ab epiſcopo extorquere, Reverende, inquit, Pater ſaltem benedictione tuâ me pro ſtrena imperti. Tunc epiſcopus, Flecte, inquit, genua, fili, ut te benedicam. At ego, inquit ſcurra, benedictionem iſtam tuam tam vilem nolo: ſi enim nummum

æreum valeret, eam mihi nunquam profectò concederes.

Hæc fabula contra eos Epiſcopos & Sacerdotes conficta eſt, qui divitias & opes pluris faciunt, quam cuncta Eccleſiæ ſacra atque myſteria.

De Upupa indignè honorata.

INvitatæ ferè omnes aves ad aquilæ nuptias, indignè ferebant, upupam cæteris præferri, quia coronâ inſignis eſſet, & verſicoloribus pennis ornata; cùm ſemper inter ſtercora & ſordes ſolita eſſet volitare.

Hæc fabula ſtultitiam eorum arguit, qui in hominibus honorandis, potiùs veſtium nitorem præſtantiámque formæ, quam virtutes moreſque ſoleant attendere.

De Sacerdote & Pyris.

SAcerdos quidam guleſus, extra patriam ad nuptias proficiſcens, ad quas fuerat invitatus, reperit in itinere pyrorum acervum: quorum nè unum quidem attigit, quamvis magnâ affectus fame; quin potiùs ea ludibrio habens, lotio conſperſit: indignabatur enim ejuſmodi cibos ſibi in itinere offerri, qui ad lautas accedebat epulas. Sed cùm in itinere torrentem quendam ità imbribus auctũ offendiſſet, ut ſine vitæ periculo eum tranſire non poſſet, domum redire conſtituit. Revertens autem jejunus, tantâ eſt oppreſſus fame, ut niſi pyra illa, quæ urinâ conſperſerat, comediſſet, cùm aliud non inveniret, extinctus fuiſſet.

Hæc fabula monet, nihil eſſe contemnendum; cùm nihil ſit tam vile & abjectum, quod aliquando uſui eſſe non poſſit.

De Mulo & Equo.

MUlus conſpiciens equum aureo frano ephippióque inſignem, & purpureis opertum phaleris, rumpebatur invidiâ illum beatum reputans, qui continuò optimis veſceretur cibis, & decoro amiceretur ornatu; ſe autem præ illo infelicem, qui clitellis malè dolatis oppreſſus, quotidie maxima onera ferre cogeretur. At ubi vidit equum

è pugna redeuntem multis affectum vulneribus, præ illius calamitate se felicem appellabat, longè melius esse dicens, quotidiano labore durum victum quæritare, & turpiter vestiri, quàm, post optimos & delicatos cibos, & tantos ornatus, mortis adire discrimina.

Hæc fabula monet, regibus & principibus minimè invidendum, quia divitiis & opibus abundant; cùm vitam eorum longè pluribus periculis, quàm pauperum, videamus esse subjectam.

De Porco & Equo.

POrcus conspicions equum bellatorem, qui cataphractus ad pugnam prodibat. Stulte, inquit, quò properas? in pugna enim fortasse morieris. Cui equus, Tibi inter lutum sordésq; impingnato, cùm nihil dignum laude gesseris, cultellus adimet vitam: mortem verò meam comitabitur gloria.

Hæc fabula innuit, honestius esse rebus præclarè gestis occumbere, quàm vitam turpiter actam protrahere.

De Coriario emente pellem ursi à Venatore nondum capti.

COriarius ad venatorem accedens emit ab eo pellem ursi, pecuniamq; pro ea protulit. Ille, sibi in præsentia pellem ursi non esse, cæterùm postridie venatum profecturum, ursóq; interfecto, pellem illius ei se daturum pollicetur. Coriarius, animi gratiâ cum venatore in sylvam profectus, altissimam arborem ascendit, ut inde ursi venatorisq; certamen prospiceret. Venator intrepidus ad antrum ubi ursus latebat profectus, immissis canibus, illum exire compulit: qui, evitato venatoris ictu, eum prostravit humi. Tunc venator, sciens hanc feram in cadavera non sævire, anhelitu retento se mortuum simulabat. Ursus, naribus admotis, olfaciens, cùm illum nec naso nec corde spirantem deprehenderet, abscessit. Coriarius cùm

feram

feram abesse perspiceret, ac nihil amplius adesse periculi, ex arbore se deducens, & ad venatorem, qui nondum surgere audebat, accedens, illum ut surgeret monebat. Interrogavit deinde, quid ad aurem ei ursus locutus esset. Cui venator, Monuit me, inquit, nè deinceps ursi pellem vendere vellem, nî eum priùs ceperim.

Hæc fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

De Eremita & Milite.

ERemita quidam, vir sanctissimæ vitæ, militem hortabatur, ut relictâ seculari militiâ, quam absq; Dei offensa & animæ discrimine pauci exercent, tandem se corporis traderet quieti, & animæ consuleret saluti. Cui miles, Faciam, inquit, quod mones, pater: verum enim est, quòd hoc tempore milites neque stipendia exigere valeant, licèt exigua sint, neque prædari possint.

Hæc fabula indicat, multos vitiis renuntiare, quia illa amplius exercere non possunt.

De Viro & Uxore bigamis.

VIr quidam, defunctâ uxore, quam valde dilexerat, duxit alteram, & ipsam viduam, quæ assiduè ei prioris mariti virtutes fortiáque facinora objiciebat: cui ut par referret, ipse quoque defunctæ uxoris mores probatissimos pudicitiámq; insignem referebat. Quodam autem die, viro irata, pauperi eleemosynam petenti partem caponis, quem in cœnam utrisq; coxerat, dedit, dicens, Do tibi hoc pro anima prioris viri. Quod audiens maritus, accersito paupere, reliquum caponis dedit, dicens, Et ego quoq; do tibi hoc pro anima uxoris meæ defunctæ. Sic illi, dum alter alteri nocere cupiunt, quo cœnarent tandem non habuerunt.

Hæc fabula monet, non esse contra eos pugnandum, qui se possunt optimè vindicare.

De

De Leone & Mure.

LEo laqueo captus in ſylva, cùm ſe ità irretitum videret, ut nullis viribus ſe indè poſſe explicare confideret, murem rogavit, ut abroſo laqueo eum liberaret, promittens tanti beneficii ſe non immemorem futurum: quod cùm mus prompt è feciſſet, leonem rogavit, ut filiam ejus ſibi traderet in uxorem. Nec abnuit leo, ut benefactori ſuo rem gratam faceret. Nova autem nupta ad virum veniens, cùm eum non videret, caſu illum pede preſſit atque contrivit.

Hæc indicat fabula, matrimonia, & cætera conſortia improbanda, quæ ab impàribus contrahuntur.

De Ulmo & Silere.

ULmus, in ripa fluminis nata, ſiler ſibi proximum irridebat, ut debile & invalidum, quòd ad omnem vel leviſſimum undarum impetum flecteretur; ſuam autem firmitatem & robur magnificis extollebat verbis, quòd multos annos aſſiduos amnis impetus inconcuſſa pertulerat. Semel autem maximâ undarum violentiâ ulmus perfracta trahebatur ab aquis. Cui ſiler ridens inquit, Cur me deſeris, vicina? Ubi eſt nunc fortitudo tua?

Fabula ſignificat, ſapientiores eſſe, qui potentioribus cedunt, quam qui reſiſtere volentes turpiter ſuperantur.

De Cera duritiem appetente.

CEra ingemiſcebat, ſe mollem, & cuicunque leviſſimo ictui penetrabilem procreatam. Videns autem lateres, ex luto multò ſe molliori factos, in tantam duritiem ignis calore perveniſſe, ut multa perdurarent ſecula, ſe jecit in ignem ut eandem duritiem conſequeretur. Sed ſtatim igne liquefacta, conſumpta eſt.

Hæc admonet fabula, ne appetamus quod eſt nobis naturâ denegatum.

De

De Agricola militiam & mercaturam affectante.

AGricola quidam ægrè ferebat, se assiduè terram volvere, nec perpetuis laboribus ad magnas divitias pervenire; cùm nonnullos videret milites, qui actis præliis ità rem auxerant, ut bene induti incederent, & lautis epulis nutriti beatam agerent vitam. Venditis igitur ovibus, capris ac bobus, equos emit & arma, & in militiam profectus est: ubi cùm ab imperatore suo malè pugnatum esset, non solùm quæ habebat perdidit, sed etiam pluribus vulneribus affectus est. Quare, damnatâ militiâ, mercaturam exercere statuit, ut in qua majus lucrum & minorem laborem existimabat. Prædiis igitur venditis, cùm navim mercibus implevisset, navigare cœperat: sed, cùm in alto esset, tempestate magnâ coortâ, navis submersa est, & ipse cum cæteris qui in ea erant ad unum omnes periêre.

Hæc fabula admonet, quemlibet debere suâ sorte esse contentum, cùm ubique sit parata miseria.

De Asino & Scurra.

ASinus indignè ferens scurram quendam honorari, & pulchris vestibus amiciri, quia magnos ventris edebat sonos, ad magistratus accessit petens, nè se minùs quàm scurram honorare vellent. Et cùm magistratus admirantes eum interrogarent, cur se ità honore dignum duceret; Quia, inquit, majores quàm scurra crepitus vintris emitto, cósq; absq; fœtore.

Hæc fabula eos arguit, qui in rebus levissimis suas pecunias profundunt.

De Amne suum fontem convitiis lacessente.

AMnis quidam suum fontem convitiis lacessebat, ut inertem, quòd immobilis staret, nec ullos haberet pisces: Se autem plurimùm commendabat, quòd optimos crearet pisces, & per valles blando murmure serperet. Indignatus

dignatus fons in amnem velut ingratum, undas repressit. Tunc amnis, & piscibus & dulci sono privatus, exaruit.

Hæc fabula eos notat, qui bona quæ agunt sibi arrogant, non Deo attribuunt, a quo, ceu a largo fonte, nostra bona procedunt.

De Viro maligno & Dæmone.

VIr malignus cùm plurima perpetrâsset scelera, & sæpius captus, & carcere conclusus, arctissimè pervigili custodiâ teneretur, dæmonis implorabat auxilium: qui sæpenumero illi affuit, & è multis enim periculis liberavit. Tandem iterum deprehenso, & solitum auxilium imploranti, dæmon, magnum calceorum pertusorum fascem super humeros habens, apparuit, dicens, Amice, ampliùs tibi auxilio esse non possum: tot enim loca pro te liberando hactenus peragravi, ut hos omnes calceos contriverim: nulla etiam mihi supereſt pecunia, quâ alios valeam comparare; quare pereundum est tibi.

Hæc admonet fabula, nè existememus nostra semper impunita fore peccata.

De Avibus plures Reges eligere volentibus.

AVes consultabant de pluribus regibus eligendis, cùm aquila tantos volucrum greges sola regere non posset: feciséntq; voto satis, nisi cornicis monitu à tali consilio destitissent. Quæ, cùm causa rogaretur, cur non plures reges duceret eligendos; Quia difficiliùs, inquit, plures, quàm unus saccus, implentur.

Hæc fabula docet, longè meliùs ab uno, quam a multis principibus gubernari.

De muliere, quæ pro Viro se velle mori dicebat.

MAtrona quædam admodum pudica, & viri amantissima, ægrè ferebat, maritum adversâ valetudine detineri; lamentabatur, ingemiscebat, &, ut suum in virum

rum amorem testaretur, rogabat mortem, ut, si maritum sibi esset ereptura, se potiùs quàm illum vellet occidere. Inter hæc verba, mortem cernit horribili aspectu venientem: cujus timore perterrita, & jam sui voti pœnitens, Non sum ego, inquit, quem petis: jacet ibi in lecto, quem occisura venisti.

Hæc fabula indicat, neminem esse adeò amantem amici, qui non malit sibi bene esse quam alteri.

De Adolescente in funere matris canente.

Vir quidam defunctam uxorem, quæ ad sepulchrum efferrebatur, lachrymis & fletibus prosequebatur; filius verò ejus canebat. Qui cùm à patre increparetur ut amens & insanus, qui in matris funere cantaret, cùm unà secum mœstus esse & flere deberet; Pater mi, inquit, si sacerdotes ut canerent conduxisti, cur mihi irascéris gratis concinenti? Cui pater, Non tuum, inquit, & sacerdotum est idem officium.

De viro zelotypo, qui uxorem dederat custodiendam.

Vir zelotypus uxorem, quam parùm pudicè vivere compererat, cuidam amico, cui plurimùm fidebat, dederat custodiendam; ingentem pollicitus pecuniam, si eam it à diligenter observaret, ut nullo modo conjugalem violaret copulam. At ille, ubi aliquot dies expertus custodiam hanc nimis difficilem, & ingenium suum versutiâ mulieris vinci comperisset, ad maritum accedens, dixit, Se amplius nolle hanc tam duram gerere provinciam; quandoquidem nè Argus quidem, qui totus oculatus fuit, mulierem invitam posset custodire: addidit præterea, Si necesse sit, malle se anno integro saccum plenum pulicibus quotidie in pratum deferre, solutóq; sacco eos inter herbas pascere, vesperéque facto, omnes domum reducere,

reducere, quàm uno die impudicam mulierem ſervare.

Hæc fabula indicat, nullos cuſtodes ita eſſe diligentes, qui impudicas mulieres valeant cuſtodire.

De Viro clyſteres recuſante.

VIr quidam natione Germanus, dives admodum, ægrotabat: ad quem curandum plures acceſſerunt medici: (ad mel enim catervatim convolant muſcæ) quorum unus inter cætera dicebat, Opus eſſe clyſteribus, ſi vellet convaleſcere. Quod cùm vir hujuſmodi inſuetus medicinæ audiret, furore percitus, medicos domo ejici jubet, dicens, Eos eſſe inſanos, qui, cùm caput ipſi doleret, podicem vellent mederi.

Hæc fabula innuit, omnia etiam ſalutaria, inſuetis & inexpertis, & aſpera & obſcura videri.

De Aſino ægrotante, & Lupis viſitantibus.

ASinus ægrotabat, famáq; exîerat, eum citò morituRum. Ad eum igitur viſendum cùm lupi canéſque veniſſent, peteréntq; à filio quomodo pater ejus ſe haberet; ille per oſtii rimulum reſpondit, Meliùs quàm velletis.

Hæc indicat fabula, quòd multi fingunt moleſtè ferre mortem aliorum, quos tamen cupiunt celeriter intereſſe.

Quòd Nuci, Aſino, & Mulieri proſunt verbera.

MUlier quædam interrogabat nucem ſecus viam natam, quæ à prætereunte populo ſaxis impetebatur, quare eſſet ità amens, ut quò pluribus majoribúſq; verberibus cæderetur, eò plures præſtantioréſq; fructus procrearet. Cui juglans, Esne, inquit, proverbii immemor ità dicentis?

Nux, aſinus, mulier, ſimili ſunt lege ligati:
Hæc tria nil rectè faciunt, ſi verbera ceſſent.

Hæc fabula innuit, ſæpe homines propriis jaculis ſe ſolere confodere.

De Aſino laborum finem non inveniente.

ASinus hyberno tempore plurimùm angebatur, quòd nimio afficeretur frigore, & durum palearum haberet

beret victum: quare vernam temperiem & teneras herbas optabat. Sed cùm ver advenisset, cogeretúrque à domino, qui figulus erat, argillam in aream, & lignum ad fornacem, indéque lateres, imbrices, tegulas ad diversa loca deferre; pertæsus veris, in quo tot labores tolerabat, æstatem omnibus votis exspectabat, ut dominus, messe impeditus, eum quiescere pateretur. Sed tunc quoque cùm messes in aream, & indè domum triticum ferre compelleretur, nec quieti sibi locus esset, autumnum saltem laborum finem fore sperabat. Sed ubi nè tunc quoque malorum terminum adesse cernebat, cùm quotidie vinum, poma, ligna portanda essent, rursus hyemis nivem & glaciem efflagitabat, ut tunc saltem aliqua sibi requies à tantis laboribus concederetur.

Hæc fabula indicat, nulla esse præsentis vitæ tempora, quæ non perpetuis sunt subjecta laboribus.

De Mure, qui cum Fele amicitiam contrahere volebat.

Mures complures, in cavo parietis commorantes contemplabantur felem, quæ in tabulato, capite demisso & tristi vultu, recumbebat: Tunc unus ex iis, Hoc animal, inquit, benignum admodum & mite videtur: vultu enim ipso sanctimoniam quandam præfert: volo ipsum alloqui, & cum eo indissolubilem nectere amicitiam. Quæ cùm dixisset, & propiùs accessisset, à fele captus & dilaceratus est. Tunc cæteri hoc videntes, secum aiebant, Non est, profectò, non est vultui temere credendum.

Hæc fabula innuit, non ex vultu, sed ex operibus homines judicandos; cùm sub ovina pelle sæpe atroces lupi deli escant.

De Asino, qui Hero ingrato serviebat.

Asinus, qui viro cuidam ingrato multos annos inoffenso pede servîerat, semel, ut fit, dum sarcinâ pressus

ſus eſſet gravi & ſalebroſâ incederet viâ, ſub onere recidebat. Tum dominus implacabilis multis verberibus ſurgere compellebat, pigrum animal & ignavum nuncupans. At ille miſer inter verbera hæc ſecum dicebat, Infelix ego, quàm ingratum ſortitus ſum herum! Nam quamvis ei multo tempore ſine offenſa ſervierim, tamen non hoc unum delictum tot meis priſtinis beneficiis compenſat.

Hæc fabula in eos conficta eſt, qui beneficiorum ſibi collatorum immemores, etiam minimam benefactoris ſui in ſe offenſam atroci pœnâ proſequuntur.

De Lupo ſuadenti hiſtrici ut tela deponeret.

Lupus eſuriens in hiſtricem intenderat animum: quam tamen quia ſagittis undique munita erat, invadere non audebat. Excogitatâ autem eam perdendi aſtutiâ, illi ſuadere cœpit, nè pacis tempore tantum telorum onus tergo reportaret; quandoquidem non aliquid ſagittarii, niſi cùm prælii tempus inſtaret, portarent. Cui hiſtrix, Adverſus lupum, inquit, ſemper præliandi tempus eſſe credendum eſt.

Hæc fabula innuit, virum ſapientem oportere adversùs inimicorum & hoſtium fraudes ſemper eſſe munitum.

De Mure liberante Milvum.

Mus conſpicatus milvũ laqueo aucupis implicitum, miſertus eſt avis, quamvis ſibi inimicæ, abroſisq; dente vinculis, evolandi viam fecit. Milvus tanti immemor beneficii, ubi ſe ſolutum vidit, murem nil tale ſuſpicantem corripiens, unguibus & roſtro laceravit.

Hæc fabula indicat, malignos hujuſmodi gratias ſuis benefactoribus ſcelere impendere.

De Cochlea petente à Jove, ut ſuam domum ſecum ferre poſſet.

Cum Jupiter ab exordio mundi ſingulis animalibus munera, quæ petiiſſent, elargiretur; cochlea ab eo

petiit ut domum ſuam poſſet circumferre. Interrogata à Ioue, quare tale ab eo munus expoſceret, quod illi grave & moleſtum futurum erat: Malo, inquit, tam grave onus perpetuò ferre, quàm, cùm mihi libuerit, malum vicinum non poſſe vitare.

Fabula indicat, malorum vicinitatem omni incommodo fugiendam.

De Herinaceo viperam hoſpitem ejiciente.

HErinaceus hyemem adventare præſentiens, blandè viperam rogavit, ut in propria illius caverna adversùs vim frigoris locum ſibi concederet. Quod cùm illa feciſſet, herinaceus huc atque illuc ſe provolvens, ſpinarum acumine viperam pungebat, & vehementi dolore torquebat. Illa malè ſecum actum videns, quando herinaceum ſuſcepit hoſpitio, blandis eum verbis, ut exiret, orabat; quandoquidem locus duobus eſſet anguſtus. Cui herinaceus, Exeat inquit, qui hîc manere non poteſt. Quare vipera ſentiens ſibi locum ibi non eſſe, illinc ceſſit hoſpitio.

Fabula indicat, eos in conſortia non admittendos, qui nos poſſunt ejicere.

De Lepore ſeſe Vulpi præferente ob pedum velocitatem.

LEpus ſeſe dignum reputabat, qui vulpi præferretur, quoniam longè illam pedum pernicitate ſuperabat. Tum vulpes, At ego, inquit, ingenium ſum ſortita præſtantius, quo ſæpius quàm tu pernicitate tuâ canes eludo.

Hæc fabula indicat, corporis velocitatem & vires ab ingenio longè ſuperari.

De ſene ob impotentiam, libidinem carnis relinquente.

VIr quidam ſanctitate præditus ſingulari, ſenẽ quendam admonebat, ut tandem vitia libidinis dimittat, cui vehementer inſudabat. Cui ſenex, Obtemperabo, inquit pater ſancte, ſanctiſſimis optimiſq; admonitionibus tuis.

tuis. Nam uſum Veneris admodum mihi obeſſe ſentio, & virga mihi ampliùs non arrigitur.

Hæc fabula indicat, malos non amore virtutis & Dei, ſed timore pœnæ & impotentiâ a conſuetis vitiis deſiſtere.

De Agricola quodam & Poeta.

Agricola quidam ad Poetam accedens, cujus agros colebat, cùm eum inter libros ſolum offendiſſet, interrogavit eum, quo pacto ita ſolus vivere poſſet. Cui ille, Solus, inquit, tantùm eſſe cœpi, poſtquam te huc contuliſti.

Hæc fabula indicat, eruditos viros, qui doctiſſimorum virorum turbâ continuò ſtipantur, tunc ſolos eſſe, cùm inter illiteratos homines fuerint.

De Lupo ovis pelle induto, qui gregem devorabat.

Lupus ovis pelle indutus, ovium ſe immiſcuit gregi, quotidiéq; aliquam ex eis occidebat: quod cùm paſtor animadvertiſſet, illum in altiſſima arbore ſuſpendit. Interrogantibus autem cæteris paſtoribus, cur ovem ſuſpendiſſet, aibat, Pellis quidem, ut videtis, eſt ovis; opera autem erant lupi.

Hæc fabula indicat, homines non ex habitu, ſed ex operibus judicandos, quoniam multi ſub veſtimentis ovium lupina faciunt opera.

De Patre filium ad virtutes fruſtrà hortante.

Pater quidam filium, ut vitiis deditum, multis hortabatur verbis, ut, derelictâ vitiorum viâ, virtutibus invigilaret, quæ ei laudem & decus erant parituræ. Cui filius, Fruſtrà, inquit, pater, ad hæc facienda hortaris: multos enim prædicatores, ut aiunt, audivi, qui longè te meliùs ad virtutum hortabantur viam, nunquam tamen eorum admonitionibus obſecutus ſum.

Hæc fabula indicat, viros malignæ naturæ nullius hortatu a vitiis velle diſcedere.

De Cane oves domini sui occidente, à quo suspensus est.

PAstor quidam cani oves suas dederat custodiendas, optimis illum pascens cibis. At ille sæpe aliquam ovem occidebat. Quod cùm pastor animadvertisset, canem capiens, eum volebat occidere. Cui canis, Quare me, inquit, perdere cupis? Sum unus ex domesticis tuis: interfice potiùs lupum, qui continuò tuo insidiatur ovili. Imò, inquit pastor, te quàm lupum morte dignum magis puto. Ille enim palàm se meum hostem profitetur; tu verò, sub amicitiæ specie, quotidie meum imminuis gregem.

Hæc innuit fabula, longè magis puniendos, qui sub amicitiæ specie nos lædunt, quam qui apertè se nostros inimicos profitentur.

De Ariete cum Tauro pugnante.

ARies quidam inter lanigeros greges erat, tantâ cornuum & capitis firmitate, ut cæteros arietes statim faciléque superaret: quare cùm nullum amplius arietem inveniret, qui occurrenti sibi auderet obsistere, crebris elatus victoriis, taurum ausus est ad certamen provocare. Sed primo congressu, cùm in taurinam frontem arietâsset, tam atroci ictu repercussus est, ut ferè moriens hæc diceret, Stultus ego quid egi? Cur tam potentem adversariũ ausus sum lacessere, cui me imparem creavit natura?

Fabula indicat, cum potentioribus non esse certandum.

De Vidua & Asino viridi.

VIdua quædam cœlibatum exosa, nubere cupiebat, sed non audebat, verita vulgi irrisiones, qui maledictis eas solet incessere, quæ ad secundas transeunt nuptias: sed commater ejus, quàm contemnendæ essent populi voces, hâc arte monstravit. Jussit enim asinum album, quem vidua habebat, viridi colore depingi, & per omnes urbis vicos circumduci. Quod dum fieret, tanta admiratio ab initio

tio omnes invaſerat, ut non ſolùm pueri, verùm etiam ſenes hâc re inſolitâ moti, aſinum animi gratiâ comitarentur. Deinde cùm hujuſmodi animal quotidie per urbem duceretur, admirari. Itidem, inquit ad viduam commater, eveniet tibi: ſi enim virum acceperis, per aliquot dies eris fabula vulgi; deinde hic ſermo conticeſcet.

Hæc fabula indicat, nullam rem eſſe, tantâ dignam admiratione, quæ in diuturnitate temporis non deſinet eſſe miraculum.

De Aquila filios Cuniculi rapiente.

AQuila in altiſſima arbore nidulata, catulos cuniculi, qui non longè illinc paſcebantur, in eſcam pullorum ſuorum rapuerat: quam cuniculus blandis orabat verbis, ut ſuos filios reſtituere dignaretur. At illa eum ut puſillum & terreſtre animal & ad ſibi nocendum impotens arbitrata, eos in conſpectu matris unguibus dilacerare, & pullis ſuis epulandos apponere non dubitavit. Tunc cuniculus, filiorum morte commotus: hanc injuriam minimè impunitam abire permiſit: arborem enim, quæ nidum ſuſtinebat, radicitus effôdit quæ, levi impulſu ventorùm procidens, pullos aquilæ adhuc implumes & involucres in humum dejecit: qui à feris depaſti magnum doloris ſolatium cuniculo præbuerunt.

Hæc indicat fabula, neminem potentiâ ſuâ fretum, imbecilliores debere deſpicere, cùm aliquando infirmiores potentiorum injurias ulciſcantur.

De Lupo piſce fluvii, Maris regnum affectante.

LUpus piſcis erat in amne quodam, qui pulchritudine, magnitudine, ac robore cæteros ejuſdem fluminis piſces excedebat. Unde cuncti eum admirabantur, & tanquam regem præcipuo proſequebantur honore. Quare in ſuperbiam elatus, majorem principatum cœpit appetere.

Relicto igitur amne, in quo multos annos regnaverat, ingressus est mare, ut ejus regnum sibi vendicaret. Sed offendens delphinum miræ magnitudinis, qui in illo regnabat, ita ab illo insectatus est, ut aufugiens vix amnis ostium ingrederetur: unde amplius non ausus sit exire.

Hæc fabula nos admonet, ut rebus nostris contenti, ea non appetamus quæ nostris viribus sunt longè majora.

De Ove Pastori convitiante.

Ovis convitiabatur pastori, quòd, non contentus lacte quod in usum suum filiorúmq; ab ea mulgebat, insuper illam vellere denudaret. Tunc pastor iratus, filium ejus trahebat ad mortem. Ecquid, inquit ovis, pejus mihi facere potes? Ut te, inquit pastor, occidam, & lupis canibûsq; projiciam devorandam. Siluit ovis, majora adhuc mala formidans.

Hæc fabula indicat, non debere homines in Deum excandescere, si divitias & filios ipsis permittat auferri; cùm etiam majora & viventibus & mortuis possit inferre supplicia.

De Auriga & Rota currûs stridente.

Auriga interrogabat currum, quare rota quæ erat deterior, strideret, cùm cætera idem non facerent. Cui currus, Ægroti, inquit, semper morosi, & queruli esse consueverunt.

Hæc fabula indicat, mala solere homines ad querimoniam semper impellere.

De Viro amicos experire volente.

Vir quidam dives admodum & liberalis magnã habebat amicorum copiam, quos ad cœnam sæpissimè invitabat: ad quem libentissimè accedebant. Volens antè experiri, an in laboribus & periculis sibi fideles essent, omnes pariter convocavit, dicens, Obortos sibi inimicos, ad quos perdendos ire statuerat: quare correptis armis secum irent, ut illatas sibi ulciscerentur injurias. Tum omnes præter duos sese excusare cœperunt. Cæteris igitur repudiatis,

diatis, illos tantùm duos in amicorum numero habuit; quos deinde ſingulari amore proſecutus eſt.

Hæc fabula indicat, adverſam fortunam amicitiæ experimentum eſſe quàm optimum.

De Vulpe carnem Leporis Cani laudante.

Vulpes cùm fugaretur à cane, & jamjam eſſet capienda, nec ullam aliam evadendi viam invenire ſe poſſe cogноſceret; Quid me, inquit, ô canis, perdere cupis, cujus caro tibi uſui eſſe non poteſt? Cape potiùs leporem illum (non procul enim lepus aberat) cujus carnem ſuaviſſimã mortales eſſe commemorant. Canis igitur motus conſilio vulpis, omiſſâ vulpe, leporem inſecutus eſt; quem tamen, ob incredibilem ejus velocitatem, capere non potuit. Paucis pòſt diebus lepus conveniens vulpem, vehementer eum accuſabat (verba enim ejus audierat) quòd ſe cani demonſtrâſſet. Cui vulpes, Quid me accuſas, lepus, cùm tantopere te laudavi? quid diceres ſi te vituperâſſem?

Hæc fabula indicat, multos mortales, ſub laudationis ſpecie, aliis perniciem machinari.

De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritatem à Jove petentibus.

Lepus & vulpes à Jove petebant: hæc, ut calliditati ſuæ pedum celeritatem; ille, ut velocitati ſuæ calliditatem adjungeret. Quibus Jupiter ita reſpondit, Ab origine mundi è ſinu noſtro liberaliſſimo ſingulis animantibus ſua munera ſumus elargiti: uni autem omnia dediſſe, aliorum fuiſſet injuria.

Hæc indicat fabula, Deum ſingulis ſua munera ita eſſe æquali lance largitum, ut quiſque eſſe debeat ſua ſorte contentus.

De Equo inculto, ſed veloci, & cæteris eum irridentibus.

Equi complures ad Circenſes ludos fuerant adducti, pulcherrimis phaleris ornati, præter unum quem cæ-

teri incultum, & ad hujuſmodi certamen ineptum irridebant, nec unquam victorem futurum opinabantur. Sed ubi currendi tempus advênit, & dato tubæ ſigno cuncti carceribus exſiluere; tum demũ innotuit, quantò hic paulò antè irriſus cæteros velocitate ſuperaret: omnibus enim aliis poſt ſe longo intervallo relictis, palmam aſſecutus eſt.

Fabula ſignificat, non ex habitu, ſed ex virtute homines judicandos.

De Ruſtico, per vocem hœdi ad Juriſconſultum admiſſo.

RUſticus quidam grave lite implicitus, ad quendam juriſconſultum acceſſerat, ut eo patrono ſeſe explicaret. At ille, aliis negotiis impeditus, renuntiari jubet, ſe non poſſe nunc illi vacare; quare abiret, aliàs rediturus. Ruſticus, qui huic ut veteri fidóque amico plurimùm fidebat, ſæpius rediens, nunquam admiſſus eſt. Tandem hœdum adhuc lactantem & pinguem ſecum defereus, ante ædes Juriſperiti ſtabat, & hœdum vellicans, illum balare coegit. Janitor, qui ex præcepto heri dona portantes ſtatim admittere ſolebat, auditâ voce hœdi, januam illico aperiens, hominem introire jubet. Tunc ruſticus ad hœdum converſus, Gratias, inquit, ago, hœdule mi, qui tam faciles mihi has effeciſti fores.

Fabula indicat, nullos res tam duras difficiléſque, quas munera non aperiant.

De Adoleſcente ex coitu infirmo, & Lupo.

ADoleſcens quidam uxorem duxerat, & ipſam quoq; adoleſcentulam, formoſam admodum, & libidinoſam: cujus effrænæ libidini dum ſatisfacere cupit, ità lumbos exhauſit, ut paucis poſt diebus macilentus fieret, & mortuo magìs quàm vivo ſimilis videretur: nõ ingredi, non ſtare, non aliquid opus facere poterat; ſed, ut ſenex qui-

quidam, apricatione gaudebat. Dum ergò in aprico ſtans loco, calore Solis ſeſe calefaceret, accidit, ut venatores, qui lupum fuerant inſectati, illâc iter haberent; quos cùm adoleſcens interrogaret, cur lupum non ceperant; Ob incredibilem, inquiunt, illius velocitatem, illum aſſequi non potuimus. Tunc ait adoleſcens, Uxorem profectò hic lupus habere non debet: ſi enim uxori junctus eſſet, nunquam tantâ pedum pernicitate polleret.

Hæc indicat fabula, neminem eſſe adeò robuſtum & ſortem, quem nimius Veneris uſus non infirmum & debilem reddat.

De Sene Juvenem poma ſibi ſurripientem ſaxis dejiciente.

SEnex quidam juvenem ſibi poma ſurripientem blandis orabat verbis, ut ex arbore deſcenderet, nec res ſuas vellet auferre. Sed cùm incaſſum verba funderet, juvene ejus ætatem ac verba contemnente; Non in verbis tantùm, inquit, verùm etiam in herbis audio eſſe virtutem. Herbas igitur vellere, & in illum jacere cœpit. Quod juvenis conſpicatus, in vehementem riſum effuſus eſt, & ſenem delirare arbitrabatur, qui crederet eum ex arbore herbis poſſe depellere. Tunc ſenex omnia experiri cupiens, Quando, inquit, verborum & herbarum vires adversùs raptorem mearum rerum nullæ ſunt, lapidibus agam, in quibus quoq; dicunt eſſe virtutem: lapidéſque, quibus gremium impleverat, in juvenem jaciens, illum deſcendere & abire coegit.

Hæc fabula indicat, omnia priùs ſapienti tentanda, quam ad armorum confugiatur auxilium.

De Luſcinia cantum Accipitri pro vita pollicente.

LUſcinia ab accipitre famelico comprehenſa, cùm modò ſe ab eo devorandam eſſe intelligeret, blandè eum rogabat ut ſe dimitteret; pollicita, pro tanto beneficio ingentem

gentem mercedem ſeſe relaturam. Cùm autem accipiter eam interrogaret, quid gratiæ ſibi referre poſſet; Aures, inquit, tuas melliſluis cantibus demulcebo. At ego, inquit accipiter, malo mihi ventrem demulceas: ſine tuis enim cantibus vivere poſſum, ſine cibo verò non poſſum.

Hæc fabula innuit, utilia jucundis anteponenda.

De Leone Porcum ſibi ſocium eligente.

LEo cùm ſociis adſciſcere ſibi vellet, multáque animalia ſeſe illi adjungere optarent, idq; precibus & votis expoſcerent, ſpretis cæteris, cum porco ſolùm ſocietatem voluit inire. Rogatus autem cauſam, reſpondit, Quia hoc animal adeò fidum eſt, ut amicos & ſocios ſuos in nullo, quantumvis magno diſcrimine, unquam relinquat.

Hæc fabula docet, eorum amicitiam appetendam, qui adverſitatis tempore a præſtando auxilio non referunt pedem.

De Culice cibum & hoſpitium ab Ape petente.

CVlex hyberno tempore, cùm fame & frigore ſe periturum conjiceret, ad apum acceſſit alvearia, ab eis cibum & hoſpitium petens: quæ ſi ab eis fuiſſet conſecutus, promittebat, filios earum ſe artem muſicam edoctu-rum. Tunc quædam apis, At ego malo artem meam liberi mei diſcant, quæ eos à famis & frigoris periculo eximere poterit.

Fabula nos admonet, ut liberos noſtros his artibus erudiamus, quæ eos ab inopia valent vindicare.

De Aſino tubicine, & Lepore tabellario.

LEo rex quadrupedũ, adversùs volucres pugnaturus, ſuorum acies inſtruebat. Interrogatus autem ab urſo, quid ei aſini inertia aut leporis timiditas ad victoriam con-

conferre poſſent, quos ibi inter cæteros milites adeſſe cernebat; reſpondit, Aſinus tubæ ſuæ clangore milites ad pugnam concitabit: lepus verò, ob pedum celeritatem, tabellarii fungetur officio.

Fabula ſignificat neminem adeò contemptibilem, qui aliqua in re nobis prodeſſe non poſſit.

De Accipitribus inter ſe inimicis, quos Columbæ compoſuêre.

Accipitres invicem inimici quotidie decertabant, ſuiſque odiis occupati, alias aves minimè infeſtabant. Columbæ illorum vicem dolentes, eos miſſis legatis compoſuêre. Sed illi ubi inter ſe amici effecti ſunt, cæteras aves imbecilliores, & maximè columbas, vexare & occidere non deſinebant. Tum ſecum columbæ, Quàm utilior accipitrum diſcordia, quàm concordia, nobis erat!

Hæc admonet fabula, malorum inter ſe odia civium alenda potiùs quam extinguenda; ut, dum inter ſe digladiantur, viros bonos quietè vivere permittant.

De Muliere ignem in mariti domum ferente.

Vir quidam prudens uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis, quid ſibi vellet facula illa quam nova nupta accenſam paternâ domo efferret; rurſúsque mariti domum ingreſſura accendit & introfert; Significat, inquit, me hodie ignem è ſoceri mei ædibus ablatum in domum meam inferre.

Fabula ſignificat, ſæpenumero mulierem ignem quendam eſſe, qui mariti bona comburit.

De Prætore repetundarum damnato.

Prætor, qui pecuniam cui præfuerat expilaverat: repetundarum damnatus fuerat. Cúmque ægrè ablata reſtitueret, dicebat quidam è provincialibus, Hic noſter prætor mulieres imitatur, quæ fœtus concipientes, mirâ

voluptate

voluptate afficiuntur, cùm autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

Fabula innuit, aliena non esse surripienda, nè, illa deponere coacti, mœrore conficiamur.

De Sene mortem differre volente.

Senex quidam mortem, quæ eum è vita raptura adverat, rogabat ut paululùm differret, dum testamentum conderet, & cætera ad tantum iter necessaria præpararet. Cui mors, Cur non, inquit, hactenus præparâsti, toties à me monitus? Et cùm ille, Eam nunquam à se visam antea, diceret; Cùm, inquit, non æquales tuos modò, quorum nulli ferè jam restant, verùm etiã juvenes, pueros, infantes, quotidie rapiebam, nonne te admonebam mortalitatis tuæ? Cùm oculos hebescere, auditum minui; cæteróque sensus indies deficere, corpus ingravescere sentiebas, nonne tibi me propinquam esse dicebam? & te admonitum negas? quarè ulteriùs differendum non est.

Hæc fabula indicat, ita vivendum, quasi mortem semper adesse cernamus.

De Viro avaro sacculum nummorum alloquente.

Vir quidam avarus, qui ingentem aureorum acervum malè partum relicturus moriebatur, interrogat sacculum nummorum, quem morienti sibi jusserat afferri. Quibus voluptatem esset allaturus. Cui sacculus, Hæredibus, inquit, tuis, qui nummos à te tanto sudore quæsitos, in scortis & conviviis profundent; & dæmonibus, qui animam tuam æternis suppliciis mancipabunt.

Hæc fabula indicat, stultissimum esse in eis laborare, quæ aliis gaudium, nobis autem sint allatura tormenta.

FINIS.

LAURENTII VALLENSIS,

in Fabulas Æsopi, *è* Græco *in* Latinum *sermonem versas, ad clarissimum virum* Arnoldum Foveldam. *Præfatio.*

PRomiseram nuper, me tibi coturnices, quas ipse venatus essem, missurum. Eas capere, ut homo venandi insuetus, cùm non possem; ad venationem meam, id est ad literas, me converti: & fortè ad manus venit libellus *Græcus* ex præda navali, 33 *Æsopi* fabulas continens. Has omnes bidui labore venatus sum. Mitto igitur ad te sive fabulas, sive coturnices, quibus te oblectare possis & ludere. Etenim si *Octavianum, Marcúmque Antonium*, orbis terrarum principes, ludo coturnicum delectatos accepimus: profectò tu, vir literarũ amantissimus, & literato hoc genere ludendi delectaberis. Et si quis *Octaviano* aut *Antonio* pugnacem aliquam harum avium dono dedisset, jucundam illis rem gratámque fecisset: ego quoque tibi jucundus gratúsque ero, qui plures quàm triginta ejus generis aves dono mitto pugnaces, victrices, &, si fortè hoc te magìs juvat, etiam pingues. Oblectant enim hæ fabulæ & alunt; nec minùs fructûs habent, quàm floris. Sed nè donum suum laudare insolentis sit, finem faciam. Tu, si coturnices veras, quàm has fabulas, malis, rescribe; mittam namque non modo coturnices, sed & perdices. Ex urbe *Cajeta, Calend.* Maii, *Anno* 1538.

De Vulpe & Capro.

VVlpes & caper sitibundi in quendam puteum descenderunt: in quo cùm perbibissent, circumspicienti rèditum capro vulpes ait, Bono animo esto, caper: excogitavi namque quo pacto uterque reduces simus. Siquidem tu eriges te rectum, prioribus pedibus ad parietem admotis, cornuáque adducto ad pectus mento reclinabis, & ego per terga cornuáq; tua transiliens, & extra puteum evadens, te isthinc postea educam. Cujus consilio fidem habenti capro, atq; ut ille jubebat obtemperanti, ipsa è puteo prosiliit,

ſiliit, ac deinde præ gaudio in margine putei geſtiebat, exſultabátq; nihil de hirco curæ habens. Caterùm cùm ab hirco ut fœdifraga incuſaretur, reſpondit, Enimvero, hirce, ſi tantum tibi eſſet ſenſûs in mente, quantum eſt ſetarum in mento, non priùs in puteum deſcendiſſes, quàm de reditu exploratum habuiſſes.

Hæc fabula innuit, virum prudentem debere finem explorare, antequam ad rem peragendam veniat.

De Vulpe & Leone.

VVlpes nullum antea leonem conſpicata, cùm illi aliquando ex improviſo obviâſſet, ità conſpectum ejus expavit, ut parùm abfuerit quin extingueretur. Quod cùm iterum poſtea accidiſſet, ad conſpectum quidem leonis exterrita eſt, ſed non ità ut priús. Tertiò autem cùm leonem eundem in civitate eſſet intuita, non modò non exterrita, ſed etiam confidenter adiens, cum illo collocuta eſt & confabulata.

Hæc fabula innuit, quòd conſuetudo & converſatio facit, ut quæ maximè horribilia & formidanda ſunt, neq; horrida, neq; formidoloſa videantur.

De Gallis & Perdice.

GAllos quidam domi ſuæ cùm haberet, mercatus eſt perdicem, eámque alendam, & in ſocietatem gallorum dedit unà cum illis ſaginandam; eámq; galli pro ſe quiſque mordebant abigebántque. Perdix autem apud ſe afflictabatur, exiſtimans, ideo talia inferri ſibi à gallis, quòd ſuum ab illorum genere alienum eſſet. Ubi verò non multò pòſt adſpexit illos inter ſe pugnantes, mutuóque percutientes, recreata à mœrore & triſtitia, inquit, Equidem poſt hac non afflictabor ampliùs, videns eos etiam inter ſe dimicantes.

Hæc fabula innuit, virum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas, quos videt nè a domeſticorum quidem injuria abſtinere.

De

De Vulpe & capite quodam reperto.

VVlpes aliquando in domum citharœdi ingreſſa, dum omnia inſtrumenta muſica, omnem ſupellectilem ſcrutaretur, reperit è marmore caput lupinum ſcienter fabréq; factum: quod cùm in manum ſumpſiſſet, inquit, O caput, cum magno ſenſu factum, nullum ſenſum obtinens!

Hæc fabula ad eos ſpectat, qui corporis dignitatem habent, animi induſtriam non habent.

De Carbonario & Fullone.

CArbonarius conducta in domo habitans, fullonem invitavit, qui eò loci proximè veniſſet, ut iiſdem in ædibus unà habitaret. Cui fullo, O homo, non eſt iſtud factum conducibile: vereor enim nè quicquid ipſe candefacerem, id omne tu carbonariâ aſpergine fuſcares.

Hæc fabula innuit, nullum cum flagitioſis habendum eſſe commercium.

De Viro jactabundo.

VIr quidam aliquandiu peregrinatus, cùm iterum domum reverſus fuiſſet, cùm multa alia in diverſis regionibus à ſe viriliter geſta jactabundus prædicabat, tum verò id maximè, quòd Rhodi omnes in certamine ſaliendi ſuperâſſet; ejuſdem rei Rhodios, qui adfuerant, teſtes eſſe. Ad quem unus aſſiſtentium reſpondens, inquit, O homo, ſi verum iſtud eſt quod loqueris, quid tibi opus eſt teſtibus? Ecce Rhodium! ecce hîc certamen ſaliendi!

Hæc indicat fabula, quòd ubi vera teſtimonia adſunt, nihil opus eſt verbis.

De Viro Apollinem tentante.

VIr quidam facinoroſus Delphos ſe contulit, Apollinem tentaturus: habénſque paſſerculum ſub pallio, quem pugno tenebat, & accedens ad tripodas, interrogabat eum, dicens, Quod habeo in dextra, vivítne, an mortuum

mortuum eſt? prolaturus paſſerculum vivum, ſi ille mortuum reſpondiſſet, rurſus prolaturus mortuum, ſi vivum reſpondiſſet: occidiſſet enim ſtatim ſub pallio clàm, priuſquam proferret. At Deus ſubdolam calliditatem hominis intelligens, dixit, O conſultor, utrùm mavis facere (penes te namque arbitrium eſt) facito; & ſive vivum, ſive mortuum, quod in manibus habes, proferto.

Hæc fabula innuit, mentem divinam nihil neque latere, neque fallere.

De Piſcatore & Smaride.

Piſcator quidam, dimiſſis in mare retibus, extulit ſmaridem puſilli corporis, quæ ſic piſcatorem obſecrabat; Noli me in præſentia capere tam puſillam & minutam: ſine abire, & creſcere, ut poſtea ſic adultâ commodo cum majore potiaris. Cui piſcator inquit, Ego verò amens ſim, ſi lucrum, quod inter manus habeo, licèt exiguum, prætermittam, ſpe futuri boni, quantumlibet magni.

Hæc fabula innuit, ſtolidum eſſe, qui propter ſpem majoris commodi, rem & præſentem & certam, licet parvam, non amplectitur.

De Equo & Aſino.

Vir quidem habebat equum & aſinum. In itinere autem faciendo, inquit aſinus equo, Si me ſalvum vis, leva me parte oneris mei. Equo illius verbis non obſequente, aſinus ſub onere cadens moritur. Tunc dominus jumentorum omnes quas portabat aſinus ſarcinas ſimúlq; corium quod à mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depreſſus equus, & gemens, cum clamore inquit, Væ mihi juventorũ infeliciſſimo! quid mihi miſero mali evenit? Nam recuſans partem, nunc totum onus porto, & illius inſuper corium.

Hæc fabula innuit, majores debere in laboribus participes eſſe minoribus, ut utrique ſint incolumes.

De

De Viro & Satyro.

VIr quidam cum Satyro amicitiam inierat: qui cùm edendi gratiâ ſederent, exortâ cœli tempeſtate, ac frigore, vir manus ad os admovens anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus interrogabat, quamobrem id faceret. Ille inquit, Calore oris algentes manus refocillo. Paulóque pòſt calidiori edulio allato cùm vir, iterum ad os manum cum edulio admovens, calorem cibi adſpiratione refrigeraret, interrogat Satyrus, quamobrem id faceret. Reſpondente autem viro, Ut edulium refrigerem. Atqui ego, inquit Satyrus, tecum poſthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promas & frigidum. Vale.

Hæc innuit fabula, devitandam ejus amicitiam eſſe, cujus anceps vita eſt, & non ſimplex ſermo.

De Vulpe & Pardo.

VUlpes & pardus de pulchritudine altercabantur: & pardo ſuam pellem verſicolorem extollente, vulpes, cùm ſuam præponere non poſſet, inquit, At quantò ego ſpecioſior, quæ non corpus, ſed animum verſicolorem ſortita ſum!

Hæc fabula innuit, pulchritudinem animi antecellere pulchritudinem corporis.

De fele in fœminam mutata.

FElis quædam dilicium formoſi erat cujuſdam adoleſcentis. Hanc ille, ut in fœminam mutaret, Venerem deprecatus eſt. Dea miſerta cupiditatis adoleſcentuli, convertit beſtiam in ſpecioſam puellam. Cujus formâ inardeſcens adoleſcentulus, adducit illam ſecum domum: quibus conſidentibus in cubiculo, Venus, volens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutâſſet & mores, murem immiſit in medium. At illa, & eorum qui

aderant, & cubiculi nuptialis immemor, è cubiculo ſurgens, murem inſequebatur, illum comedere cupiens. Tunc dea, indignata, eam iterum in ſuam reſtituit naturam.

Hæc indicat fabula, ſceleſtos homines, etſi conditionem ſtatùmque mutent, tamen mores nequaquam mutare.

De Agricola & Canibus.

AGricola quidam hyberno fidere in agro deprehenſu, deficientibus cibariis, primùm interfectis ſingulis ovibus, illarum carnibus veſcebatur, mox & caprarum: poſtremò operariis bobus interemptis alebatur. Quod canes cùm animadverti ſſent, inter ſe collocuti ſunt, dicentes, At nos hinc faciamus fugam. Si enim operariis bobus dominus noſter non pepercit, nec nobis quidem parcet.

Hæc indicat fabula, fugiendos eos eſſe cavendósque, qui a familiaribus quoque manus non abſtinent.

De Agricola filios ſuos docente.

AGricola filios ſuos videns quotidie litigantes, neque in gratiam inter ſe reduci potuiſſe, juſſit complures virgulas ſibi adferri. Aderant autem filii illic ſedentes. Quæ cùm allatæ eſſent, colligavit omnes in unum faſciculum, juſſitq; ſingulos filiorum faſciculum capere atq; confringere. Illis verò confringere non valentibus, ſolvens poſtea faſciculum, tradit ſingulas ſingulis eis frangendas; atque illis ſtatim faciléque frangentibus intulit. Ità & vos, filii mei, ſi unanimes invicem perſtiteritis inexpugnabiles vos hoſtibus, & invictos præbebitis: Sin minùs, ipſa veſtra æmulatio atq; ſeditio opportunam vos prædam inimicis faciet.

Hæc innuit fabula, æquè res humanas facere vel concordiâ incrementum, vel diſcordiâ jacturam.

De

De Muliere & Gallina.

Mulier quædam vidua habebat gallinam quotidie ſingula ova parientem. Sperans autem mulier pro ſingulis bina ova parituram, ſi plùs tribuiſſet eſcarum, opiparè educabat. Gallina verò pinguior effecta nè unum quidem ovum parturire poterat.

Hæc fabula indicat, quòd homines propter luxum & copiam rerum ingraveſcentes, ab inſtituto retardantur.

De Homine, quem Canis momorderat.

Admorſus à cane quidam circuibat ſingulos, corrogans curationem; nactúſq; eſt quendam, qui, cognitâ mali qualitate, inquit, Si tu quidem, ô homo, convaleſcere vis, ſume cruſtulum panis madefactũ in ſanguine vulneris, & porrige cani, qui te momordit, comedendum. Cui ille deinceps inquit, Ego mehercule, ſi iſthuc fecero, dignus ſim, qui ab omnibus hujus urbis canibus prãmordear.

Hæc fabula indicat, improbos homines, cùm maxima beneficia acceperint, tum maximè ad malefacta animari.

De duobus Amicis & Urſo.

Duobus amicis unà iter facientibus fit urſus obviám: quorum unus perterritus in arborem ſcandens latuit: alter verò, cùm ſe imparem urſo fore, & ſi pugnare vellet, ſuperatum iri intelligeret, procidens ſimulabat ſe mortuum. Urſus autem advenieus aures & occipitium olfaciebat; illo, qui ſtratus jacebat, uſquequaque continente reſpirationem: ità mortuum eſſe credens urſus abîit: aiunt enim urſum non ſævire in cadavera. Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, deſcendens, interrogat amicum, quidnam ad aurem urſus ſecum eſſet locutus. Cui amicus inquit, Admonuit me, nè poſthac cum hujuſmodi amicis iter faciam.

Hæc fabula innuit, devitandos eos amicos, qui periculo in tempore ab auxilio præſtando revocant pedem.

De Adoleſcentibus & Coquo.

DVo adoleſcentes opſonium à coquo mercati communiter erant. Cæterùm cùm coquus quibuſdam negotiis domeſticis animum intenderet vacarétque, alter adoleſcentum partem opſonii in alterius manus immiſit. Convertente ſe coquo, & partem carnis, quæ aberat, requirente; qui carnem ſuſtulerat, jurabat ſe non habere: qui verò habebat, jurabat ſe non abſtuliſſe. Quibus coquus, intellectâ adoleſcentum aſtutiâ, inquit, Etſi me latet fur, tamen eum, per quem jurâſtis, Deum non latebit.

Hæc fabula innuit, quòd ſi quid homines celamus, Deum nequaquam celare poterimus, qui ſolus omnia proſpicit, & omnia videt.

De Arundine & Olea.

DIſceptabant arundo & olea de conſtantia, de fortitudine, & de firmitate. Olea quidem probra arundini ingerebat, ut fragili, & ad omnem ventum vacillanti. Arundo autem obticebat, non longum tempus exſpectans. Nam cùm ventus vehemens ingruiſſet, arundo agitabatur reflectebatúrque: olea verò violentia ventorum, cùm reluctari vellet, confracta eſt.

Hæc fabula innuit, eos, qui fortioribus ad tempus cedunt, potiores eſſe iis qui non cedunt.

De Tubicine.

ERat tubicen quidam, qui in militia ſignum caneret. Is, interceptus ab hoſtibus, ad eos qui circumſiſtebant proclamabat. Nolite me, ô viri, innocuum inſontémque cædere. Nullum enim unquam ego occîdi: quippe nihil aliud quàm hanc tubam habeo. Ad quem illi viciſſim cum clamore reſponderunt, Tu verò hoc ipſo magis trucidaberis, quòd cùm ipſe dimicare nequeas, cæteros potes ad certamen impellere.

Hæc fabula innuit, quòd præter cæteros peccant, qui malis & improbis principibus perſuadent ad iniquè agendum.

De

De Aucupe & Vipera.

Auceps quidam ſumptis aucupatoriis retibus ad venandum proceſſit, viſóque palumbe in cacumine arboris ſedente, compoſitas artificiosè arundines cum retibus ad avem clanculùm admovebat, ſperans ſe illam venari poſſe. Quod cùm egit, in altum intuens, jacentem viperam pedibus preſſit; quæ exaſperata dolore hominem momordit. At ille jam deficiens, Me miſerum, inquit qui dum alterum venari volo, ipſe ab altero captus pereo!

Hæc fabula innuit, fraudulentos homines inſidias ſuas occultare; ſæpè tamen ab aliis ſuſtinere.

De Caſtore virilia ſibi amputante.

Caſtor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicitur ejúſque genitalia ad artem medicam ſanè utilia ſunt. Ubi videt indagantibus hominibus ſe captũ iri, (non enim ignorat quamobrem indagetur) ipſe ſibi genitalia præſcindit, atque inſequentes proſpiciens hoc modo incolumis evadit.

Hæc fabula indicat, hujus exemplo prudentes debere pro adipiſcenda ſalute nullam rationem habere fortunarum.

De Thynno & Delphino.

Thynnus, cùm delphinum inſequentem præcipiti curſu fugeret, & jamjam capiendus eſſet, in anfractum quendam ſe intorſit. Delphinus quoq; ad alterum ſimilem ipſo metu alliſus eſt: ad quem thynnus reſpiciens, eúmq; exſpirantem videns, inquit, Jam mihi mors non eſt moleſta, videnti eum qui mihi cauſa mortis eſt, mecum morientem.

Hæc fabula indicat, æquo animo ferre homines calamitates, cùm eos, propter quos in calamitate ſunt, calamitoſos adſpiciant.

De Cane & Lanio.

CAnis quidam insiliens macellum, lanio in aliqua re occupato, arrepto pecoris corde, fugiebat. Ad quem lanius conversus, fugientem aspiciens, inquit, O canis, abi: ubicunque fueris, te observabo: non enim mihi cor sustulisti, sed cor dedisti.

Hæc fabula indicat, jacturam semper esse hominibus doctrinam.

De Vaticinatore quodam.

VAticinator quidam in foro sedens sermocinabatur: Cui quidam denuntiat, fores domûs ejus effractas esse omniáque direpta quæ in domo fuissent. Ad quem nuntium vaticinator gemens properánsque cursu se domum recipiebat. Quem currentem quidem intuens, O tu, inquit, qui aliena negotia te divinaturum promittis, certè tua ipse non divinâsti.

Hæc fabula ad eos spectat, qui res suas non rectè administrantes alienis, quæ nihil ad eos pertinent, providere & consulere conantur.

De Ægroto & Medico.

ÆGrotus quidam à medico interrogatus, quonam modo se habuisset, prater modum respondit in sudorem se fuisse resolutum. Cui medicus Istud, inquit, bonum est. Altero autem die iterum interrogatus, quonam modo se haberet, respondit, Algoribus correptus, diu vexatus sum. Et id quoque, inquit medicus, bonum est. Tertiò cùm ab eodem medico interrogaretur, respondit, Profluvio corporis debilitatus sum. Istud etiam bonum est, inquit medicus. Postea autem à familiari quodam interrogatus, Quomodo habes, ô amice? respondit etiam, Bene habeo, sed morior.

Hæc fabula indicat, arguendos assentatores.

De Asino & Lupo.

ASinus calcato ligni aculeo claudicabat, conspectóq; lupo, ait, O lupe, en! præ cruciatu morior, futurus esca

eſca aut tua, aut vulturum, aut corvorum. Unum modò abs te munus flagito: Educ priùs de pede aculeum, ut moriar ſaltem ſine cruciatu. Tum lupus, ſummis dentibus aculeum mordicùs deprehendens, eduxit. Aſinus verò, doloris oblitus, ferratòs calces in faciem lupi impegit; fractâque illius fronte, naribus & dentibus, aufugit; lupo ſeipſum accuſante, ac meritò ſibi id eveniſſe dicente; quòd, qui didicerat eſſe lanius jumentorum, nunc illorum volebat eſſe chirurgus.

Hæc indicat fabula, quòd qui ſua artificia deſerunt, transferentes ſe ad alia ipſis non apta, & in deriſum veniunt, & in diſcrimen.

De Aucupe & Merula.

Aucceps tetenderat volucribus retia: quod eminùs intuens merula percontabatur hominem quid negotii ageret. Ille reſpondit, ſe condere urbem: abîitque longiùs, & ſeſe abdidit. Merula verò illius verbis fidem habens, & accedens ad eſcam juxta retia appoſitam capta eſt: accurrente aucupe, inquit, O homo, ſi tu quidem talem urbem condis, haud multos invenies incolas.

Hæc innuit fabula, eo maximè modo rem privatam & publicam deſtrui, cùm præſides ſævitiam exercent.

De Viatore & Pera inventa.

Viator longum ingreſſus iter, ſi quid inveniſſet, ejus dimidium Jovi ſe oblaturum vovit. Inventâ autem poſtea in itinere perâ palmularum amygdalarúmq; plenâ, comedit omnes palmulas amygdaláſque: ſed harum oſſa, illarum putamina & cortices ad aram quandam obtulit, inquiens, Habes, Jupiter, quod tibi voveram, quod enim inveni, ejus & interiora & exteriora offero.

Hæc fabula innuit, avarum propter pecuniæ cupiditatem etiam diis moliri fallacias.

De Puero & Matre.

PUer quidam, in ſchola condiſcipuli furatus tabellam alphabetariam, attulit matri ſuæ: à qua non caſtigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore, cœpit furari majora. Tandem à magiſtratu deprehenſus ducebatur ad ſupplicium. Matre verò ſequente ac vociferante, rogavit ille ſatellites, ut pauliſper cum ea ad aurem loqui permitterent: quibus permittentibus, & matre feſtinabundâ aurem ad os filii admovente, ille auriculam matris dentibus amorſam evulſit. Cùm mater cæteriq; eum increparent, non modò ut furem, ſed etiam ut in parentem ſuam impium; Hæc mihi, inquit, ut perderer cauſa exſtitit: Si enim me tabellam alphabetariam furatum caſtigâſſet, nequaquam ad ulteriora progreſſus nunc ad ſupplicium ducerer.

Hæc fabula indicat, quòd qui inter initia peccandi non coercentur, ad graviora flagitia evadunt.

De Paſtore artem nauticam exercente.

PAſtor in loco maritimo gregem paſcebat: qui cùm viderat mare tranquillum, inceſſit cupido navigationem faciendi ad mercatum. Itaq; venundatis ovibus, emptiſq; palmularum ſarcinis, navigabat. Obortâ autem vehementi tempeſtate, & navi mergi periclitante, omne pondus navis in mare dejecit, vixque evaſit exonerat â navi. Paucis pòſt diebus veniente quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim ſanè tranquillum) reſpondens inquit, Palmulas iterum vult, quantùm intelligo; ideóque immotum ſeſe oſtendit.

Hæc indicat fabula, eruditiores eſſici homines damno atque periculo.

De filio cujuſdam ſenis. & Leone.

FIlium ſenior quidam habebat unicum gêneroſi animi, & canum venaticorum amatorem: hunc per quietem viderat

viderat à leone trucidari. Territus igitur, nè fortè ſomnium hoc aliquando ſequeretur eventus, exſtruxit domum quandam politiſſimam, & laquearibus à feneſtris amœniſſimam. Illuc inducens filium, aſſiduus illi cuſtos adhærebat: Depinxerat enim in domo ad delectationem filii omne animalium genus; in quibus & leonem. Adoleſcens hæc inſpiciens eò amplius moleſtiæ contrahebat. Quâdam autem vice propiùs ſtans leoni inquit, O truculentiſſima fera, propter inane ſomnium patris mei in hac domo aſſervor, velut in carcere: quid tibi faciam? Et hæc dicens manum parieti incuſſit, oculum leonis eruere volens; & in clavo, qui illic latebat offendit. Qua ex percuſſione manus emarcuit, ſuccrevítque ſanies, ac febris ſubſecuta eſt, brevíq; tempore adoleſcens eſt mortuus. Ità leo adoleſcentem occîdit, nihil adjuvante patris ſophiſmate.

Fabula innuit, quæ ventura ſunt, devitare poſſe neminem.

De Calvo crines externos gerente pro nativis.

CAlvus quidam mentitos crines gerens, dum equo vehebatur, ecce! ei validior ventus illos de capite ſuſtulit. Riſus ſtatim magnus à circumſtantibus excitabatur, & ille mutuo riſu illis inquit, Quid mirum, ſi crines qui non erant mei à me receſſerunt? illi quoq; receſſerunt, qui mecum fuerant nati.

Hæc indicat fabula, nos non debere mœrere ob amiſſas opes. Quod enim naſcentes à natura non accepimus, non poteſt nobiſcùm perpetuò manere.

ÆSOPI, FABULATORIS clariſſimi, Apologi, è Græco Latini facti, per *Rimicium*.

ARGVMENTVM.

ÆSopus fabulator clariſſimus, natione quidem Phrygius, fortunâ verò ſervus, fuit colore niger, ac facie ſuprà modum deformis. Is quia beneficus ſemper in hoſpites fuit, Dea hoſpitalitatis in ſomnis ſibi adſiſtens largita eſt loquelam (nam ab initio blatero fuit) ſapientiámque, ac variarum fabularum inventionem: quæ porrò fabulæ non parùm conducunt mortalium vitæ. Nam animalia bruta fingit agere ea, quæ hominum ſunt actiones; quas ità ante oculos ponit, ut audientium animos incitet ad virtutem: nec ulli ſunt hominum mores, quos in brutis fingendo ipſe non aperit. Has igitur fabulas ſi quis ritè guſtaverit, quam viam ſequi, quámque vitare debet, in privatis publicísque negotiis, facilè comperiat. Nam inprimis fabulam narrat, tum quid fabula ſignificet comprehendioſiùs exponit; atque ordinem Alphabeti in *Græco* ſecutus, qui in *Latino* ſermone ſervari non poteſt, hinc ſumit initium.

De Aquila & Vulpe.

AQuila & vulpes, conflatâ inter ſe amicitiâ, in proximo habitare conſtituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti converſatione fore putantes. Igitur aquila nidũ altâ ſuper arbore inſtituit: vulpes verò arborẽ propè inter dumeta catulos collocat. Unâ igitur dierum, cùm vulpes, latibulum egreſſa, paſtum catulis quæreret, aquila & ipſa cibi indiga, in latibulum devolans, vulpis catulos arripuit, ac pullis ſuis comedendos præbuit. Vulpes reveniens, cognitâ filiorum morte atroci, valde triſtata eſt: & cùm aquilam ulciſci non poſſet, quia quadrupes exſi-

ſtens

ſtens volucrẽ perſequi nequibat (quod unum miſeris ac impotentibus datur) aquilã exſecratur, ac mala ſibi imprecatur, tantum in odiũ violata vertitur amicitia. Contigit igitur illis diebus ruri caprum immolari, cujus fruſtũ unà cum carbonibus accenſis aquila arripiens ſuſtulit ad nidum: ſed vento vehementius ſpirante, nidus, qui ex fœno ac materia exili aridâq; confectus erat, incenditur. Aquila pulli flammam ſentientes, cùm volare adhuc nequirent, humi decidunt. Vulpes confeſtim illos arripiens in aquilæ conſpectu devorat.

Fabula ſignificat, quòd qui amicitiam violant, quamvis eorum quos læſerint ultionem declinent, Dei ſupplicium non tamen effugient.

De Aquila & Corvo.

AQuila celſa ex rupe devolans agnum ex ovium grege arripuit: quam rem cùm corvus conſpicatur, æmulatione motus, vehementi cum ſtrepitu ac ſtridore devolat in arietem atque ungues in arietis vellus ita implicat, ut indè ſe jam motu alarum explicare non poſſit. Hunc paſtor, cùm ità implicitum videt, accurrens corvum comprehendit, atque alarum pennis inciſis, pueris ſuis pro ludibrio dedit. Verùm enim cùm quiſpiam corvum rogabat, quanam volucris eſſet; corvus ait, Priùs quidem, quoad animum, aquila fui; nunc verò me corvum eſſe certè cognoſco.

Fabula ſignificat, quòd qui ſupra vires quippiam audet, hoc ſolùm efficit, quòd in adverſa ſæpius incidit, ac ſe vulgo ridiculum exhibet.

De Aquila & Scabrone.

AQuila leporem perſequebatur. Lepus conſilii inops, cùm tempus obtulit, ſcabronem videns, ab eo auxilium imploravit: cui ſcabro pollicitus eſt tutelam ac cuſtodiam ſuam. Deinde, cùm aquilam propinquantem ſcabro conſpicatur, eam precatur, nè ſuum eripiat ſibi ſervum. Aquila, ſcabronis parvitatem contemnens, co-

ram eo leporem exedit. Verùm ſcabro, ſuæ injuriæ memor, ubi aquila nidificaret, obſervat. Ecce! aquila ova parit. Scabro alis elatus ad aquilæ nidum volat, atque ova devolvens ad humum dejicit. Aquila, ob jacturam ovorum mœrore concitata, evolat ad Jovem (eſt enim ales Deo illi ſacrata) ac locum ad pariendum ſibi tutum dari precatur. Jupiter illi concedit, ut cùm tempus adeſt, ejus in ſinu pariat ova. Hoc ſcabro prævidens globum è ſtercore confecit, atque ſurſum evolans in Jovis ſinum demiſit. Jupiter, volens è ſinu globum excutere, ova aquilæ ſimul excuſſit. Ex tunc aiunt aquilam nunquam parere, quo tempore ſcabrones exſiſtunt.

Fabula ſignificat, quòd nullus porrò contemnendus; quoniam nemo eſt qui injuriam accipiat, quin cùm tempus datur ſe ulciſci quærat.

De Philomela & Accipitre.

PHilomela, cùm alta in quercu ſederet, more ſuo ſola canebat. Eam accipiter cibum quæritans cum intueretur, repentè advolat, illámq; rapit. At philomela, cùm ſe interrituram videt, accipitrem precatur, ut ſe miſſam faciat, quoniam ad explendum ejus ventrem ipſa ſatis minimè ſit ſed pro ſaturitate ſua, ut ad majores aves ſe vertat, opus profectò fore. Eam accipiter torvè conſpiciens ait, Stultus equidem nimium eſſem ſi quem manibus teneo cibum, illum dimitterem amplioris ſpe paſtûs.

Fabula ſignificat, quòd qui omittunt id quod manu tenent, rerum majorum ſpe, conſilio inopes ac ratione nimium ſunt.

De Vulpe & Trago.

VUlpes & tragus ſitientes in quendam puteum deſcenderunt: verùm enim poſt potũ cum egreſſum non inveniret hircus, vulpes ei comiter ait, Bono ſis animo: nam quid ſaluti noſtræ opus ſit probè animadverti; etenim rectus ſtabis, ac pedibus anterioribus cornibúsque muro adhærebis: tuas ego ſcapulas cornuáq; conſcendens, cùm egreſſa

egreſſa puteum fuero, te comprehendens hinc extraham. Huic caper prompte deſervivit. Vulpes ſuo exſultans egreſſu, circa os putei capro illudit. At dum caper illam incuſat ſibi pacta haud ſervâſſe, ei facetè vulpecula inquit, Si eâ, caper, ſapientiâ præditus eſſes, quo pilorum ornatu iſthæc tua barba referta eſt, non priùs in puteum deſcendiſſes, quam egreſſum penſiculatè vidiſſes.

Fabula ſignificat, quòd homines conſilio prædicti rerum finem priùs inſpiciant, quam dent operam rebus gerendis.

De Vulpe & Leone.

VVulpes, quæ nunquam viderat leonem, cùm illi fortè obviâſſet, adeò pertimuit, ut mortem penè obiret. Rurſum illum cùm adſpexiſſet, pertimuit; ſed minimè ut primùm. Eum tertiò cùm intueretur, propè accedens, fuit auſa coràm diſſerere.

Fabula ſignificat, quòd res terribiles uſus & conſuetudo familiares facit

De Cato & Gallo.

CAtus cùm gallum cepiſſet, atque cauſam quæreret, quî eum comedere poſſet; illum criminari cœpit, quòd eſſet animal turbulentum, qui noctu clamando haud permitteret quieſcere mortales. Gallus ſe excuſabat, quòd id ageret ad eorum voluptatem, cùm ad opera facienda illos excitaret. Rurſum catus ait, Impius es, ac ſupra modum ſceleſtus, qui agis continuò contrà naturam, cùm nec à matre, nec à ſororibus te abſtineas, ſed per incontinentiam cum illis te commiſceas. Gallus item defendebat, quòd dominæ ſuæ quæſtûs gratiâ id quoq; ageret. Enimvero ex hujuſmodi coitu gallinæ pariunt ova. Tunc inquit catus, Excuſationibus licèt abundas, ego tamen jejunare haud intendo.

Fabula ſignificat, quòd qui pravus exiſtit naturâ cùm ſemel delinquere animo propoſuit, quamvis cauſæ deſit prætextus, a pravitate tamen non deſiſtit.

De

De Vulpe ſine cauda.

Vulpes ut è laqueo evaſerat abſciſſâ caudâ, cùm pudore vitam ſibi mortem putaret, excogitavit alias dolo inducere vulpes, ut, ſub communis commodi ſpecie, ſibi ſingulæ caudam abſcinderent, & ſic ſuum dedecus levaret. Itaque ad unam vulpibus congregatis ſuadet, ut caudam ſibi abſcindant; diſſerens, caudam non modò dedecori vulpibus eſſe, ſed oneri gravi atque inepto. E vulpibus una ei facetè reſpondet, Heus ſoror, ſi res iſta tibi ſoli conducit, hoc itidẽ aliis conſulere haud æquum eſt.

Hæc fabula ad eos ſpectat, qui ſub charitatis ſpecie ſuum commodum conſulendo proſpiciunt.

De Piſcatore & Smaride piſciculo.

Piſcator, qui mari rete tetendit, eo ſmaridem cepit piſciculum; quæ parvâ adhuc ætate, piſcatorem orabat, ut, dum grandis eſſet, atque majorem quæſtum ex eo aſſequi poſſet, ſibi vitam donaret. Huic piſcator lepidè reſpondit, Ego quidem mente carerem, ſi quod minimum mihi eſt lucrum, id dimitterem amplioris ſpe quæſtûs.

Fabula ſignificat, quòd certa pro incertis, quamvis in eis magna inſit ſpes, ſtultum eſſet dimittere.

De Vulpe & Rubo.

Vulpes, cùm ſepem quandam adſcenderet, ut periculum vitaret, quod ſibi imminere videbat, rubum manibus comprehendit, atque volam ſentibus perfodit: & cùm graviter ſaucia foret, gemens inquit rubo, Ut me juvares cùm ad te confugerim, tu deteriùs me perdidiſti. Cui rubus, Errâſti, vulpes, ait, quæ pari dolo me capere putâſti, quo cætera capere conſueviſti.

Fabula ſignificat, quòd ſtultum eſt implorare auxilium ab illis; quibus naturâ datum eſt obeſſe potiùs quam prodeſſe.

De

De Vulpe & Crocodilo.

Vulpes & Crocodilus de nobilitate contendebant. Cùm Crocodilus multâ pro ſe adduceret, & ſupra modum ſe jactaret de ſplendore progenitorum ſuorum; Vulpes ei ſubridens ait, Heus, amice, etſi hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clarè apparet, quòd multis jam annis tuorum ſplendore fuiſti denudatus.

Fabula ſignificat, quòd homines mendaces res ipſa potiſſimùm refellit.

De Vulpe & Venatoribus.

Vulpes venatores effugiens, ac per viam currendo jam defeſſa, hominem caſu reperit lignarium; quem rogat, ut ſe quoquo loco abſcondat. Ille tectorium oſtendit. Vulpes illud ingrediens in angulo quodam ſe abſcondit. Adſunt venatores: lignarium, ſi vulpem viderit, rogant. Lignarius verbis quidem ſe vidiſſe negat; manu verò ubi vulpes latebat locum oſtendit. Verùm enim venatores re haud perceptâ ſtatim abeunt. Vulpes ut illos abîiſſe proſpicit, tectorio egrediens, tacitè recedit. Lignarius vulpem criminatur, quòd, cùm ſalvam fecerit, nihil ſibi gratiarum agat. Tunc vulpes ſe convertens illi tacitè ait, Heus amice, ſi manuum opera, ac mores, verbo ſimiles habuiſſes, meritas tibi perſolverem gratias.

Fabula ſignificat quod homo nequam, etſi bona pollicetur, mala tamen & improba præſtat.

De Gallo & Perdice.

Gallos complures cùm quis domi haberet, quam emerat perdicem illis compaſcere permiſit. Sed cùm galli illam infeſtarent, roſtriſque percuterent, perdix eâ injuriâ vehementer perdoluit, putans, quia advena, nec ex eo genere eſſet, eas ſibi inferri injurias. Gallos deinde

cùm

cùm invicem certantes conſpiceret perdix, amotâ animi perturbatione, ait, De cætero quidem haud triſtabor, poſteaquam inter eos odioſa certamina cerno.

Fabula ſignificat, quòd homines ſapientiâ præditi moderato animo ferunt injurias ab illis vel maximè ſibi illatas, qui nec ſibi nec ſuis parcere ſciunt.

De Vulpe & Larva.

VVlpes Citharœdi domum ingreſſa, dum, quæ domi parata ſunt, ſagaciter explorat, larvæ caput reperit arte induſtrioſâ compoſitum: quod manibus capiens ait, O quale ſine cerebro caput!

Fabula ſignificat, quòd omnes, corpore decori, eandem animo non habent pulchritudinem.

De Homine & ligneo Deo.

HOmo quidam deum ligneum domi habens eum orabat, ut boni quidpiam ſibi tribueret: ſed quantò magìs orabat, tantò res domi anguſtior erat. Demum ille, concitus irâ, deum cruribus prehenſis rapit, & caput parieti illidit. Excuſſo igitur capite, multum auri exſiliit: quod homo colligens ait, Perverſus nimiùm atq; perfidus, qui, dum in honore te habui, nihil equidem profuiſti; percuſſus verò & verberatus, boni plurimùm contuliſti.

Fabula ſignificat, quòd homo nequam ſi quando prodeſt, id efficit vi coactus.

De Cane ad cœnam vocato.

VIr quidam, cùm cœnam opiparam parâſſet, amicum quendam domum vocavit: ejus quoq; canis canem alterius ad cœnam invitavit. Is domum ingreſſus, cùm tantum dapum videret apparatum, lætus ſecum ipſe ait, Hodie porrò ità me explebo, quòd die craſtino comedere non indigebo: hiſq; dictis motu caudæ applaudit. Coquus verò conſpiciens, tacitus per caudam cepit, atque illum ſæpius rotans per feneſtram projecit. Ille attonitus, humè aſſur-

aſſurgens, dum clamando aufugit, cæteri canes ei occurrunt, atq; rogant quàm opiparè cœnaverit At ille languens ait, Ità potu & dapibus me explevi, quòd cum exiverim, viam non vidi.

Fabula ſignificat, quòd quibus rebus quis dolitúrus eſt, rebus illis lætari non debet.

De Aquila & Homine.

AQuilam homo quidam cùm cepiſſet, pennis alarum ei evulſis, inter gallinas morari demiſit. Eam deinde quidam mercatus pennis alas denuo munit: tum aquila volans leporem capit, férteq; illum benefactori ſuo. Quam rem conſpiciens vulpes homini ait, Noli hanc aquilam, utì priùs, hoſpitio habere, nè ceu leporem te æquè venetur. Tum homo aquilæ item pennas evulſit.

Fabula ſignificat, quòd bene facientes ſunt quidem rénumerandi: improbi verò omni ſtudio vitandi.

De Viro Agricola.

HOmo quidam agricultor exſiſtens, cum finem vitæ ſibi adeſſe cognoſceret, cuperétq; filios in agrorum cultu fieri peritos, eos vocavit, atq; inquit, Filii, ego è vita decedo, bona mea in vinea conſita ſunt omnia. Illi poſt patris obitum, putantes in vinea theſaurum rerum reperire, aſſumptis ligonibus, marris, ac bidentibus, vineam funditus effodiunt, nullúmque theſaurum inveniunt. Verùm enim vinea, cum probè effoſa foret, longe plures ſolito fructus produxit, atque illos divites fecit.

Fabula ſignificat, quòd labor aſſiduus theſaurum parit.

De Carbonario & Leone.

CArbonarius lotorem quendã rogavit, ut quam pretio conduxerat domum ſecum pariter cohabitaret. At lotor, rem aliàs expertus, ait, Id conducibile haud mihi

eſſet: Nam quæ albificarem, ea omnia carbonum favillis ipſe maculares.

Fabula indicat, quòd res naturâ diſſimiles ſtare ſimul commodè non poſſunt.

De Vulpe eſuriente.

Vulpes ingenti fame concita, cùm quodm in tectorio carnis fruſtum ac panem repoſitum perſpiceret, tectorium ipſum intravit, atque tantum comedit, quòd ad ingentem tumorem ventrem diſtendit: & cùm ex nimia ventris tumefactione indè egredi nequiret, tumens gemebat. Ejus gemitum vulpes alia tranſiens illàc cùm audiret, illuc accedit, rogátque quidnam gemeret: deinde cauſam gemitûs edocta lepidè ait, Iſthìc manendum eſt uſq; dum eò tenuis efficiaris, quanta eras cùm intrâſti: nam eo pacto facilè egredieris.

Fabula indicat, quòd nihil eſt tam durum, quod tempus non diſſolvat.

De Piſcatore quodam.

Piſcator quidam piſcandi inexpertus, tibiis ac reti aſſumptis, juxta maris littus accedit, atq; ſaxo quodam ſuperexiſtens, inprimis tubicinare cœpit; putans, cantu ſe piſces facilè eſſe capturum: verùm cantu cum nullum conſequeretur effectum, depoſitis tibiis, rete in mare demiſit, ac piſces cepit perplures. Sed cùm ex reti piſces extraheret, atq; eos ſaltantes perſpiceret, non inſulsè ait, O improba animalia! dum ad tibiam cecini, ſaltare noluiſtis; nunc quia canere ceſſo, ſaltus datis aſſiduos.

Fabula indicat, quòd omnia probè fiunt, quæ fiunt tempore ſuo.

De Piſcatoribus quibuſdam.

Piſcatores piſcatum profecti, diúque piſcando defeſſi; fame præterea, & mœrore, quòd nihil cepiſſent, confecti cùm ſubire decernunt, ecce! piſcis quidam, alium fugiens ſe inſequentem, in naviculam ſaltat. Illum piſcato-

res

res admodum læti comprehendunt, ac in urbem reverſi grandi pretio vendunt.

Fabula indicat, quòd frequentiùs fortuna id exhibet, quod ars efficere non poteſt.

De Viro inope & infirmo.

HOmo quidã pauper, cùm ægrotaret, diis vovit, quòd, ſi ab eo morbo liberaretur, boves centum immolaret. Quod dii experiri volentes, ſanitatem illi facilè reddunt. Liber igitur à morbo, cùm boves, quia pauper, non haberet, oſſa bouin centum collegit, eáq; ſuper altari deponens, lepidè inquit, Ecce! quod vovi votum vobis nunc perſolvo. At dii illum, ulciſci volentes, in ſomniis ei aſſiſtunt atq; inquiunt, Ad maris littus pergito: ibi enim in loco ſemoto auri talenta centum reperies. Ille expergefactus, ſomnii memor, dum pergit ad littus, incidit in latrones. Captus itaq; eos rogabat, ut ſe miſſum facerent, quoniam mille auri talenta perſolveret eis.

Fabula indicat, quòd homo mendax deos & homines pariter contemnit.

De Vulpe & Pardo.

VVlpes cum pardo de pulchritudine contendebat: cum varias corporis notas pardus ſibi duceret decori, vulpes ei comiter ait, Ego quidem longè formoſior ſum judicanda, quæ non corpus, ſed animum variis notis habeo notatum.

Fabula indicat, quòd decor mentis eſt potior omni corporis ornatu.

De Piſcatoribus quibuſdam.

PIſcatores quidam mari rete trahebant: quòd cùm grave eſſe ſentirent, lætitiâ geſtiunt, putantes multos piſces habere irretitos. Sed ut rete in terram traxerunt, piſces quidem paucos, ſaxum verò ingens reti ineſſe cùm perſpiciunt, longè triſtantur. Quidam ex illis natu jam grandis, non inurbanè ſociis inquit; Animis eſtote

quietis; quippe lætitiæ ſoror eſt mœſtitia. Oportet enim caſus proſpicere futuros, illóſq; ut leviùs quis ferat, perſuadere ſibi eſſe eventuros.

Fabula ſignificat, quòd qui reminiſcitur ſortis humanæ, in adverſis minimè frangitur.

De Ranis Regem petentibus.

RAnæ mœrentes quòd ſine rege forent, Jovi ſupplicatum oratores mittunt, ut regem ſibi daret. Jupiter, earum ſimplicitatem cognoſcens, lignum in ſtagni medium demiſit. Quod cùm in ſtagnum cecidit, ejus ſonus ſupra modum terruit ranas. Quæ cùm lignum eſſe noverunt, rurſus Jovi ſupplicatum mittunt, ut regem vivum, haud mortuum, ſibi dedat. Jupiter, ſtultis earum precibus motus, hydrum illis dedit in regem. Is indies cùm ranas devoraret, tertiò Jovem ranæ precantur, ut regem ſævum atq; immanem ab eis amoveret. Tunc Jupiter inquit, Quem tot precibus regem exorâſtis, eum vobis perpetuum habetote.

Fabula ſignificat, quòd ſæpe ea precamur, quæ impetrâſſe poſtea nos pœniteat.

De Cata in fœminam mutata.

CAta quædam ſpecioſi cujuſdam adoleſcentis amore capta Venerem oravit, ut eam in hominem mutaret. Venus illius miſerta in formam hominis eam mutavit; quam, cùm longè ſpecioſa eſſet, amator domum ſubitò adduxit. Sed cùm in cubiculo ſimul ſederent, Venus experiri cupiens, ſi mutata facie mutâſſet & mores, in medium conſtituit murem: quem cum illa proſpexit, oblita formæ, & amoris ſui, murem ut caperet perſecuta eſt. Qua ſuper re Venus indignata, denuo eam in priorem catæ formam mutavit.

Fabula ſignificat, quòd homo nequam, licèt perſonam mutet, mores tamen retinet eoſdem.

De

De Sene mortem vocante.

SEnex quidam lignorum faſcem ſuper humeros ex nemore portans, cùm longâ viâ defeſſus eſſet, faſce humi depoſito, mortem vocavit. Ecce! mors advenit, cauſámque quamobrem ſe vocaverat rogat. Tunc ſenex, Ut hunc lignorum faſcem ſuper humeros imponeres, ait.

Fabula ſignificat, quòd quiſquis vitæ cupidior eſt, licèt mille ſubjiciatur periculis, mortem tamen ſemper devitat.

De Muliere & Medico.

MVlier anus, cùm ophthalmiam pateretur, medicum ad ſe curandum accerſit, certum pretium ei dare promittens, ſi eo morbo curaretur; ſi verò non liberaretur, nihil ei debere pacta eſt. Medicus verò quoties illam ibat curatum, toties quippiam è domo clàm exportabat. Mulier igitur ophthalmiâ curata, cùm nihil ſuarum rerum domi eſſe perſpiceret, medico mercedem pactam petenti ſolvere denegat. Quamobrem vocata in judicium pactum quidem non denegat; ſed ſe curatam ophthalmiâ eſſe, id verò pernegat; aiens, cùm cæca eram, domum multâ ſupellectile refertam videbam: nunc cùm video, ut medicus ait, nihil rerum domi eſſe perſpicio.

Fabula declarat, quòd homines avaritiæ dediti ſibimet ſæpius contradicunt.

De Agricola & Canibus.

AGricola quidam magnitudine hyemis in ſuburbanis ſe locavit. Sed cùm alimonia ſibi deficeret, capris & ovibus primùm veſci cœpit. Cùm verò indies magis ſæviret hyems, bobus quoq; nec pepercit. Quod facinus cum animadverterent canes, invicem verba faciunt; Quî hìc ſtamus? inquiunt: cur mortem nobis incumbentem non fugimus? Putamúſne eum nobis parcere vitam, qui alimoniæ gratiâ boves jugulavit?

Fabula significat, quòd eos fugere debemus, qui in charissimos crudeliter se gerunt.

De Agricola & Filiis.

AGricola quidam complures habuit filios continuâ seditione discordes; ac ejus admonitiones perpetuò negligentes. Cùm fortè unà domi omnes sederent, jussit pater virgarum fascem coràm deportari, atque natos cœpit hortari ut integrum fascem disrumperent. Cùm igitur fascem eum totis viribus frangere non possent, genitor præcepit, ut soluto fasce singulatim frangerent virgas. Cùm quisque facilè hoc perficeret, tunc facto silentio pater aiebat, Siquando animis idem senseritis, nati mihi charissimi, nec ab inimicis superari poteritis: sed si inter vos seditiones servabitis; qui volet, is vos facilè perdet.

Fabula significat, quòd fortior est unio quam seditio, quæ est imbecillis.

De Muliere & Gallina.

VIdua quadam mulier gallinam habuit, quæ die quolibet parturiebat ovum: putavit mulier more ingenii humani (quod sitis habendi semper solicitat) gallinam illam die bis parituram, si plus speltæ tradere soleat. At gallina, pluri alimoniâ pinguior facta, id unum desîit parere ovum. Sic mulier ex quo magis lucrum quæritabat, id cæcâ augendi cupiditate amisit.

Fabula significat, quòd plurium cupiditate rerum, præsens quandoque deperditur quæstus.

De Homine à cane morso.

HOmo quidam, cùm eum canis momordisset, summo cum studio sciscitabatur, à quo sanari posset. Quidam ei obviàm factus, atque de medico rogatus, ait, Si vis, amice, fieri sanus, non est tibi opus medico. Nam is canis, qui te momordit, à vulnere linguâ sanguinem tergit, istâ curâ nihil potius reperiri potest. Alter arridens venusti-

venuſtiſſimè inquit, Si hujuſmodi utar remedio, indies magis ac magis à canibus mordebor.

Fabula ſignificat, quòd ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficiis retribui ſolent.

De duobus amicis & Urſa.

Amici duo, dum rus viarent, urſa eis obviàm occurrit: quâ proſpectâ, alter eorum territus, ut ſe ſalvaret, continuò arborem adſcendit: alter, cùm urſæ viribus ſe poſſe obſiſtere dubitaret, utì mortuus humi jacuit reſupinus, retinens flatum atque anhelitum. Cùm nec ore aut naſo reſpiraret, urſa, eum exanimatum exiſtimans, abîit: (dicunt enim à cadavere urſas omnino abſtinere) Alter deinde, ex arbore deſcendens, quid in aurem ei diceret urſa ſocium rogavit, Ille urbano ſermone reſpondit, Admonitus ſum ab urſa, ut cum hujuſmodi amicis non proficiſcar ampliùs.

Fabula ſignificat quòd eorum amicitia colenda non eſt, qui cùm eſt opus, amicis ſubſidia denegant.

De Adoleſcentibus duobus & Coquo.

Adoleſcentuli duo æquis ſumptibus carnes coëmerunt, & curatum coquo tradiderunt. Obiter coquus dum aliis vacat negotiis, alter juvenum carnes eas clanculum accepit, ac ſocio tradidit. Coquo deinde carnes quæritanti, qui acceperat, ſe haud habere jurat: qui verò habebat, ſe non accepiſſe jurabat. Coquus, percepto juvenum dolo, ait, Etſi fallor equidem à vobis, per quem verò juratis, res iſta non latebit Deum.

Fabula indicat, nullum ſcelus poſſe latere Deum.

De duobus Inimicis.

Duo quidam, gladiatorio animo inter ſe inimicitias habentes, unà in navi navigabant. Et cùm alter alterum eòdem in loco ſtare non pateretur, unus in puppi,

alter in prora conſedit. Ortâ autem tempeſtate, cum navis periclitaretur, qui in prora ſedebat rogat navis gubernatorem, quæ pars navis ſubmergi prius deberet: & cum gubernator puppim dixiſſet; ait ille, Mors mihi modò moleſta minimè eſt, ſi inimicum meum prius mori perſpicio.

Fabula ſignificat, quòd inimicus, ut inimicum perdat, ſeipſum perdere ſæpiùs eligit.

De Canna & Oliva.

QVarum eſſet fortior, durior, & magìs reſiſtens, canna & oliva invicem contendebant. Oliva calamo humilitatem objiciebat, eò quòd ventis facilè cederet. Huic dicto unum arundo haud reddidit verbum. Paulò pòſt turbine vehementi adſpirans ventus radicitus evulſit olivam totis viribus ſibi obſiſtentem. At canna flatibus ſe inclinans ſalutem facile eſt aſſecuta.

Fabula ſignificat, quòd potentioribus ſine controverſia mos eſt in tempore gerendus.

De Vitula & Bove.

VItula cum bovem arantem proſpiceret, illum præ ſe, quæ nihil agebat, contempſit. Sed cum immolationis affuit dies, bos quidem miſſus, vitula autem ut immolaretur retenta eſt. Quam rem bos cum conſpicatur, ſubridens ait, Heus vitula, ideo non laborabas, ut immolareris.

Fabula ſignificat, quòd otioſis & nihil agentibus pericula quæque imminent.

De Puero & Fortuna.

CVm puer quidam juxta puteum dormiret. Fortuna illuc accidens illum excitavit, inquiens, Surge & hinc ocyus abi, quippe in puteum ſi caderes, non tuam inſcientiam, ſed me Fortunam omnes accuſarent.

Fabula ſignificat, quòd ſæpius in periculum culpâ noſtrâ incurrimus, deinde abs re fortunam accuſamus.

De

De Muribus & Cato.

DOmo quâpiam quòd perplures forent mures catus præsentiens illuc accessit, atq; nunc unum nunc alium capiens, complures interimendo comêdit. Verùm mures cùm se indies consumi perspicerent, ad unum coacti, inquiunt secum, De cætero inferiùs non est descendendum si nolumus perditum iri omnes, sed hìc superiùs manendum, quò catus adscendere non potest. At catus consilio murum percepto, simulans se mortuum esse, posterioribus pedibus se ad palum suspendit, qui fixus parieti erat. E muribus quispiam deorsum acutè prospiciens, ut catum cognovit, haud infacetè ait, Heus amice, si te felem esse certò scirem, deorsum minimè descenderem.

Fabula significat, quòd vir prudens, semel si fallitur, fictis & simulatis hominibus non amplius fidit.

De Simia & Vulpe.

APud brutorum animalium concilium simia ità appositè saltavit, quòd omniũ ferè consensus rex statim fuit creatus. At vulpes invidens ei, ubi viderat carnes laqueo in fovea sitas illuc simiam ut duxit, inquit ad eam, Hìc thesaurus absconditus est, qui ex lege spectat ad reges: quare cùm tuus ex lege sit, tute ipsa capias illum. Simia vulpis suasu illuc temere accedens, ut se captam laqueo sensit, vulpem acriter accusat, quæ dolo se deceperat. Ei vulpes haud illepidè ait, Heus stulta, quæ, cùm fortuna te extulisset, dominari cæteris jam te putas dignam.

Fabula significat, quòd qui temerè aliquid aggreditur, temerè in periculum incidit, ac vulgò ridiculus est.

De Cervo & Leone.

CErvus vehementi siti cùm vexaretur, ad fontẽ profici scitur: dúmque potat, suam in aqua perspiciens umbram, valde lætatus est magnitudine cornuum & ramositate;

moſitate; deinde pedes & crura perſpiciens, nimiùm triſtatus eſt. Hæc dum animo vertit, ecce leo apparet, ac cervum perſequitur. At cervus fugam arripiens leonem per campos longè anteibat: (dicunt enim, cervorum vires conſiſtere in pedibus, ac leonis in animo ſtare robur) Quouſq; igitur leo per campos ſecutus eſt cervum, eum aſſequi non potuit: caſu verò contigit cervum nemus ixtrare, ubi cornibus ad ramos implicitis, cùm fugere non poſſet, à leone captus, cùm ſe moriturum videret, Heu me miſerum, inquit, qui cornibus gaviſus, ipſis cornibus pereo!

Fabula ſignificat, quòd quæ putamus nobis profutura, ea nobis ſæpius obſunt.

De Agricola & Pelargo.

AGricola laqueos in agro tetendit, ut grues & anſeres venaretur, qui ſata ſua continuò depaſcebant. At ſimul cum illis venatus eſt pelargum, qui pede tentus rogat agricolam, ut eum ſolvat miſſúmque faciat, cùm non ſit grus, nec ſpecie anſer, ſed pelargus avium piiſſimus, qui parentibus ſemper deſervit, nec illos in ſenecta deſerit unquam. At agricola ſubridens, ait, Quæ dicis, haud me fugiunt: nam qui ſis probè teneo. Sed cum his ſimul captus cùm ſis, cum his quoq; ſimul eſt moriendum.

Fabula ſignificat, quòd qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari pœnà plectitur cum illis.

De Agno & Lupo.

AGnus in domo bene clauſa exſiſtens, cum lupum ad ſe venientem perſpicit, illũ convitiis & maledictis perſequitur. At lupus inquit ei, Non tu, ſed locus inacceſſibilis mihi convitia dicit.

Fabula ſignificat, quòd locus & tempus faciunt timidos perſæpe audaces.

De Jove & Corvo.

JUpiter, volatilibus regem creare volens, diem conſilii avibus indixit, ut qui ſpecioſior eſſet, rex eis conſtitueretur

retur. Quam rem præsentiens corvus, ac suæ deformitatis conscius, pennis aliorũ hinc indè collectis se decoravit, ac speciosissimum omnium se reddidit. Adest dies præfinitus; veniunt ad concilium aves. Jupiter corvum ob pulchritudinem cum regem avibus creare vellet, id aves indignè ferentes, quæq; suas à corvo extrahunt pennas. At corvus alienis pennis cum esset exutus, corvus, ut erat, demum remansit.

Fabula significat, quòd qui de rebus pendet alienis, illis amissis, quisnam ille sit, cuique liquidò patet.

De Tubicine quodam.

TUbicen quidam tubæ sonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hostibus deinde per insidias captus miserandâ voce clamabat, Nè abs re ac frustrà occidere me velitis: ego quidem non pugno, nec præter tubam quippiam aliud possideo. Qui eum vinctum ducebant, hujusmodi verba contrà reddiderunt; Hanc ob rem morte dignior es judicandus, quòd, cum hostibus manum conferre devitans, alios sonitu tubæ ad pugnam hortaris.

Fabula significat, quòd graviori pœnâ digni judicandi sunt, qui, cùm ipsi injuriam non agunt, alios ad injuriam agendam impellunt.

De Fabro & Cane.

FAber quidam canem habebat, qui, dum ipse ferrum cudebat, continuè dormiebat: cum verò manducabat, canis statim surgebat, & quæ sub mensa erant dejecta, ceu ossa, & alia hujusmodi, sine mora corrodebat. Quam rem animadvertens faber ait ad canem, Heus miser, quid faciam nescio, qui dum ferrum cudo, continuè dormis, & segnitie teneris: rursus, cum dentes moveo, statim surgis, & caudâ mihi applaudis.

Fabula significat, quòd socordes & somnolenti, qui ex aliorum vivunt laboribus, gravi censurâ sunt coercendi.

De

De Mula quadam.

Mula quædam nimio hordeo pinguis effecta nimiâ pinguedine laſciviebat, ſecum inquiens, Pater mihi equus fuit, qui curſu celerrimus erat, & ego ei per omnia ſum ſimilis. Parùm pòſt contigit, quòd oportuit mulam quantùm potuit currere: ſed cùm curſu ceſſavit, Heu me miſeram, inquit, quæ me equi filiam eſſe putabam! At nunc memini mihi patrem aſinum fuiſſe.

Fabula ſignificat, quòd ſtulti in proſperis ſeipſos non agnoſcunt; ſed in adverſis ſuos perſæpe recognoſunt errores.

De Thynno & Delphino.

Thynnus, cùm eum delphinus perſequeretur, magno elatus impetu, ac ſtridore, à vehementi fluctu in inſulam defertur: eundémq; in ſcopulum à fluctu eodem delphinus, dum ſe putat capere thynnum, ipſe quoq; defertur. Thynnus converſus, cum delphinum exſpirantem animam perſpicit, ſecum ipſe ait, Mors mihi moleſta admodum non eſt, ex quo mortis autorem mori ſimul mecum perſpicio.

Fabula ſignificat, quòd quivis adverſa leviùs fert, cùm adverſitatum autores eâdem adverſitate oppreſſos perſpicit.

De Medico & Mortuo.

Medicus quidam cum quem curaret agrotum, eum mori contigerat, efferentibus funus aiebat, Vir iſte ſi ſe vino abſtinuiſſet, & clyſteriis uſus fuiſſet, eum mori non contigiſſet. Ex his qui aderant, quiſpiam medico haud infacetè ait, Heus medice, iſta conſilia cum prodeſſe quibant, dicenda fuerunt; non nunc, cum nihil valeant prodeſſe.

Fabula ſignificat, quòd ubi haud prodeſt conſilium, id eo tempore dare, eſt ſanè amicum deludere.

De Aucupe & Turdo.

Auceps aucupatũ calamis viſcóq; tetendit; & cum turdum cavere arboris ſuper ramum adſpexit, ut eum

eum caperet, calamos erexit. At inter ambulandum pedè altero viperam calcavit: morſúſq; ab ea, cùm jam ob venenum ſe deficere præſenſit, Heu me miſeram, ingemuit, qui dum alium capere feſtino, alter ad mortem me eſt aucupatus!

Fabula ſignificat, quòd quæ contra alios facere nitimur, ea perſæpe ab alio ipſi patimur.

De Caſtore.

CAſtor eſt animal quadrupes qui in paludibus ſe nutrit: ejus teſtes variis medelis utiles eſſe dicuntur. Itaque cùm quiſpiam eum ſequitur, ceu perſecutionis cauſam non ignorans, pedum velocitati fidens, quantùm poteſt fugit, uſquequo ad locum, nè videatur ſalvus deveniat: atq; ibi teſtes excîdens in venatores, cùm ſibi appropinquant, projicit, & iſto pacto à venatoribus ſe eripit.

Fabula ſignificat, quòd ſapiens, ut a periculis ſe eripiat, nihil intentatum relinquit.

De Puero oves paſcente.

PUer quidam, cùm oves eminentiori in loco depaſceret, ſæpius clamabat, Heus, ô! à lupis mihi ſuccurrite. Qui circum aderant cultores agrorum, cultum omittentes, ac illi occurrentes, atque nihil eſſe comperientes, ad opera ſua redeunt. Cùm pluries puer id joci cauſâ feciſſet, ecce! cùm lupus pro certo adeſſet, puer, ut ſibi ſuccurratur, ſeriò clamat. Agricolæ id verum non eſſe putantes, cùm minimè occurrerent, lupus oves facilè perdidit.

Hæc fabula ſignificat, quòd qui cognoſcitur mentiri, ei veritatem dicenti poſtea non creditur.

De Corvo & Vulpe.

COrvus, cùm carnium fruſtum rapuiſſet, ſuper arborem quandam reſedit. Vulpes eum ſuſpiciens, atq; carnes ſibi cupiens, illum arte aggreditur. Stans igitur

ſub

ſub arbore corvum laudare cœpit, aiens, O quàm magna avis eſt hæc! quàm ſpecioſa, quàm venatrix, quàm formoſa! hanc decuit eſſe avium regem, Nam omnia regia ſupra alias ei ſunt aves, ſi modò vocem haberet. His laudibus corvus inflatus, & dici mutus haud valens pati ulterius, dum magnâ voce crocitat, carnes humi decidunt. Illas cum vulpes rapuiſſet, converſa inquit ad corvum, Heus corve, omnia decora tenes, modò mente haud careres.

Fabula indicat, quòd qui adulatoribus nimium credunt, hi quæ non putant in adverſa ſæpiùs incidunt.

De Cane & Lupo.

CAnis cum ante aulam dormiret, lupus ſuperveniens eum ſtatim cepit: & cum ipſum occidere vellet, canis, nè eum occideret, rogavit, inquiens, Here mi lupe, nunc me occidere noli. Nam, ut vides, tenuis ſum, & gracilis, & macilentus: ſed herus meus nuptias in proximo facturus eſt, ubi ſi parum me exſpectas, ego opiparè manducans, atq; pinguior factus, ero tibi utilior. Lupus, his verbis fidem habens, canem demiſit. Paucos poſt dies lupus accedens, cùm canem domi dormientem reperit, ſtans ante aulam, canem rogat, ut ſibi promiſſa præſtet. Et canis haud ruſticè inquit, Heus lupe, ſi ante aulam de catero me repereris, haud amplius nuptias exſpectes.

Fabula indicat, quòd ſapiens, cùm vitat periculum, a illo poſtea continuè cavet.

De Corvo ægroto.

COrvus cum ægrotaret matrem rogavit, ut pro ſua ſanitate deos precaretur, inquiens, Mater noli plorare, ſed deos potius precare, ut ſanitatem mihi reſtituant. Ei mater citò reſpondit, Quem deorum tibi fore propitium

pitium putas, cum nullus ſit, è cujus aris ſacra non rapueris?

Fabula ſignificat, quòd qui in proſperitate quemvis offendit, in adverſis amicum ſibi reperiet neminem.

De Cane carnes portante.

CAnis ore ferens carnes, ac flumen tranſiens, cum ſub aqua umbram proſpexit, putavit alium eſſe canem, qui plus carnium deferebat. Itaq; quas ipſe ferebat, eas carnes ſub aquas ire demiſit, & ut umbram caperet, ſe movet: ſed carnes & umbram, quæ ſanè nihil erant, ſimul perdidit.

Fabula ſignificat, quòd cupiditate plus ſemper habendi quæ tenemus ea ſæpenumero perdimus.

De Leone & Rana.

LEo, cùm ranam magniloquacem audiret, putans aliquod magnum animal eſſe, ſe retro vertit, parúmq; ſtans, ranam è ſtagno exeuntem videt: quam indignabundus ſtatim pedibus calcavit, aiens, Nullum ampliùs, ut te perſpiciat, animal clamore movebis.

Fabula ſignificat, quòd apud verboſos nihil præter linguam reperitur.

De Leone ſene.

LEo, cùm ſenuiſſet, nec victũ ſibi quærere poſſet, viam machinatus eſt, quî alimenta haud ſibi deeſſent. Ingreſſus igitur ſpeluncam, graviter ægrotare jacens ſe ſimulabat. Animalia illum verè ægrotare putantia, viſitandi gratiâ, ad eum accedebant: quæ leo capiens, ſingulatim manducabat. Cùm multa animalia jam occidiſſet, vulpes, leonis cognitâ arte, aditum ſpeluncæ accedens, leonem, quo valeat pacto, exteriùs ſtans rogat. Et leo blandè reſpondens ait, Vulpes filia, cur non introgrederis ad me? Ei vulpes non illepidè ait, Quoniam, here mi, animalium ingredientium perplura equidem veſtigia cerno, egredientium veſtigia nulla.

Fabula

Fabula significat, quòd homo prudens, qui pericula imminentia videt, illa facilè devitat.

De Leone & Tauro.

Leo ingentem taurum per insidias sequens, cùm propè accessit, eum vocavit ad cœnam, inquiens, Amice, ovem occîdi; hodie mecum, si placet cœnabis. Taurus leoni morem gerens ut discubuerat, cùm multos lebetes, nec non magnos & plures obeliscos paratos, conspiceret, & ovem nullam adesse, è vestigio abîit: quem leo abeuntem perspiciens, cur abiret, rogavit. Ei taurus haud inurbanè respondit, Non de nihilo equidem abeo, cum instrumenta non ad ovem, sed ad taurum coquendum videam esse parata.

Fabula significat, quòd homines prudentes minimè lateant improborum artes.

De Leone, Asino, & Vulpe.

Leo, asinus, & vulpes conflatâ inter se societate, venatum exeunt: cùmq; multam prædam cepissent, leo asino mandat, ut prædam dividat. Asinus, cum eam in tres partes æquales esset partitus optionem capiendi sociis dedit. Quam partitionem leo indignè ferens, ac dentibus frendens, à divisione deposuit eum, mandavitq; vulpi, ut prædam ipsa partiretur. At vulpes, illas tres partes in unam colligens, ac prædæ nihil sibi seorsim relinquens leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait; Quis te partiri docuit? Inquit extempore vulpes, Asini periculum id me facere instruxit.

Fabula significat, quòd aliorum pericula homines faciunt cautiores.

De Leone cujusdam Rustici Filiam amante.

Leo cujusdam rustici filiam amabat. Illam cum habere cuperet, patrem virginis rogavit, ut sibi nubere ipsam assentiretur. Et rusticus ait, nullo pacto se assensurum,

rum, quòd filia beſtiæ nubat. Cùm illum leo torvè adſpiceret, ac dentibus frenderet, ruſticus mutato conſilio ait, ſe cupere ei filiam nuptum dare, modò dentes & ungulas priùs cædat evellátque, quoniam virgo illis rebus valde terreretur. Leo, id poſtquam præ nimio amore fecerat, ruſticum adiens, filiam ſibi poſtulat. At ruſticus, leonem cùm ungulis & dentibus perſpicit inermem, arrepto fuſte, illum frequens pulſando perſequitur.

Fabula indicat, quòd qui inimicis ſe committit, de facili perit.

De Leæna & Vulpe.

LEæna cùm à vulpe ſæpe exprobraretur, quòd quolibet partu unum duntaxat pareret catulum, ait, Unum ſanè, at pol leonem.

Fabula indicat, quòd pulchritudo haud in copia rerum, ſed in virtute conſiſtit.

De Lupo & Grue.

LUpus in gutture oſſe retento cùm longè cruciaretur, grui pretium obtulit, ſi illud è gutture extraheret. Grus roſtro cùm os è gutture extraxiſſet, pretium ſibi promiſſum expoſtulat. Ei lupus ſubridens, ſimúlq; acuens dentes, ait, Satis pretii tibi eſſe debet, quòd ex lupi ore caput ſine læſione eduxeris.

Fabula indicat, quòd apud improbos gratitudo non parva habetur, ſi pro obſequio quis detrimentum non recipit.

De Lupo & Agno.

LUpus, cùm agnum inveniſſet errantẽ, eum non cepit fortiſſimâ manu; ſed cauſam quæſivit, quò jure vel injuriâ eum comederet. Igitur agno verba hujuſmodi fecit, Tu mihi abundè jam diu intuliſti injurias. Agnus gemendo ait, Quomodo id fieri potuît, cùm nuperrimè venirem in lucem? Lupus denuo ait, Agrum mihi paſcendo devaſtâſti. Agnus inquit, cùm dentibus etiam careã, id

facere nequivi. Lupus rursum ait, Ex meo quoq; fonte bibisti. Et inquit agnus, Quo pacto id fieri potuit, cùm aquam ex ætate nondum biberim, sed lac matris cibus & potus adhuc mihi sit? Lupus demum irâ concitus ait, Licèt tua solvere nequeam argumenta, cœnare tamen opiparè intendo; agnúmque cepit, ac illum manducavit.

Fabula significat, quòd apud improbos ratio & veritas locum non habent.

De duobus Gallis inter se certantibus.

DVo galli inter se ruri certabant. Qui gallinarum prior dux erat, cùm ab altero superatus esset, pra verecundia se abscondit. Alter verò victoriâ elatus, domus tectum statim supervolans, vehementi alarum plausu cantúque significat, se rivalem suum pugnando superâsse, & de adversario ferre tropheum. Dum hæc & hujusmodi jactabundus voce crocitat, ecce! aquila cibi indiga ex alto devolans gallum unguibus rapit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem qui victus fuerat gallus perspiciens, ceu ex hoste triumphans, in publicum venit ac solus gallinis liberè potitur.

Fabula significat, quòd qui prosperis nimiùm fidit, in adversa sæpius præceps incidit.

De Vate quodam.

FOro urbis medio quidam vates cuivis sortem aperiebat futuram: quamobrem magnâ hominum frequentiâ stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem, ei nuntiatur, res suas furtim domo esse ablatas: quo audito, demum curriculo dum abit, quidam ei obviàm factus, Ridiculè ait, cur alios quid esset futurum monebas, qui tuæ sortis nescius fuisti?

Fabula declarat, quòd homines nequam corrigunt alios, & sua crimina scire negligunt.

De

De Formica & Columba.

Formica ſitiens in fontem deſcendit: ubi dum bibere vult, in aquam occidit. Columba quædam, ſuper arborem fonti imminentem ſedens, cùm formicam aquis obrui conſpiceret, ramulum ex arbore roſtro continuò frangit, & ſine mora dejicit in fontem: ad quem formica ſe applicans, ex aquis in tutum ſe recepit. Obiter auceps quidam advenit, & ut columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedum alterum momordit aucupis. Eo dolore auceps concitus, calamos dimittit: quorum ſtrepitu territa columba, ex arbore aufugiens, vitæ periculum evaſit.

Fabula declarat, cùm bruta in beneficos grata ſint, eò magis eſſe debere eos, qui participes ſunt rationis.

De Vitulo & Cerva.

Vitulus cervæ aliquando ait, Cùm magnitudine ſis major canibus, & pedum celeritate curſu velocior, & ad pugnam longè cornibus munitior, cujus rei gratiâ, mater, tantopere canes reformidas? Ei cerva inquit, ſubridens, Quoniam, fili, licèt quæ dicis omnia poſſideam, canum latratum ferre non poſſum, ſed præ timore fugam ſtatim arripio.

Fabula declarat, quòd qui natu â timidi ſunt, apud eos nulla valet hortatio.

De Ape & Jove.

Apes, quæ ceræ mater exſtitit, quondam accedens ut diis ſacra faceret, Jovi donum obtulit mellis: quâ oblatione Jupiter lætus juſſit ei concedi quicquid ipſa precaretur. Apes igitur rogans, ait, Illuſtriſſime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere velis, ut quicunque ad alvearia pro rapiendo melle acceſſerit, is ſimul ac pupugero eum, continuò moriatur. Quâ rogatione Jupiter

ambiguus, quoniam genus mortalium longè amabat, demum api ait, Satis tibi sit, quòd quicunque ad alvearia pro rapiendo melle accesserit, si eum pupugeris, & in punctura stimulum dimiseris, continuò ipsa moriaris, tibique vita sit, ipse stimulus.

Fabula significat, quòd inimicis quandoque mala precamur, quæ in nos sæpius vertuntur.

De Musca.

Musca, quæ in ollam carnium deciderat, cùm se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait, Ecce tantum bibi, tantum comêdi, tantum me lavi, quòd jure satura mori possum.

Fabula significat, quòd prudentis est, id potenti animo ferre, quod vitari minimè potest.

De Adolescente quodam & Hirundine.

Adolescens luxuriosus, cùm bona patris consumpsisset, soláque vestis remansisset, visâ ante tempus hirundine, æstatem jam adesse existimans, ipsam quoque vendidit vestem. Sed hyeme denuo ortâ, cùm immenso cruciaretur frigore, visâ rursum hirundine, quæ præ frigore moriebatur, ait, O pessima avis, quæ me & te pariter perdidisti!

Fabula significat, quòd quæ suo tempore non fiunt, ea diu stare nequeunt.

De Ægroto & Medico.

Æger à medico rogatus quo pacto se habuisset, Plùs quàm opus esset se sudâsse respondit. Id bonum fuisse, medicus ait. Secundò rogatus ab eodem quomodo se haberet, inquit ægrotus, se vehementi frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore, medicus quoq; ait. Tertiò ab eodem interrogatus, quo pacto se habuisset, inquit ægrotus, se cum difficultate digerere potuisse. Rursus medicus

ait,

ait, id ad ſalutem optimum fuiſſe. Deinde ex domeſticis cùm quidam ægrotum interrogaret, quomodo valeret; ille æger ait, Signa ad ſalutem ut medicus ait, perplura & optima ſunt, illis tamen diſpereo ſignis.

Fabula ſignificat, quòd qui ad voluptatem loquuntur, non illis aures præſtare quiſquam debet.

De Lignatore quodam.

Lignator quidam dum juxta flumen deo Mercurio dicatum ligna cæderet, ſecuris caſu decidit in flumen. Multo igitur mœrore comprehenſus, juxta fluminis ripam gemens conſidebat. Mercurius miſericordiâ motus lignario apparuit, ſuíque fletus cauſam rogavit: quam ſimulac didicit, ſecurim auream afferens, utrùm quam perdiderat illa eſſet, rogavit. At eam pauper ſuam eſſe negavit. Secundò Mercurius alteram detulit argenteam: quam cùm pauper illi ſuam quoque eſſe negaret, poſtremò Mercurius ligneam ſuſtulit. Illam ſuam eſſo cùm pauper aſſentiret, Mercurius cognoſcens illum eſſe hominem verùm juſtúmque, omnes ei dono dedit. Accedens igitur ad ſocios lignarius, quid ſibi acciderat, aperit ad ſocios: quorum unus id experiri volens cùm ad flumen acceſſiſſet, ſecurim in aquam dejecit, deinde flens in ripa conſedit Cujus Mercurius fletus cauſam edoctus, ſecurim auream afferens, illáne eſſet quam perdiderat, rogavit. Quam cùm ſuam eſſe aſſereret, Mercurius, cognita ejus impudentiâ, & mendacio, nec auream, nec ſuam tradidit.

Fabula ſignificat, quòd quantò Deus propitior eſt probis, tantò improbis exſiſtit infeſtior.

De Aſino & Jove.

Asinus olitori cuidam ſerviens, cùm parum comederet & multum laboraret, Jovem exoravit, ut alium

dominum ſibi mitteret. Itaque Jupiter mandat, ut figulo veneat. Apud quem aſinus cùm laboraret in deportando lutum, lateres, tegulas, & hujuſmodi; ſecundò Jovem precatur, ut alteri deſerviat domino. Jupiter iterum mandat, ut coriario venundetur. Cui aſinus multo labore & pauco cibo ſerviens, Heu me miſerum, cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores ad deteriorem perveni; apud quem, ut video, corium meum etiam poſt mortem cruciabitur!

Fabula ſignificat, quòd priores dominos tunc ſervi deſiderant, cùm deteriores experiuntur.

De Leporibus & Ranis.

LEpores in unum ſimul convenerunt; ubi cùm de miſeria ipſorum innata dolerent, gemeréntq; quòd vita eis, quàm cæteris animalibus, data eſſet miſerior (quoniam homines, aquilæ, & canes ad mortem eos uſq; perſequerentur) decernunt meliùs ſibi fore ſemel mori, quàm in vita tam miſera diutiùs permanere. Hoc capto conſilio, ut ſe in ſtagnum præcipitent dum ocyùs tendunt, ranæ, quæ ſuper ſtagni ripa adſtabant, ut, ſtrepitum audiunt, in ſtagnum deſiliunt, ſéque aquis ſubmergunt. Quam rem cum lepus quæ præibat conſpicatur, reliquis ait, State; nam nobis ſententia mutanda eſt: quippe, ut liquidò videtis, animalia quàm nos magis timida reperiuntur.

Fabula ſignificat, quòd cùm miſer miſeriorem aſpicit, ſuam æquiùs miſeriam fert.

De Aſino & Equo.

ASinus, cum equum alimoniâ, otio, & diligenti curâ abundare perſpiceret, eum longè beatum eſſe commendabat, ſéq; nimium infelicem dicebat, qui, cum multum laboraret, ad ſaturitatem de paleis haud haberet. At cùm tempus belli advenit, miles armatus equum aſcendit,

aſcendit, ac cum medios decurrit in hoſtes, equus mucrone percuſſus cadit humi proſtratus. Quem aſinus perſpiciens ingemuit, ejúsque miſertus, ſui animi ſententiam mutavit.

Fabula ſignificat, quòd cum paupertate, quæ mater èſt quietis, quis convenire debet potiùs, quàm locupletioribus invidere.

De Aſino & Lupo.

A Sinus quidam pede altero ſentem calcavit, claudúsq; factus, cùm lupum ad ſe venientem conſpiceret, nec fugere poſſet, miſerabili voce inquit, Heus lupe, demorior equidem è dolore: ſed ex quo opus eſt, ut tibi & corvis futurus ſim cibus, obſecro quatenus tuâ benignitate ſentem è pede velis extrahere, ut munere tuo extremum ſine dolore obeam diem. Dum ſentem dentibus lupus evellit, aſinus eum calce percuſſit. Lupus deinde, naſo, fronte, ac dentibus perfractis, Heu me miſerum! exclamat; jure hoc patior (deplorandòq; reiterat) qui cùm eſſem coquus, medicus eſſe volui.

Fabula ſignificat, quòd, quam quiſque novit, in ea ſe exerceat arte.

De Mùliere & Gallina.

M Vlier quædam gallinam habebat, quæ aurea continuè ova pariebat. Putans igitur totam intus auream eſſe illam, occîdit. Sed cum aliis gallinis eſſe ſimilem reperit, ubi divitem ſe fore putavit, quem primò quæſtum habebat, eum plus habendi cupiditate amiſit.

Fabula ſignificat, quòd plùs habendi cupiditate id ſæpe perdimus, quod habemus in manibus lucrum.

De Rana & Vulpe.

R Ana in palude exſiſtens, cæteris animalibus clamando, cùm profiteretur ſe medicam eſſe, pharmacorúmq; peritam, ei vulpes venuſtiſsimè ait, Qui alios curaveris, cùm claudicantem curare te neſcias?

Fabula ſignificat, quòd alios docere quis non poteſt id, quod haud didicerit.

De Serpente & Agricola.

SErpens, ante agricolæ cujuſdam domum latebras habens, cum ab agricolæ filio eſſet percuſſus, tam acriter ipſum momordit, quòd morſu ex illo puer repentè obîit. Hâc re cognitâ, magnus inter parentes gemitus oritur. Tunc pater mœrore concitus, arreptâ ſecuri, ſerpentem, ut occideret, perſequitur; vibránſq; ſecurim ut ſerpentem percuteret, extremum caudæ ejus abſcidit. Deinde volens pacem cum ſerpente conficere, accepis farinâ, aquâ, ſale & melle, ad reconciliandam inter ſe amicitiam, vocat ſerpentem. At ſerpens ſub petra latens ſibilando ait, Fruſtrà laboras, bone vir; nam inter nos amicitia fieri non poteſt: quippe dum ego me ſine cauda adſpexero, & tu tui filii ſepulchrũ, quieti animo eſſe nequibimus

Fabula ſignificat, quòd, cùm injuriarum recens vel maximè exiſtat memoria, odia tolli minimè queunt.

De Gallina & Vulpe.

VVlpes Gallinarum tugurium ingreſſa, cùm gallinam nido ægrotantem adſpexit, eam rogavit quomodo valeret. Cui gallina prompte reſpondit, Meliuſculè me haberem, ſi hinc abires ſoror.

Fabula indicat, quòd inimicorum præſentia nimiùm eſt moleſta.

De Viatore.

VIator quidam, cum multam viam viâſſet, votum Mercurio vovit, quòd, ſi quid reperiret, ejus rei medium ipſi offerret. Fortè igitur adinvenit peram amygdalis dactyliſq; refertam: & cum putaret id eſſe argentum, peram capiens, amygdalarum nucleos, & carnes dactylorum ipſe comêdit. Deinde templum Mercurii ingreſſus, atque aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum, Votum, Mercuri, nunc perſolvo tibi.

Nam

Nam quas equidem res adinveni, earum tibi offero medium, ossa scilicet dactylorum, ac testas amygdalarum.

Fabula indicat, quòd homines avaritia deorum efficit contemptores.

De Leone & Homine.

Leo & homo, cùm semel simul viam viarent, ac inter viandum se uterque verbis commendaret, ecce lapideæ occurrunt columnæ, in qua erat incisum, quòd homo suffocaret leonem. Quam sculpturam homo leoni ostendens ait, Hîc videre licet, quantò homines leonibus ac feris omnibus præstantiores sint, ac robustiores. Ei leo promptè respondens inquit, Si apud leones essent, ceu apud homines, qui sculpere scirent, plures à leonibus homines quàm ab hominibus leones suffocatos videres.

Fabula significat, quòd homines jactabundi fingunt se fecisse, quæ facere nunquam tentârunt.

De Vulpe quadam.

Vulpes cùm racemos uvarum plenos ac jam maturescentes perspiceret, cupida de illis manducare, omnem viam machinata est, quâ illos comprehendere posset. Sed cùm omnem viam frustrà tentâsset, nec desiderio suo satisfacere quivisset, mœstitiam vertens in gaudium, ait, Racemi illi adhuc nimiùm sunt acerbi.

Fabula significat, quòd prudentis est fingere, se nolle, quæ se consequi non posse agnoscit.

De Puero & Scorpione.

Puer quidam ruri venabatur locustas; & cùm scorpionem capere vellet, scorpio, simplicitate ejus cognitâ, ait ei, Heus puer, dege in pace, ac manum abstine, si non vis totus perire.

Fabula significat, quòd qui in utramque partem cogitat, is, quæ sequi & vitare debeat, probè tenet.

De

De Venatore & Perdice.

VEnator quidam cùm quam ceperat perdicem occidere vellet, perdix gemens hujuſmodi verba fecit ad eum, Heus perdicum auceps, ſi me miſſam feceris, ac vitam condonaveris, alias perplures conducam tibi perdices. Ei auceps appoſitè reſpondit, Nunc eò te magìs occîdi dignàm judico, quòd amicos per inſidias perdere polliceris.

Fabula ſignifie it, quòd qui ſibi charos perdere dolo quærit, is præceps in periculum incidit.

De Lepore & Teſtudine.

TEſtudo, cùm ejus pedes lepus derideret, ſubridens inquit ad eum, Si periculum in curſu feceris, quòd quàm tu velocior ſim, liquidò cognoſces. Cui lepus ait, Te profectò fugit, quid mei valeant pedes: ſed judicem eligamus, qui curſum & terminum nobis definiat. Igitur eligunt vulpem, brutorum omnium ſagaciſſimum, quæ & locum, & curſûs terminum conſtituit. Teſtudo, omni ſegnitie ac negligentiâ ſemotâ, iter arripiens, haud quievit donec ad terminum pervenit: lepus verò pedibus fidens, ubi paulùm quievit, ſomno excitatus, quantùm pedes valuerunt, ad terminum cucurrit: ibique cùm teſtudinem quieſcentem reperit, ſe cum rubore fatetur à teſtudine ſuperatum.

Fabula ſignificat, quòd ſtudio & diligentiâ, non corporis viribus, res vel maximæ conficiuntur.

De Salice & Securi.

SEcuris cùm ſalicem caderet, ex ea ipſa cuneos fecit, quibus ſalicem facilìùs finderet. Quam rem præſentiens ſalix, gemens ejulánsq; ait, Non tantùm de ſecuri queror, quæ hominum manibus meſcindit, quantùm de cuneis qui fiunt ex corpore meo.

Fabula ſignificat, quòd in adverſis, non veri amici infeſtiores amicis, quàm inimici ſæpiùs reddantur.

De

De Puero quodam & Matre.

Puer quidam è ludo literario librum ſocio clàm auferens, ſuæ matri tradidit illum: quem mater cùm libenter accepiſſet, nec filium caſtigâſſet, rurſus puer alteri veſtem clàm abſtulit, atque matri quoque detulit. Quam cùm mater etiam libenter accepiſſet, puer caſtigatione carens, cùm plura indies ac majora accreſcentibus annis furaretur, demum publicè captus, ceu furti reus, per quæſtores publicè damnatus eſt mortis. Sed, cùm ad locum juſtitiæ duceretur, eúmque mater gemebunda ſequeretur, impetratâ veniâ ut matri ad aurem unum loqui verbum liceret, ad eam converſus, atque os auri matris adhibens, uti quippiam ſecreti dicturus, aurem dentibus ei abſcidit. Mater verò præ dolore exclamans, mala ei imprecatur. Tunc qui eum ducebant, eum ſupra modum criminabantur, non ſolùm furti, ſed quòd tam impius fuerit in matrem. Ille abſque rubore inquit ad eos, Nemini veſtrûm ſit mirum quòd aurem matris dentibus abſcidi: ipſa enim hujus meæ perditionis autor eſt, & cauſa. Quippe ſi me caſtigâſſet, cùm ei librum detuli, quem ſocio è ſcholis primum clàm abſtuli, omiſſis præ timore verberum furtis, ad hoc in præſentia genus turpiſſimæ mortis non perveniſſem.

Fabula ſignificat, quòd qui in delinquendo ab initio non caſtigatur, facinoroſior indies efficitur.

De Paſtore & Mari.

Paſtor quidam juxta littus maris pecudes paſcens, cùm mare ipſum ſemel placidum aſpiceret, navigandi ſtudio captus, oves pro dactylis commutavit: quibus navi impoſitis, cùm in altum jam navigaret, & in tempeſtate ſine ſpe ſalutis fluctuaret, quæ in navi erant, ea omnia projecit, atque in portum vix ſe recepit. Dennò

cum

cùm oves paſceret, ac rurſum mare jam tranquillum videret, ſocio ſuo ipſam maris tranquillitatem commendanti ridiculè ait, Mare iterum dactylos cupit.

Fabula indicat, quòd uſus & peritia nos reddunt in periculis cautiores.

De Punica & Malo arboribus.

Punica & malus arbores de pulchritudine contendebant. Cùm diu inter ſe variis & acerbis contentionibus certâſſent, rubus ex proxima ſepe hujuſmodi contentiones accipiens acceſſit ad eas, atque inquit, Satis jam, ſatis certatum inter vos eſt: quieſcite admodum, & contentionibus finem imponite.

Fabula ſignificat, quòd minores majorum lites ſæpenumero componunt.

De Talpa & Matre.

Talpa cæcum animal naturâ eſt. Hæc aliquando matri ait, Ingentem ſentio odorem. Parùm pòſt rurſum ait, Excelſam adſpicio fornacem. Tertiò item ait, Malleorum ſonitus audio fabrilium. Ei mater comiter ait, Heus filia, tu utì percipio, non ſolùm oculis, ſed naſo & auribus orba exiſtis.

Fabula indicat, quòd homines jactabundi, cùm magna profitentur, tunc vel maximè in minimis redarguuntur.

De Veſpis, Perdicibus, & Agricola.

Veſpæ ſemel & perdices ſiti concitæ, cùm ſimul convenìſſent, ad ruſticum quendam tendunt, potum ab eo petentes, atque pollicentes, quòd ei pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices vineam fodere promittunt, ut vites plenos producant racemos. Veſpæ verò, ſe vineam circumeundo cuſtodire, ac fures indè amovere, largè offerunt. Quibus agricola inquit, Duos habeo boves, qui, cùm nihil promittant, eandem hanc operam nihilò minùs præſtant. Itaque ſatiùs eſt mihi illis, quàm vobis, aquam exhibere.

Fabula ſignificat, non eſſe illis ſubveniendum, qui vani & inutiles ſunt.

De

De Jove.

CVm Jupiter nuptias celebraret, cuncta animalia eî munera obtulerunt, quaq; pro viribus ſuis. Verùm enim ſerpens roſam legit, illámque ore tenens, Jovi obtulit, At Jupiter, ut eum inſpexit palàm inquit, Ab omnibus dona libenter equidem accipio: verùm à ſerpente id haudquaquam facio.

Fabula ſignificat, quòd improborum munera non eſſe ſine dolis quivis prudens ſibi perſuadere debet.

De Simia.

SImia duos catulos parere fertur, quorum ad unum duntaxat afficitur, & ex affectu illum diligentiſſimè nutrit: alterum verò odit negligítque. Contigit autem, quòd, qui in deliciis habebatur, à ſimia in ſomnis fuit ſuffocatus: quamobrem qui neglectus erat, ad perfectam uſque ætatem, ceu matris deliciæ, fuit educatus.

Fabula ſignificat, quòd hominum prudentiam fortuna proculdubio ſuperat.

De Pulice.

PVlex cùm quendam morſu aliquando ſtimulâſſet, captúſque rogaretur, quiſnam eſſet qui membra ſibi depaſceret, ait, ſe ex eo animalium genere eſſe, quibus à natura datum erat, ut eo pacto vitam vivant; nec eum occidere velit, cùm multum mali facere ipſe ei nequeat. At homo ille ſubridens inquit ei, Eò magis meis necaberis manibus, quoniam nec multùm nec parùm abs re quempiam lædere licet,

Fabula ſignificat, quòd malorum, licèt parùm vel multùm delinquant, miſereri haud oportet.

De Pulice & Homine.

PVlex ſuo ſolito more ſaltans, ſuper hominis pedem reſedit, illúmque morſu acriter pupugit. Quâ punctione

ctione homo ille graviter concitus, pulicem cepit, & unguibus obtundere voluit. Sed pulex manibus exsiliens mortem vitavit. Tum homo exclamans, ait, O Hercule malorum extinctor, ecquid mihi in hunc opprimendum præsens non fuisti.

Fabula declarat, quòd non in minimis, sed in magnis árduísque rebus a diis auxilium quis implorare debet.

De Formicis & Cicada.

Hyemis erat medium cum formicæ sparsim triticum apricabant. Quod cicada aspiciens, cum inediâ conficeretur, accessit ad eas, ac triticum pro alimonia ut sibi concederent oravit. At cum formicæ eam rogarent, quidnam æstate fecerit, num segnis aut otiosa eo tempore steterit: illis cicada ait, Neq; segnis aut otiosa steti, sed cantu cecini, quo laborem viæ viantibus levabam. Quâ re auditâ, formicæ subridentes inquiunt, Si æstate ceciniſti, ut viantes delectares, nunc salta, nè frigore conficiaris.

Fabula declarat, quòd qui quæ facienda sunt, suo tempore non facit, is in angustias, quandoq; non putat, incidit.

De Viro & Uxoribus.

Tempus erat veris, quo quidam in deliciis educatus, cum nec juvenis, nec senex esset (semicanus enim erat capillis) duas simul duxit uxores, unam quidem natu grandem, alteram verò juniorem. Cum omnes eandem habitarent domum, uxor anus ut virum in amorem sui totum pelliceret, quotidie viri caput pertractans, nigros ei avellebat capillos. Pari studio junior, ut ab anus consuetudine illum amoveret, albos avellebat capillos. Postremò ità illum depilârunt, ut calvum ac ridiculum, non absque summo opprobrio, virum reddiderint.

Fabula significat, quòd nulla melior senibus salus exsistit, quam fœminis carere, & maximè junioribus, nisi penitus obrui se velint.

Aliæ

Aliæ item aliquot ÆSOPI Fabulæ è Græco in Latinum verſæ, *incerto Interprete.*

Impoſſibilia promittens.

VIr pauper ægrotus & malè affectus, cùm à medicis deſperatus eſſet, deos rogabat, pollicens, ſi ſanitatem ſibi rurſus reſtituerent, centum boves ipſis oblaturum eſſe in ſacrificium. Uxore autem ejus audiente, Et ubi tibi hæc, ſi convalueris? Ille ait, Putas enim ſurrecturum me hinc, ut dii hæc à me repetant?

Fabula ſignificat, multos facilè polliceri, quæ re comprobare non ſperant.

Ranæ.

RAnæ duæ in palude paſcebantur: æſtate autẽ ſiccatâ palude, illâ derelictâ, quærebant aliam: caterum profundũ invenerunt puteum. Quo viſo, alter alteri inquit, Deſcendamus, heus tu, in hunc puteum. Illa reſpondens, ait, Si igitur & hîc aqua aruerit, quomodo aſcendemus?

Fabula declarat, non oportere inconſideratè res aggredi.

Canis & Gallus.

CAnis & gallus, initâ ſocietate, iter faciebant. Veſperâ autem ſuperveniente, gallus conſensâ arbore dormiebat; at canis ad radicem arboris excavatæ. Cum gallus, ut aſſolet, nŏctu cantâſſet; vulpes, ut audivit, accurrit, & ſtans inferius, ut ad ſe deſcendere rogabat, quòd cuperet commendabili adeò cantu animal complecti. Cum autem is dixiſſet, ut janitorem prius excitaret ad radicem dormientem, ut cum ille aperuiſſet, deſcenderet:

deret: illâ quærente ut ipſum vocaret, canis ſtatim proſiliens eam dilaceravit.

Fabula indicat, prudentes homines inimicos inſultantes ad fortiores aſtu mittere.

Leo & Urſus.

LEo & urſus ſimul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. Graviter igitur à ſeipſis affecti, ut ex multa pugna etiam vertigine corriperentur, defatigati jacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, ubi proſtratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc, per utroſque percurrendo, rapuit, fugiénſque abivit. At illi videbant quidem ipſam; ſed quia non poterant ſurgere, Nos miſeros, dicebant, quia vulpi laboravimus.

Fabula indicat, aliis laborantibus, alios lucrari.

Veſpertilio, & Rubus, & Mergus.

VEſpertilio, rubus, & mergus, initâ ſocietate, mercatoriam decreverunt vitam agere. Itaque veſpertilio argentum mutuatus projecit in medium: rubus veſtem ſecum accepit: mergus tertius æs: & navigaverunt. Tempeſtate autem vehementi obortâ, & navi everſâ, omnibus perditis, ipſi in terram evaſerunt. Ex illo igitur mergus littoribus ſemper aſſidet, num quópiam æs ejiciat mare. Veſpertilio verò, crediteres timens, interdiu non apparet, noctu ad pabulum exìt. Rubus prætereuntium veſti inhæret, ſicubi ſuam cognoſcat quærendo.

Fabula indicat, in ea quibus incumbimus, in poſterum incidere.

Pavo & Monedula.

AVibus creaturis regem, pavo orabat, ut ſe ob pulchritudinem eligerent. Eligentibus autem eum omnibus, monedula ſuſcepto ſermone ait, Sed, ſi, te regnante, aquila nos perſequi aggreſſa fuerit, quomodo nobis opem feres.

Fabula

Singularis agreſtis & Vulpes.

SIngularis agreſtis ſuper quadam ſedens arbore dentes acuebat. Vulpe rogante cauſam, quare, nullâ propoſitâ neceſſitate, dentes acueret, ait, Non abs re hoc facio: nam ſi me periculum invaſerit, nequaquam me tunc acuendis dentibus occupatum eſſe oportebit; ſed potiùs paratis uti.

Fabula declarat, adversùs periculum paratum eſſe oportere.

Caſſita.

CAſſita laqueo capta plorans dicebat, Hei mihi miſera & infelici volucri! non aurum ſurripui cujuſquam, non argentum, non aliud quicquam pretioſum; granum autem tritici parvum mortis mihi cauſa eſt.

Fabula ad eos tendit, qui ob inutile lucrum magnum ſubeunt periculum,

Hinnulus.

HInnulus aliquando cervo ait, Pater, tu & major es & celerior canibus, & cornua præterea ingentia geſtas ad vindictam: cúrnam igitur ſic eos times? Ei ille ridens ait, Vera quidem hæc ſunt, fili: unum verò ſcio, quòd, cùm canis latratum audivero, ſtatim ad fugam, neſcio quomodo, efferor.

Fabula declarat, naturâ timidos nullâ admonitione fortificari.

Avarus.

AVarus quidam, cùm omnia ſua bona vendidiſſet, & auream glebam feciſſet, in loco quodam infodit, unà defoſſo illìc & animo ſuo & mente, atq; quotidie eundo, ipſam videbat. Id autem ex operariis quidam obſervando cognovit, & refoſſam glebam abſtulit. Poſt hæc & ille profectus, & vacuum locum videns, lugere cœpit, & capillos evellere. Hunc cùm quidam vidiſſet ſic ploranten, & cauſam audiviſſet, Nè ſic inquit, ô tu, triſtare:

neque enim habens aurum habebas. Lapidem igitur pro auro acceptum reconde, & puta tibi aurum esse: eundem enim tibi usum præstabit: nam, ut video, neque cùm aurum erat utebare.

Fabula significat, nihil esse possessionem, nisi usus adfuerit.

Anseres & Grues.

Anseres & grues in eodem prato pascebantur. Venatoribus autem visis, grues, quòd essent leves, statim evolaverunt: anseres autem, ob onus corporum cùm mansissent, capti fuerunt.

Fabula significat, & in expugnatione urbis inopes facilè fugere, divites autem servire captos.

Testudo & Aquila.

Testudo orabat aquilam, ut se volare doceret. Eâ autem admonente procul hoc à natura ipsius esse, illa magis precibus instabat. Accepit igitur ipsam unguibus, & in altum sustulit, indè demisit. Hæc autem in petras cecidit, & contrita est.

Fabula significat multos, quia in contentionibus prudentiores non audiverunt, seipsos læsisse.

Cerva.

Cerva, altero occæcata oculo, in littore pascebatur, sanum oculum ad terram propter venatores habens, alterum verò ad mare, unde nihil suspicabatur. Prætervigantes autem quidam, & hoc conjectantes, ipsam sagittârunt: hæc autem seipsam lugebat, quòd unde timuerat nihil passa foret; quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Fabula significat, sæpe, quæ nobis noxia videntur, utilia fieri: quæ verò utilia, noxia.

Cerva & Leo.

Cerva venatores fugiens in spelunca ingressa est. In leonem autem ibi cùm incidisset, ab eo comprehensa

ſa eſt : moriens autem dicebat. Hei mihi ! homines fugiens in ferarum immitiſſimam incidi.

Fabula ſignificat, multos homines, dum parva fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerva & Vitis.

CErva venatores fugiens ſub vite delituit. Cùm præterîſſent autem parumper illi, cerva prorſus jam latêre arbitrata, vitis foliis paſci incepit. Illis verò agitatis, venatores converſi, &, quod erat verum, arbitrati animal aliquod ſub foliis occultari, ſagittis confecerunt cervam. Hæc autem moriens talia dicebat, Juſta paſſa ſum : non enim offendere oportebat, quæ me ſervârat.

Fabula ſignificat, qui injuriâ benefactores afficiunt, à Deo puniri.

Aſinus & Leo.

CUm aſino gallus aliquando paſcebatur. Leone autem aggreſſo aſinum, gallus exclamavit : & leo (aiunt enim hunc galli vocem timere) fugit. Aſinus ratus propter ſe fugere, aggreſſus eſt ſtatim leonem. Ut verò procul hunc proſecutus eſt, quò non ampliùs galli perveniebat vox, converſus leo devoravit. Hic verò moriens clamabat, Me miſerum, & dementem! ex pugnacibus enim non natus parentibus, cujus gratiâ in aciem irrui?

Fabula ſignificat, pleroſque homines inimicos, qui ſe de induſtria humiliârunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olitor & Canis.

OLitoris canis in puteum decidit : olitor autem ipſum illinc extracturus, deſcendit & ipſe in puteum. Ratus autem canis eum acceſſiſſe, ut ſe inferiùs magis obrueret, converſus olitorem momordit. Hic autem cum dolore reverſus, Juſta, inquit, patior: nam cur unquam ſui interfectorem ſervare ſtudui ?

Fabula in injuſtos & ingratos.

Sus & Canis.

SUs & canis mutuò convitiabantur. Et ſus jurabat per Venerem procul dubio dentibus diſciſſuram canem. Canis autem ad hæc diſſimulanter dixit, Bene per Venerem nobis juras; ſignificas enim ab ipſa vehementer te amari, quæ impuras tuas carnes deguſtantem nullo pacto in ſacellum admittit. Ei ſus, Propter hoc igitur magis præ ſe fert dea amare me: nam occidentem, aut alio quovis modo lædentem, me omnino averſatur: tu tamen malè oles & viva & mortua.

Fabula indicat, prudentes oratores, quæ ab inimicis objiciuntur, artificiosè in laudem convertere.

Sus & canis.

SUs & canis de fœcunditate certabant. Dixit autem canis, ſe fœcundam eſſe maximè pedeſtrium omnium. Et ſus occurrens ad hæc inquit, Sed cùm hæc dicis, ſcito cæcos te catulos parere.

Fabula indicat, non in celeritate res, ſed in perfectione judicari.

Serpens & Cancer.

SErpens unâ cum cancro vivebat, initâ cum eo ſocietate. Itaq; cancer ſimplex moribus, ut & ille aſtutiam mutaret, admonebat: hic autem minimè obediebat. Cùm obſervâſſet igitur cancer ipſum dormientem, & pro viribus compreſſiſſet, occîdit. At ſerpenti poſt mortem extenſo ille ait, Sic oportebat antehac rectum & ſimplicem eſſe: neque enim hanc pœnam dediſſes.

Fabula indicat, qui cum dolo amicos adeunt, ipſos offendi potiùs.

Paſtor & Lupus.

PAſtor nuper natum lupi catulum reperit ac ſuſtulit, unáque cum canibus nutrivit. At cùm adoleviſſet, ſi quando lupus ovem rapuiſſet, cum canibus & ipſe perſequebatur. Cùm canes autem aliquando non poſſent aſſequ-

aſſequi lupum, atque ideo reverterentur; ille ſequebatur ut, cùm ipſum aſſecutus eſſet, particeps foret venationis, ut lupus: indè redibat. Sin autem lupus extrà non rapuiſſet ovem, ipſe clàm occîdens, unà cum canibus comedebat: donec paſtor, cùm conjectâſſet, & intellexiſſet rem, de arbore ipſum ſuſpendit & occîdit.

Fabula ſignificat, naturam pravam bonos mores non nutrire.

De Leone & Lupo.

LEo, cùm conſenuiſſet, ægrotabat, jacens in antro. Acceſſerunt autem viſitatura regem, præter vulpem, cætera animalia. Lupus igitur captâ occaſione accuſabat apud leonem vulpem, quaſi nihil facientem ſuum omnium dominum, & propterea neq; ad viſitationem profectam. Interim affuit vulpes, & ultima audivit lupi verba. Leo igitur contra eum infremuit. Sed defenſionis tempore petito, Et quis, inquit, eorum qui convenerunt tantũ profuit, quantum ego, quæ in omnem partem circuivi, & medicamentũ pro te à medico quæſivi & didici? Cùm autem leo ſtatim ut medicamentũ diceret imperàſſet; illa inquit, Si, lupo vivente excoriato, ipſius calidam pellem indueris. Et lupo jacente vulpes ridens ait, Sic non oportet dominum ad malevolentiam movere, ſed benevolentiam.

Hæc fabula innuit, eum, qui quotidie machinatur, in ſeipſum laqueum vertere.

Mulier.

MUlier quædam virum ebrium habebat: ipſum autem à morbo liberatura, tale quid commenta eſt. Aggravatum enim ipſum ab ebrietate cùm obſervâſſet, & mortui inſtar inſenſatum, in humeros levatum, in ſepulchretum allatum depoſuit, & abivit. Cùm autẽ ipſum jam ſobrium eſſe conjectata eſt, profecta januam pulſavit ſepulchreti. Ille autem cùm diceret, Quis eſt qui

pulſat januam? Uxor reſpondit, Mortuis cibaria ferens ego adſum. Et ille, non mihi comeſſe, ſed bibere, ô optima, affer; triſtem enim me reddis, cùm cibi, non potûs meminiſti. Hæc autem pectus plangendo, Hei mihi miſeræ! inquit: Nam neque aſtu profui. Tu enim, vir, non ſolùm non emendatus es, ſed pejor quoque teipſo evaſiſti. in habitum tibi deductus eſt morbus.

Fabula indicat, non oportere in malis actibus immorari: nam & nolentem quandoque hominem conſuetudo invadit.

Cygnus.

VIr dives anſerem ſimul & cygnum nutriebat, non ad eadem tamen; ſed alterum cantûs, alterum menſæ gratiâ. Cùm autem oporteret anſerem pati ea, quorum causâ nutriebatur, nox erat, & diſcernere tempus non permiſit utrumque: cygnus autem pro anſere abductus cantat cantum quendam mortis exordium; & cantu ſignificat naturam, mortem verò effugit ſuavitate canendi.

Fabula indicat, ſæpe muſicen differre mortem.

Æthiops.

ÆThiopem quidam emit, talem ei colorem ineſſe ratus negligentiâ ejus qui priùs habuit: ac aſſumpto in domum, omnes ei adhibuit aſperſiones, omnibus lavacris tentavit mundare: at colorem quidem tranſmutare non potuit, ſed morbum dolor paravit.

Fabula indicat, manere naturas ut à principio provenerunt.

Hirundo & Cornix.

HIrundo & cornix de pulchritudine contendebant. Reſpondens autem cornix ei dixit, Sed tua pulchritudo verno tempore floret, meum verò corpus etiã hyeme durat.

Fabula indicat, durationem corporis decore meliorem eſſe.

Butalis.

BUtalis à feneſtra quadam pendebat: Veſpertilio autem profectus rogavit cauſam, quare die ſileret, nocte caneret,

caneret. Cùm autem ea non incaſſum hoc facere dixiſſet, (nam die canendo olim capta fuit, & propterea ex illo prudens evaſit) veſpertilio ait, Sed non nunc te cavere oportet, cùm nulla utilitas, ſed antequam capereris.

Fabula ſignificat, in infortuniis inutilem eſſe pœnitentiam.

Cochleæ.

Ruſtici filius aſſabat cochleas. Cùm autem audiret eas ſtridentes, ait, O peſſimæ animantes! domibus veſtris incenſis, vos canitis.

Hæc fabula indicat, omne intempeſtivè factum vituperabile.

Mulier & Ancillæ.

Mulier vidua operoſa ancillas habens, has ſolebat noctu excitare ad opera, ad gallorum cantus. His verò aſſiduo defatigatis labore, viſum eſt oportere domeſticum occidere gallum, tanquam illum qui noctu excitaret heram. Evênit autem ipſis hoc facto, ut in graviora inciderent mala: nam hera ignorans gallorum horam temporiùs eas excitabat.

Fabula indicat, pleriſque hominibus conſilia eſſe malorum cauſas.

Mulier venefica.

Mulier venefica divinarum irarum propulſiones promittens, multa facere perſeverabat, & lucrum indè faciebat. Quidam igitur accuſaverunt eam impietatis, & convicerunt, & damnatam duxerunt ad mortem. Videns autem quidam eam duci ait, Tu, quæ deorum iras avertere promittebas, quomodo neque hominum conſilium mutare potuiſti?

Fabula innuit, multos, magna promittentes, nè parva quidem facere poſſe.

Agricola.

Agricola quidam fodiendo aurum reperit: quotidie igitur terram, ut ab ea beneficio affectus, coronabat,

bat. Huic autem Fortuna adſtans inquit, Heus tu, cur terræ mea munera attribui, quæ ego tibi dedi ditatura te? Nam, ſi tempus immutetur, & in alias manus hoc tuum aurum eat, ſcio te nunc me Fortunam accuſaturum.

Fabula indicat, oportere benefactorem cognoſcere, atque huic gratiam referre.

Viatores.

Duo quidam unà iter faciebant: & cùm alter ſecurim reperiſſet, alter, qui non invenit, admonebat ipſum nè diceret, Inveni, *ſed* Invenimus. *Paulò pòſt autem, cùm aggrederentur ipſos qui ſecurim perdiderant: qui eam habebat, perſequentibus iis, ei qui unà iter faciebat, dixit,* Periimus. *Hic autem ait,* Perii *dic, non* Periimus: *etenim & tunc, cùm ſecurim inveniſti,* Inveni *dixiſti, non* Invenimus.

Fabula declarat, qui non fuere participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos eſſe amicos.

Ranæ duæ.

Duæ ranæ vicinæ ſibi erant: paſcebantur autem, altera, in profundo ſtagno, & procul à via; altera in via parum aquæ habens. Verùm cùm quæ in ſtagno alteram admoneret, ut ad ſe migraret, ut tutiore cibo frueretur; illa non paruit, dicens, firmiſſimè ſe teneri hujuſce loci conſuetudine; quouſque obtigit currum prætereuntem ipſum confringere.

Fabula ſignificat, homines quoque prava aggredientes citiùs mori, quam mutentur in melius.

Apiarius.

In mellarium ingreſſus quidam, abſente domino, favum abſtulit. Hic autem reverſus ut alveolos vidit inanes, ſtans quod in his erat perſcrutabatur. Apes autem à paſtu redeuntes, ut deprehenderunt ipſum, aculeis percutiebant, peſſiméq; tractabant. Hic autem ad eas, O peſſima ani-

animantes! furatum veſtros favos illæſum dimiſiſtis; me verò fatagentem veſtrî percutitis.

Fabula declarat, ſic homines quoſdam ob ignorantiam abinimicis non cavere, amicos autem ut inſidiatores repellere.

Alcedo.

ALcedo avis eſt ſolitaria, ſemper in mari vitam degens: hanc dicitur hominum venationes caventem in ſcopulis maritimis nidificare. Caterùm aliquando paritura nidum fecit. Egreſsâ autem eâ ad pabulum, accidit, mare à vehementi concitatum vento elevari ſupra nidum, atque hoc ſubmerſo pullos perdi. Hæc autem reverſa, re cognitâ, ait, Me miſeram, quæ, terram ut inſidiatricem cavens, ad hoc confugi, quod mihi longè eſt infidius!

Fabula declarat, homines etiam quoſdam ab inimicis cavendo, ignaros in multò graviores inimicos incidere.

Piſcator.

PIſcator in fluvio quodam piſcabatur. Extenſis autem retibus, & fluxu comprehenſo, utrinque funi alligato lapide aquam verberabat, ut piſces fugientes incautè in retia inciderent. Cùm quidam autem ex iis, qui circa locum habitabant, id facere videret; increpabat quòd fluvium turbaret, & claram aquam non ſineret bibere. Et is reſpondit, Sed niſi ſic fluvius perturbetur, me oportebit eſurientem mori.

Fabula declarat, civitatum etiam rectores tunc maximè operari, cùm patrias in ſeditionem induxerint.

Simius & Delphis.

MOris cùm eſſet navigantibus, Melitenſes catulos & ſimios adducere in ſolamen navigationis, quidam habebat ſecum ſimium. Cùm autem perveniſſent ad Sunium Atticæ promontorium, tempeſtatem vehementem fieri contigit. Navi autem eversâ & omnibus natantibus

tantibus, natabat & ſimius. Delphis quiſpiam ipſum conſpicatus, & hominem eſſe ratus, digreſſus levabat, ad terram perferens. Ut verò in Piræo fuit, Athenienſium navali, rogavit ſimium, an genere eſſet Athenienſis? Cùm autem hic diceret, & claris ibi eſſe parentibus: rogavit, an & Piræum ſciret? Ratus autem ſimius de homine eum dicere ait, Et valde amicum eſſe ei, & familiarem. At Delphis, tanto mendacio indignatus, ſubmergens ipſum occîdit.

Fabula in viros, qui veritatem ignorantes exiſtimant ſe decipere.

Muſcæ.

IN cella quadam melle effuſo, muſcæ advolantes comedebant: implicitis autem earum pedibus, evolare non poterant. Cùm autem ſuffocarentur, dicebant, Miſeræ nos, quia ob modicum cibum perimus!

Fabula ſignificat, multis gulam multorum malorum eſſe cauſam.

Mercurius & Statuarius.

MErcurius ſcire volens quanti apud homines eſſet, ivit in ſtatuarii domum, transformatus in hominem: & viſâ ſtatuâ Jovis, rogabat, quanti quis ipſam emere poſſet. Hic autem cùm dixiſſet Drachmâ: riſit. Et quanti Junonis ait? Cùm dixiſſet, Pluris; viſâ & ſuâ ipſius ſtatuâ, ac opinatus (cùm nuntius ſit deorum, & lucroſus) maximam de ſe apud homines haberi rationem, rogavit de ſe. Statuarius verò ait, Si haſce emeris, & hanc additamentum dabo.

Fabula in virum glorioſum, qui nullius apud alios eſt pretii.

Mercurius & Tireſias.

MErcurius, volens Tireſiæ vaticiniũ an verum eſſet cognoſcere, furatus ipſius boves ex rure, venit ad ipſum in urbem ſimilis factus homini, & ad ipſum divertit. Boum autem amiſſione renuntiatâ Tireſiæ, ille aſſumpto

pto Mercurio exivit, augurium aliquod de fure conſideraturus. Et his jubet dicere ſibi quamnam avem viderit: Mercurius autem, primò vidiſſe aquilam à ſiniſtris ad dextram volantem, dixit. Hic non ad ſe id eſſe cùm dixiſſet; ſecundò cornicem ſuper arbore quadam ſedentem vidit, & modò ſuperiùs aſpicientem, modò ad terram declinatam, vati refert. Et is, re cognitâ, ait, Sed hæc cornix jurat per cœlum & terram, ſi tu velis, meas me recepturum boves.

Hoc ſermone uti quiſpiam poterit adversùs virum furacem.

Canes.

HAbens quidam duos canes, alterum venari docuit, alterum domum ſervare. Caterùm ſi quando venaticus caperet aliquid, qui domum cuſtodiebat, particeps unà cum eo erat cœnæ. Ægrè ferente autem venatico, & illi objiciente, quòd ipſe quotidie laboraret, ille nihil faciens ſuis nutriretur laboribus; reſpondens ipſe ait, Non me ſed herum reprehende, qui non laborare me docuit, ſed labores alienos comêſſe.

Fabula indicat, adoleſcentes, qui nihil ſciunt, haud eſſe reprehendendos, cùm eos parentes ſic educaverunt.

Maritus & Uxor.

HAbens quidam uxorem, quæ domeſticis omnibus inimica erat, voluit ſcire an etiam erga paternos domeſticos ità afficeretur. Quapropter cum rationabili prætextu ad ſuum patrem ipſam miſit. Paucis verò pòſt diebus, eà reversâ, rogavit quomodo adversùs illos habuiſſet. Hæc verò cùm dixiſſet, Bubulci & paſtores me ſuſpectabant; ad eam ait, Sed ô uxor, ſi eos odîſti, qui manè greges agunt, ſerò autem redeunt; quid ſperare òportet eos, quibuſcum toto converſaris die?

Fabula indicat, ſic ſæpe ex parvis magna, & ex manifeſtis incerta cognoſci.

Hœdus

Hœdus & Lupus.

HOedus derelictus à grege, perſequente lupo, converſus ad eum dixit, O lupe, quoniam credo me tuum cibum futurum, nè injucundè moriar, cane tibiâ primùm ut ſaltem. Lupo autem canente tibiâ, atque hœdo ſaltante, canes cùm audiviſſent, lupum perſecuti ſunt. Hic converſus hœdo inquit, Meritò hæc mihi fiunt: oportebat enim me, coquus cùm ſim, tibicinem non agere.

Fabula ſignificat, qui ea, quibus naturâ apti ſunt, negligunt, quæ verò aliorum ſunt exercere conantur, in infortunia incidere.

Cancer & Vulpes.

CAncer è mari cùm aſcendiſſet, in loco quodam paſcebatur. Vulpes eſuriens ut vidit, acceſſit ac eum rapuit. Ille devorandus ait, Sed ego condigna patior, qui, marinus cùm ſim, terreſtris eſſe volui.

Fabula ſignificat, homines etiam, qui, propriis derelictis exercitiis, ea quæ nihil conveniunt aggrediuntur, meritò infortunatos eſſe.

Citharœdus.

CItharœdus rudis in domo calce incruſtatâ familiariter, ut ſolebat, canens, contrà reſonante in ſe voce exiſtimabatur valde canorus eſſe: verùm elatus ſuper hoc cogitavit & theatro ſeſe committere oportere. Profectus verò ad ſe oſtendendum, cùm malè admodum caneret, lapidibus ipſum exploſum abegerunt.

Fabula ſignificat, ex rhetoribus quoſdam, qui in ſcholis videntur eſſe aliqui, cùm ad res publicas ſe conferunt, nullius pretii eſſe.

Fures.

FUres in domum quandam ingreſſi nihil invenerunt, niſi gallum; atque hoc capto abierunt. Hic ab eis occidendus rogabat, ut ſe dimitterent, dicens utilem eſſe hominibus, noctu eos ad opera excitando. Hi autem dixe-

runt

runt, Sed propter hoc tantò magis occidêris: illos enim excitando, furari nos non finis.

Fabula indicat, ea maximè pravis esse adversa, quæ bonis sunt beneficio.

Cornix & Corvus.

Cornix corvo invidens, quòd is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idq; crederetur uti futura prædicens, conspicata viatores quosdam prætereuntes, ivit super arborem quandam, stánsq; valde crocitavit. Illis autem ad vocem conversis, & admiratis, re cognitâ, quidam inquit, Abeamus, heus vos: cornix enim est quæ crocitavit, & augurium non habet.

Fabula indicat, eodem modo, & homines præstantioribus certantes, præterquam quòd non ad æqua perveniunt, risu quoque dignos esse.

Cornix & Canis.

Cornix Minervæ sacrificans canem invitavit ad epulas. Ille autem ad eam dixit. Quid frustrà sacrificia absumis? Dea enim adeò te odit, ut ex peculiaribus quoque tibi auguriis fidem sustulerit. Cui cornix, Ob id magis ei sacrifico, ut reconciliaretur mihi.

Fabula significat, plerisque ob lucrum non vereri inimicos beneficiis prosequi.

Corvus & Serpens.

Corvus cibi indigens, ut serpentem in aprico quodam loco dormientem vidit, hunc devolando rapuit. Hic cùm se vertisset, atque momordisset ipsum, corvus moriturus dixit, Me miserum, qui tale reperi lucrum, quo etiam pereo!

Fabula in virum, qui ob thesaurorum inventionem de salute periclitatur.

Monedula ac Columba.

Monedula, in columbario quodam columbis visis bene nutritis, dealbavit sese, ivitque ut & ipsa

eodem

eodem cibo impertiretur. Hæ verò, donec tacebat, ratæ eam esse columbam, admiserunt: sed cùm aliquando oblita vocem emisisset, tunc ejus cognitâ naturâ, expulerunt percutiendo: eáque privata eo cibo rediit ad monedulas rursum: & illæ, ob colorem cùm ipsam non noscerent, à suo cibo abegerunt, ut duorum appetens neutro potiretur.

Fabula indicat, oportere & nos noſtris contentos esse; conſiderantes avaritiam, præterquam quòd nihil juvet, auferre ſæpe & quæ adſunt bona.

Monedula.

Monedulam cùm quis cepisset, & pedem alligâsset filo, suo tradidit filio. Hæc non ferendo victum inter homines, ubi parumper libertatem nacta est, fugit, in suúmque nidum se contulit. Circumvoluto verò ramis vinculo evolare haud valens, cùm moritura esset, secum loquebatur, Me miseram, quæ apud homines non ferendo servitutem incautè meâ me vitâ privavi.

Fabula indicat, nonnunquam quoſdam, cùm ſe a mediocribus ſtudent periculis liberare, in majora incidere.

Mercurius.

Jupiter Mercurio jussit, ut artificibus omnibus mendacii medicamentum misceret: hic, eo trito & ad mensuram facto, ex æquo singulis miscet. Cùm verò, solo relicto sutore, multum supereſſet medicamenti, totum acceptum mortarium ei miscuit: atque hinc contigit artifices omnes mentiri, maximè verò omnium sutores.

Fabula in mendaces artifices.

Jupiter.

Jupiter, formatis hominib⁹, omnes illis affectus indidit, solùm indere pudorem oblitus est. Quapropter non habens undenam ipsum introduceret, per turbam ingredi eum jussit. Hìc verò primùm indignè ferens contradicebat: vehementiùs verò eo instante, ait, Sed ego sanè his ingre-

ingredior pactis, ſi amor non ingrediatur; ſin ingrediatur, ipſe exibo quamprimum. Ex hoc ſanè evenit, omnia ſcorta inverecunda eſſe.

Fabula ſignificat, captos amore inverecundos eſſe.

Jupiter.

JUpiter nuptias celebrans omnia animalia accipiebat: ſolâ verò teſtudine tardè profectâ, admirans cauſam tarditatis, rogavit eam quamobrem ipſa ad cœnam non acceſſerat. Cùm hæc dixiſſet, Domus chara, domus optima; iratus ipſi, damnavit ut domum bajulans circumferret.

Fabula ſignificat, pleroſque homines eligere, parcè potiùs apud ſe vivere, quam apud alios lautè.

Lupus & Ovis.

LUpus à canibus morſus, & malè affectus, abjectus jacebat. Cibi verò indigens, visâ ove, rogabat ut potum ex præterfluente flumine ſibi adferret: ſi enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipſi inveniam. Illa, re cognitâ, ait, Sed ſi ego potum tibi do, tu & cibo me utêris.

Fabula quadrat in virum maleficum, per ſimulationem inſidiantem.

Lepores.

LEpores olim belligerantes cum aquilis invocârunt in auxilium vulpes. Hæ autem dixerunt, Vobis auxiliaremur, niſi ſciremus qui vos ſitis, & cum quibus præliemini.

Fabula ſignificat, eos, qui cum præſtantioribus certant, ſuam ſalutem contemnere.

Formica.

QUæ nunc formica homo olim fuit: hic agriculturæ aſſiduè incumbens, non erat propriis laboribus contentus, ſed & vicinorum fructus ſurripiebat. Jupiter autem, indignatus hujus avaritia, tranſmutavit eum in

hoc

hoc animal, quæ formica appellatur. Verùm cùm mutâſſet formam, non & affectum mutavit: nam uſque nunc arva circumtundo, aliorum labores ſurripit, & ſibi recondit.

Fabula indicat, naturâ pravos, etſi maximè ſpeciem tranſmutaverint, mores non mutare.

Veſpertilio & Muſtela.

Veſpertilio, in terram cùm cecidiſſet, à muſtela captus eſt, & cùm occidendus eſſet, pro ſalute rogabat. Hâc verò dicente, non poſſe ipſam dimittere, quòd naturâ volucribus omnibus inimica foret; ait, non avem, ſed murem eſſe; & ſic dimiſſus eſt. Deinde autem cum iterum cecidiſſet, & ab alia muſtela captus eſſet, nè voraretur, orabat. Hâc autem dicente, cunctis ſe inimicam eſſe muribus; hic, Non mus, ſed veſpertilio ſum, dicebat; & rurſus dimiſſus eſt: atque ità evênit, bis mutato nomine, ſalutem conſecutum fuiſſe.

Fabula indicat, neque nos in eiſdem ſemper eſſe oportere; conſiderantes eos, qui ad tempus mutantur, plerunque pericula effugere.

Viatores.

Viatores ſecundum littus quoddam iter facientes viderunt in ſpeculam quandam, & ibi conſpicati ſarmenta procul natantia, navem eſſe magnam exiſtimârunt: quamobrem expectaverunt, tanquam appulſura ea eſſet. Cum verò à vento lata ſarmenta propius forent, non navem amplius, ſed ſcapham videre videbantur. Advectis autem illis, cum ſarmenta eſſe vidiſſent, inter ſe dixerunt, Ut nos igitur fruſtrà quod nihil eſt, expectabamus!

Fabula indicat, nonnullos homines, qui ex improviſo terribiles eſſe videntur, cùm periculum feceris nullius eſſe pretii.

Aſinus ſylveſtris.

Aſinus ſylveſtris aſino viſo domeſtico in loco quodam aprico, profectus ad ipſum, beatum dicebat, & corporis

poris habitudine & cibi perceptione, Deinde autem cùm vidiſſet eum ferentem onera, & agaſonem retro ſequentem & baculis ipſum percutientem, ait, Aſt ego non ampliùs beatum te exiſtimabo: video enim non ſine magnis malis habere te felicitatem.

Fabula indicat, non eſſe æmulanda lucra, in quibus inſunt pericula & miſeriæ.

Aſini.

Aſini olim, propterea quòd aſſiduè onera ferrent, & fatigarentur, legatos miſerunt ad Jovem, ſolutionem laborum petentes. Hic autem oſtendere ipſis volens id non poſſe fieri, ait, Tunc eos liberatum iri laboribus, cùm mingendo fluvium fecerint. At illi eum verum dicere exiſtimantes, ex illo & nunc uſque ubi aliorum urinam viderint aſinorum, illìc & circumſtando mingunt.

Fabula indicat, unicuique quod fatale eſt incurabile eſſe.

Aſinus & Vulpes.

Aſinus indutus pelle leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Cæterùm visâ vulpe, tentavit & hanc perterrefacere. Hæc autem (caſu enim ipſius vocem audiverat) ad ipſum ait, Compertum habeto, quòd & timuiſſem, niſi rudentem audiviſſem.

Fabula ſignificat, nonnullos indoctos, qui iis qui extra ſunt, aliqui eſſe videntur, ex ſua linguacitate redargui.

Aſinus & Ranæ.

Aſinus ligna ferens, pertranſibat paludem quandam; Lapſus autem ut decidit, nec ſurgere poſſet, lamentabatur ac ſuſpirabat. Ranæ autem quæ erant in palude, auditis ſuſpiriis, Heus tu, dixerunt; quid faceres, ſi tanto hìc tempore, quanto nos, fuiſſes, cùm, quia paululum cecidiſti, ſic lamenteris?

Hoc ſermone uti quiſquam poterit in virum ſegnem, qui ob minimos quoſque labores triſtatur, cùm ipſe majoribus facilè reſiſtat.

Asinus & Corvus.

ASinus ulcerato dorso in prato quodam pascebatur. Corvo autem insidente sibi, & ulcus percutiente, asinus rudebat ac saltabat. Sed agasone procul stante, ac ridente, lupus præteriens ipsum vidit, & dixit, Miseri nos, quos si tantùm viderit, persequitur; huic autem & arridet.

Fabula declarat, maleficos homines, si tantùm appareant, dignosci.

Asinus & Vulpes.

ASinus & vulpes, initâ inter se societate, exiverunt ad venationem. Leo verò cùm occurrisset ipsis, vulpes imminens periculum videns, profecta ad leonem, traditurum ei asinum pollicita est, si sibi impunitatem promiserit. Qui cùm dimissurum eam dixisset, illa, adducto asino, in casses quosdam ut incideret fecit. Sed leo videns illum fugere minimè posse, primùm vulpem comprehendit, deinde sic ad asinum versus est.

Fabula indicat, eos qui sociis infidiantur, & seipsos nescios perdere.

Gallina & Hirundo.

GAllina, serpentis ovis inventis, diligenter calefacta excludit. Hirundo autem cùm eam vidisset, ait, O demens, quid hæc nutris, quæ, cùm excreverint, à te primò injuriam auspicabuntur?

Fabula significat, implacabilem esse pravitatem, licèt afficiatur maximis beneficiis.

Camelus.

CUm primùm visus est camelus, homines perterriti, & magnitudinem admirati, fugiebant. Ubi verò procedente tempore cognoverunt ipsius mansuetudinem, confisi sunt eò usque ut ad eum accederent. At intellecto paulò pòst, belluæ non inesse bilem, eò contemptiùs ivêre, ut fræna ei imponerent, & pueris agendũ traderent.

Fabula indicat, terribiles res consuetudine contemptibiles fieri.

Serpens

Serpens.

SErpens, à multis hominibus peſſundatus, Jovem poſtulavit. Jupiter autem ad eum dixit, Si qui prior conculcavit pupugiſſes, nequaquam id facere ſecundus aggreſſus fuiſſet.

Fabula ſignificat, eos qui priùs invadentibus reſiſtunt, aliis formidoloſos fieri.

Columba.

COlumba ſiti correpta, ut vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata, atque multa elata impetu, inſcia in tabulam offendit, uſque adeò ut pennis ipſius perfractis in terram decideret, atque à quodam occurrentium caperetur.

Fabula indicat, nonnullos homines, ob vehementes alacritates inconſultò res aggredientes, injicere ſeſe in perniciem.

Columba & Cornix.

COlumba, in columbario quodam nutrita, fœcunditate ſuperbiebat. Cornix verò eâ auditâ ait, Heus tu, deſine hâc re gloriari: nam quò plures paris, eò plùs mœroris accumulas.

Fabula ſignificat, ex famulis quoque eos eſſe infeliciſſimos, qui in ſervitute multos filios procreant.

Dives.

DIves duas habens filias, alterâ mortuâ, præficas conduxit. Cùm verò altera filia dixiſſet, Ut nos miſeræ! ipſæ, ad quas pertinet luctus, lamentari neſcimus: hæ verò, quibus non eſt neceſſarium, vehementer plangunt. Mater ait, Nè mirare filia, ſi hæ ità lamententur; nam nummorum gratiâ id agunt.

Fabula indicat, nonnullos homines ob avaritiam non vereri alienis calamitatibus quæſtum facere.

Paſtor.

PAſtor, actis in quercetum quoddam ovibus, ſtratâ ſub quercu veſte, aſcendit, & fructum decuticbat. Oves

verò inter edendum glandes, neſcia, & veſtes unà devorârunt. At cùm paſtor deſcendiſſet, & quod erat actum vidit; O peſſima, ait, animalia! vos cæteris vellera ac veſtes præbetis; à me verò, qui vos nutrio, & veſtem ſurripitis.

Fabula indicat, pleroſque homines ob dementiam, eos qui nihil ad ſe attinent, beneficio afficere, in domeſticos mala operari.

Bubulcus.

Bubulcus armentum taurorum paſcens, amiſit vitulum; luſtrando omnem ſolitudinem, indagando moram traxit. Ubi invenire nihil potuit, precatus eſt Jovem, ſi furem qui vitulum cepit, oſtenderet, hœdum in ſacrificium oblaturum. Cæterùm proficiſcens in quercetum quoddam, invenit à leone devorari vitulum. Trepidus igitur & perterrefactus, elevatis manibus ſuis in cœlum ait, O domine Jupiter, promiſeram tibi hœdum me daturum eſſe, ſi furem invenirem; nunc taurum tibi recipio ſacrificaturum, ſi hujus manus effugero.

Fabula in homines infortunatos, qui, dum quidpiam amiſerint, precantur ut inveniant: cùm invenerint, quærunt effugere.

Aquila.

Super petra aquila ſedebat, leporem raptura: hanc autem quidam percuſſit ſagittâ, quæ intra ipſam ingreſſa eſt, ſed crena cum pennis ante oculos ſtabat: quam cùm vidiſſet, Et hoc mihi, ait, altera mœſtitia, quòd propriis pennis inteream.

Fabula ſignificat, durum eſſe, cùm quis a ſuis pericula patiatur.

Vermis & Vulpes.

Qui ſub cœno celabatur vermis, ſuper terrã egreſſus, dicebat omnibus animalibus, Medicus ſum medicaminum doctus, qualis eſt Paan deorum medicus. Et quomodo, ait vulpes, alios curans, teipſum claudum non curas.

Fabula indicat, niſi præſtò experientia fuerit, omne verbum inane eſſe.

Gallina

Gallina auripera.

GAllinam quis habens ova aurea parientem, ratus intra ipſam auri maſſam ineſſe, occiſam, aliis gallinis ſimilem reperit. Hic multum ſperans ſe inventurum divitiarum, etiam exiguis illis privatus eſt.

Fabula indicat, oportere contentum eſſe præſentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus & Vitula.

LUpus eſuriens circumibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quendam, audivit lugentem puerulum, eique dicentem anum, Deſine plorare: ſin minùs, hâc horâ tradam te lupo. Ratus igitur lupus ſeriò loqui aniculam, exſpectabat ad multam horam; ſed cùm adveniſſet veſpera, audit rurſus anum blandientem puerulo, ac dicentem, Si venerit lupus huc, interficiemus eum, fili. His auditis, lupus eundo dicebat, In hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Fabula quadrat in homines, quorum facta verbis non reſpondent.

De Culice & Leone.

CUlex ad leonem accedens, ait, Neq; timeo te, neque fortior me es. Minus mihi adeſſe virium ideo exiſtimas, quòd laceres unguibus, & dentibus mordeas? hoc & fœmina cum viro pugnans facit. Ego verò longè ſum te fortior. Si verò vis, veniamus ad pugnam. Et cùm tubâ cecinisſet, culex inhæſit mordens circa nares ipſius læves genas. Leo autem propriis unguibus dilaniavit ſeipſum, donec indignatus eſt; culex autem, victo leone, cùm ſonuiſſet tubâ, & epinicia cecinisſet, evolavit. Aranea verò vinculo implicitus, cùm devoraretur, lamentabatur, quòd cum maximis pugnans; à vili animali aranea occideretur

Fabula quadrat in eos, qui proſternunt magnos, & à parvis proſternuntur.

FINIS.

Sales, ſive Facetiæ multùm jucundæ, ſelectæ ex libello *Poggii* Florentini.

Oratoris eloquentiſſimi.

De pigritia Adoleſcentis.

BOnatius adoleſcens facetus è familia Galiſcorum, dum eſſemus Conſtantiæ, admodum tarde ſurgebat è lecto. Cùm ſocii eam tarditatem culparent, quidve tam diu in lecto ageret, percontarentur; ſubridens reſpondit, Litigantes diſcrepantésque auſculto. Adſunt enim mane mihi è veſtigio, cùm expergiſcor, duæ habitu muliebri; Sollicitudo videlicet & Pigritia. Quarum altera ſurgere hortatur, aliquid operis facere, neque diem in lecto terere: altera, priorem increpans, Quieſce, inquit, & propter frigoris vim in calore lecti permanendum, indulgendumque corporis quieti, neq; ſemper laboribus vacandum. Prior inſuper rationes ſuas tuetur: ità ut cùm diutius diſputent atque altercentur, ego, tamen æquus judex, in nullam partem declinans, audio diſputantes exſpectans quoad ſint ſententiâ concordes. Hoc fit, ut ſurgam tardus, exſpectans litigii finem.

De Gallo & Vulpe.

EQuidam quondam vulpes, ad decipiendas gallinas, quæ gallo duce arborem excelſiorem, quò ſibi aditus non erat, aſcenderant, ad gallum blandè acceſſit; quem comiter cùm ſalutâſſet, Quid in excelſo agis? inquit. Nunquid non aucupii nova hæc recentia tam ſalutaria nobis? Nequiquam cùm Gallus reſpondiſſet; Atqui prænuntia huc acceſſi, ait, ad communicandam tecum alacritatem. Animalium omnium concilium celebratum eſt, in quo pacem perpetuam omnium inter ſe firmârunt, ità, ut omni ſublato timore, nulli ab alterò inſidiæ aut injuriæ fieri ampliùs queant, ſed pace & concordiâ omnes fruantur: licet abire unicuique, vel ſoli, quò velit ſecurè. Deſcendito igitur, & hunc feſtum agamus diem. Agnitâ vulpis fallaciâ, gallus. Bonum, inquit, adfers nuntium, & mihi gratum: & collum altiùs protendens, proſpecturóque longiùs & admiranti ſimilis, in pedes ſe erexit. Tum, Quidnam aſpicis? vulpes

pes cùm dixiſſet; Duos, inquit, magno curſu, ore patulo, adventantes canes. Tum tremebunda vulpes. Valeto, inquit: mihi fuga expedit antequam illi adveniant; & ſimul cœpit abire. Hinc gallus, Quòniam fugis, aut quod times? ait. Siquidem pace conſtitutâ nihil timendum. Dubito, inquit vulpes, an canes iſti audierint decretum pacis.

Hoc pacto dolo eluſus eſt dolus.

De muliere obſtinata, quæ Virum pediculoſum vocavit.

Mulier quædam è noſtris admodum viro contraria, ſemper verbis ejus objurgando refragabatur, perſtans in eo quod cœperat, ità ut ſuperior eſſe vellet. Habitâ ſemel cum viro gravi altercatione, maritum pediculoſum vocavit. Ille, ut verbum illud retractaret, uxorem verberibus contundebat, pugnis cædens ac calcibus. Quò magis cædebatur, eò plùs illa pediculoſum appellabat. Vir tandem verberando laſſus, ut uxoris pertinaciam ſuperaret, per funem in aquæ puteum demiſit, ſuffocaturum ſe dicens, niſi verbis ejuſmodi abſtineret. Inſtantiùs perſeverabat etiam in aqua ad mentum uſque conſtituta, verbum illud continuans. Tum vir, nè ampliùs loqui poſſet, in puteum demerſit, tentans ſi eam mortis periculo à verborum pertinacia poſſet avertere. At illa, loquendi facultate ademptâ, etiam dum ſuffocaretur, quod loqui nequibat, digitis exprimebat: nam manibus ſuper caput erectis, atque unguibus utriuſque pollicis conjunctis, ſaltem quo potuit geſtu, viro pediculos objiciebat. Unguibus enim eorum digitorum pediculi à fœminis occidi conſueverant.

De eo, qui uxorem in flumine peremptam quærebat.

Alter, uxorem quæ in flumine perierat quærens, adversùs aquam proficiſcitur. Tum quidam admiratus, cùm deorſum ſecundùm aquæ curſum illam quærendam admoneret; Neequaquam hoc modo reperitur, inquit: Ità enim, dum vixit, difficilis ac moroſa fuit, reliquorúmque moribus contraria, ut nunquam niſi contrario & adverſo flumine, etiam poſt mortem, ambulet.

De Sacerdote, qui Canículum ſepelivit.

Erat ſacerdos ruſticanus in Tuſcia admodum opulentus. Hic canículum ſibi charum, cùm mortuus eſſet, ſepelivit in cœmeterio. Senſit hoc epiſcopus, & in ejus pecuniam animum intendens, ſacerdotem, velut maximi criminis reum, ad ſe puniendum vocat. Sacerdos, qui animum epiſcopi ſatis noverat, quinquagin-

ta aureos ſecum deferens, ad epiſcopum devenit. Qui ſepulturam canis graviter accuſans juſſit ad carcerem ſacerdotem duci. Hìc vir ſagax, O pater, inquit, ſi noſceres prudentiam caniculi, non mirareris, ſi ſepulturam inter homines meruit: fuit enim pluſquam ingenio humano tum in vita, tum præcipuè in morte. Quidnam hoc eſt? ait epiſcopus. Teſtamentum, inquit ſacerdos, in fine vitæ condens, ſciensque egeſtatem tuam, tibi quinquaginta aureos ex teſtamento reliquit, quos mecum detuli. Tum epiſcopus teſtamentum & ſepulturam comprobans, acceptâ pecuniâ, ſacerdotem abſolvit.

De milite qui uxorem habuit litigioſam.

Habebat Florentinus, Eques admodum nobilis, uxorem litigioſam ac perverſam, quæ quotidie ad religioſum confeſſorem, vel (ut aiunt) devotum ſuum, querelas viri & vitia deferebat. Hic equitem reprehendebat objurgabátque. Aliquando verbis admonitus uxoris, & ut pacem inter eos poneret, rogavit virum ad confeſſionem peccatorum: quâ factâ, non dubitabat conventuram inter eos concordiam. Paruit eques. Et cùm Religioſus eum ſua peccata explorare juſſiſſet, Nequaquam eſt opus, inquit; quicquid enim unquam commiſi, & multò plura etiam, ab uxore ſæpius tibi recitata exſtiterunt.

Facetiſſimum de Sene quodam, qui Aſinum portavit ſuper ſe.

Dicebatur inter ſecretarios Pontificis, eos, qui ad vulgi opinionem viverent, miſerrimâ premi ſervitute; cùm nequaquam poſſibile eſſet, cùm diverſa ſentirent, placere omnibus, diverſis diverſa probantibus. Tum quidam ad eam ſententiam fabulam retulit, quam nuper in Alemania ſcriptam factámque vidiſſet. Senem ait fuiſſe, qui cum adoleſcentulo filio, præcedente abſq; onere aſello, quem venditurus erat, ad mercatum proficiſcebatur. Prætereuntibus viam, quidam in agro opus facientes ſenem culpárunt, quòd aſellum nihil ferentem neque pater, neque filius aſcendiſſet, ſed vacuum onere ſinerent; cùm alter præ ſenectute, alter præ ætate tenera, vehiculo egeret. Tum ſenex, adoleſcentem aſino impoſuit, ipſe pedibus iter faciens. Hoc alii conſpicientes culpárunt ſtultitiam ſenis, quòd adoleſcente, qui validior erat, ſuper aſinum poſito, ipſe ætate confectus pedibus aſellum ſequeretur. Is mutato conſilio, atque adoleſcente depoſito, ipſe aſinum aſcendit. Paulu-

lum

lum verò progreſſus, audivit alios ſe culpantes, quòd parvulum filium, nullâ ratione ætatis habitâ, tanquam ſervum poſt ſe traheret, ipſe (qui pater erat) aſello inſidens. His verbis permotus, filium ſecum aſello ſuperimpoſuit, hoc pacto iter ſequens, Interrogatus autem ab aliis, an ſuus eſſet aſellus; cùm annuiſſet, caſtigatus eſt verbis, quòd ejus, tanquam alius, nullam curam haberet, minimè apti ad tantum onus, cùm ſatis unus ad ferendum eſſe debuiſſet. Hic homo perturbatus tot ſententiis, cùm neque vacuo aſello, neque ambobus, neque altero ſuperimpoſito, abſque calumnia progredi poſſet, tandem aſellum pedibus junctis ligavit, atque baculo ſuſpenſum, ſuo filiique collo ſuperimpoſitum, ad mercatum deferre cœpit. Omnibus propter novitatem ſpectaculi ad riſum effuſis, ac ſtultitiam amborum, maximè verò patris, increpantibus; indignatus ille, ſuper ripam fluminis conſiſtens, ligatum aſinum in flumen dejecit, atque ità amiſſo aſino domum rediit. Ità bonus vir, dum omnibus placere cupit, nemini ſatisfaciens, aſinum perdidit.

De Homine, qui in ſomniis Aurum reperiebat.

AMicus quidam noſter aurum à ſe repertum noctu per ſomnium referebat in cœtu. Tum quidam, Vide ne tibi accidat, ait, quod meo vicino, cui aurum in ſtercus cecidit. Cùm ſomnium narrari poſceremus, Vicinus, inquit, noſter ſomniavit, ductum ſe à dæmone in agrum ad aurum effodiendum: cùm multum reperiſſet, Non licet, inquit dæmon, nunc auferre, ſed ſigna locum, ut cognoſci à te ſolo queat. Cùm alter, quo ſignaculo uteretur, peteret; Caca hîc, inquit dæmon, nam hoc maximè modo nullus hîc aurum eſſe ſuſpicabitur, & tibi ſoli res nota erit. Annuit vir; & ſtatim expergefactus, ſenſit in lecto ventrem admodum laxâſſe. Inter fœtorem & ſtercus cùm ſurrexiſſet, domo exiturus capiti capillum ultimò impoſuit, in quo catus eâ nocte ſtercus fecerat; iniquo fœtore permotus, inquinatum caput & cæſariem lavit. Ità aureum ſomnium in merdam rediit.

De deriſione hominis Porcum occidere volentis.

MOs erat in oppido quodam Piceni, ut qui hyeme porcum occidiſſet, viciniam ad cœnam invitaret. Quidam, quo pacto eam impenſam vitaret, compatrem conſulit; Dic, (inquit ille) cras, porcum tibi hâc nocte furto ablatum. Et ſimul, nihil tale illo verente, quidam clàm porcum nocte furto ſurripuit. Manè conſpiciens ſibi porcum ablatum, ad compatrem profectus, altâ voce querebatur,

porcum

porcum ſibi furto ſurreptum. Tum alter, Rectè, compater mi ſapis, inquit; ità enim te docui loquuturum. Cùm ille ſæpius & per omnes deos juraret id verum eſſe, Bene agis, reſpondebat, & ſecundùm conſilium meum. Cùm ille juramento iteraret: Hoc modo te loqui debere antea monui, reſpondebat, & ſanum conſilium dedi tibi. Tandem eluſus abiit.

De Vulpe à ruſtico in palea abſcondita.

Vulpes olim fugiens in venatione canes divertit ad ruſticum, qui in area triticum terebat, rogans ut à canibus ſe tueretur: & ſimul pollicitus eſt nunquam ſe ejus pullos gallinaceos læſuram. Annuit ruſticus conditioni, & ſumptis paleis furculâ vulpem texit. Advenit unus & item alter ex venatoribus vulpem quærens: rogabant autem ruſticum, nunquid vulpem fugientem vidiſſet, & iter ejus: Ille verbis vulpem per certam viam detugiſſe, vultu verò & oculis latère ſub paleis innuebat. Illi, potiùs ad verba quàm ad nutum reſpicientes, abiérunt. Tum ruſticus detectâ vulpe, Serva, inquit, modò promiſſa: nam verbis meis evaſiſti, cùm dicerem, abiiſſe. At illa, quæ ſibi timens per rimam inter paleas ruſticum contemplabatur diligenter, Verba tua, inquit, bona fuêre, ſed actus ſatis mali.

Dictum in eos, qui aliud verbis, aliud re agunt.

De Florentino, qui equum emeret.

Notus mihi Florentinus, Romæ empturus neceſſariò equum; pactus eſt cum venditore, qui 15 aureos, pretium cavius equo, poſtulaverat; ſe 15 daturum in præſentia, reliquorum verò ſe debitorem ejus eſſe velle annuit. Venditor poſtridie cum reſiduum poſceret, ſolutionem recuſans, Servabo conventa, emptor inquit: Pepigimus quidem ut debitor tuus ſim futurus; ſi autem tibi ſatisfecero, non ſum debitor tuus amplius futurus.

De Ægyptio hortato ad fidem.

Hortatus eſt Chriſtianus quendam infidelem Ægyptium, quocum ſibi diutina vitæ conſuetudo fuerat, cùm is in Italiam veniſſet, ut ſemel intereſſet in Eccleſia dum miſſa ſolennis celebraretur. Aſſentitur ille, & miſſæ interfuit cum Chriſtianis. Rogatus deinde in cœtu, quid ſibi de cæremoniis & ſolennitate officii videretur; reſpondit, Omnia rectè & ex ordine, præter unum ſibi videri: nullam enim charitatem in ea miſſa eſſe ſervatam; cùm unus ſolùm, reliquis eſurientibus, comediſſet ac bibiſſet, nullâ portione cibi ac potûs reliquis impensâ.

Fa-

Facetum hominis dictum, Aſinum erudire promittentis.

Tyrannus, ad exhauriendum bona ſubditi, qui ſe multa facturum jactitabat, ſub gravi pœna præcepit, ut aſinum literas doceret. Ille impoſſibile ait fore, niſi multum temporis ſibi in erudiendo aſino concederetur. Petere quantum vellet juſſus, decennium impetravit. Deridebatur ab omnibus, quoniam rem impoſſibilem ſuſcepiſſet. Ille amicos conſolatus, Nihil timeo, ait: nam interim aut ego moriar, aut aſinus, aut dominus. Quibus verbis oſtendit ſalutare eſſe, rem difficilem in longum protrahi atque differri.

De Sacerdote, Epiphania an vir eſſet vel fœmina, ignorante.

Socius quidam de feſto Epiphaniæ narravit mihi ſtultitiam ſacerdotis contribulis ſui. Sacerdos fuit, inquit, qui populo nuntiavit Epiphaniæ celebritatem futuram, Cras, ait, ſumma devotione veneremini Epiphaniam: maximum eſt enim & præcipuum feſtum. Neſcio, an vir fuerit vel fœmina: ſed quiſquis exſtiterit, à nobis eſt ſummo timore hic dies cuſtodiendus.

De Cantilena Tabernario placita.

Viator quidam eſuriens, cùm divertiſſet ad cauponulam, ventrem cibo potúque implevit. Petenti pecuniam ait, nullos ſibi eſſe nummos, ſed cantilenis ſe ſatis eſſe facturum. Tabernarius, non cantu, ſed pretio ſibi opus eſſe, reſpondit. Cui alter, Si eam cantionem dicam quæ placeat tibi, num eâ pro pecunia contentus eris? Annuente caupone, cœpit viator canere; & an ea placeret, interrogavit. Cùm abnuiſſet caupo, unam & deinde alteram cecinit. Nullo cantu ſibi ſatisfieri ille teſtatus eſt. Hîc viator, Dicam ergò nunc, inquit, eam quæ tibi ſit placitura: & accepto marſupio diſſolventi ſimilis, cœpit cantionem, quâ viatores uti conſueverunt, Metti mano alla borſa, & paga l' hoſte: *Hoc eſt, Mitte manum ad burſam, & ſatisfac hoſpiti. Hoc dicto, nunquid illa ſibi placeret, rogat. Placet hæc, inquit hoſpes. Tum viator, Satisfactum eſt tibi ex pacto, ait, poſtquam hæc cantio placuit tibi. Itaque abſque ſolutione diſceſſit.*

De Sancti Antonii Fratre, & Laico, & Lupo.

Religioſus ex his quæſtuariis, qui pro ſancto Antonio eleemoſynam petunt, agricolæ ad dandum ſibi neſcio quid frumenti perſuaſit eâ pollicitatione, ut aſsereret omnes res ſuas, & oves præſertim, per eum annum ſalvas & incolumes fore. Hujuſmodi ruſticus

cus promissis fidens, cùm oves licentiùs vagari permisisset, lupus plures ex eis comêdit. Qua re indignatus villicus, cùm altero anno quæstuarius pro frumento rediret, negavit se quidquam daturum, & simul questus est, inanes ejus fuisse pollicitationes. Sciscitanti causam fratri respondit villicus, à lupo oves suas raptas. A lupo? inquit alter. Obe, mala est bestia, & absque fide. Cave tibi ab eo: non enim sanctum Antonium tantùm, sed ipsum Christum, si posset, falleret.

Stultum est his fidere, quorum exercitium in fraudando consumitur.

Ridenda de paucitate amicorum Dei responsio.

Ad ægrum quendam, civem nostrum perfacetum, qui gravi morbo diutiùs torquebatur, accessit Religiosus, hortandi gratiâ. Cui quidem, inter cætera consolationis verba dixit, Solere Deum, quos diligit, hoc pacto castigare, & incommodis afficere. Non mirum est, inquit ægrotus, si tam paucos amicos habet: habiturus, si ità tractaret eos, etiam pauciores.

De medico, qui insanos curabat.

Plures colloquebantur de supervacua cura (nè dicam stultitiam) eorum, qui canes & accipitres ad aucupium alunt. Tum Paulus Florentinus, Rectè hos, inquit, visit stultus Mediolanensis. Cum narrari fabulam postularemus, Fuit, inquit, olim civis Mediolani, dementium & insanorum medicus, qui ad se delatos intra certum tempus sanandos suscipiebat. Erat autem curatio hujusmodi: Habebat domi aream, & in ea lacunam aquæ fœtidæ atque obscœnæ, in qua nudos ad palum ligavit eos, qui insani adducebantur; alios usque ad genua, alios inguinibus tenus, nonnullos profundiùs, pro insaniæ modo: ac eos tam diu aquâ atque inediâ macerabat, quoad viderentur sani. Allatus est inter cæteros quidam, quem usque ad femur in aquam posuit: qui post quindecim dies cœpit respiscere, ac curatorem rogare, ut ex aqua reduceretur. Ille hominem exemit à cruciatu; eâ tamen conditione, nè aream egrederetur. Cùm diebus aliquot paruisset, ut universam domum perambularet, at exteriorem januam non egrederetur, permisit: reliquis sociis, qui plures erant, in aqua relictis, paruit diligenter medici mandatis. Stans verò aliquando super ostium (neque enim egredi audebat, timore lacunæ) advenientem equestrem juvenem cum accipitre & duobus canibus, ex his qui sagaces dicuntur, ad se vocavit, motus rei novitate: neq; enim

quæ

quæ ante insaniam videret, tenebat memoriâ. Cùm accessit juvenis. Heus tu, inquit ille, ausculta, oro, mihi paucis, si libet, respondе. Hoc quo vehens quid est? & quamobrem illud tenes? Equus, inquit, & aucupii gratiâ. Tum deinceps, Verùm hoc quod manu gestas quid vocatur? & in quæ re illo uteris? Accipiter, respondit; & aucupio aptus querquedularum & perdicum. Tum alter, Hi qui te comitantur qui sunt? agè, & quid prosunt tibi? Canes ait, & aucupio accommodati ad investigandas aves. Hæ autem aves, quarum capiendarum causâ tot res paras, cujus pretii sunt, si in unum conferas totius anni capturam? ? Parùm quid nescio, cùm respondisset, & quod sex aureos non excederet: subdit homo, Quænam est equi, canumq; & accipitris impensa? Quinquaginta aureorum affirmavit. Tum admiratus stultitiam equestris juvenis. Ho, ho, inquit, abi hinc ocyus, oro, atq; adeò avola, antequam medicus domum redeat: nam si te hîc compererit, veluti insanissimum omnium qui vivunt in lacunam suam conjiciet, curandum cum cæteris mente captis atque ultra omnes usque ad mentum in aquam summam collocabit.

Ostendit aucupii porrò studium summam esse dementiam, nisi aliquando & ab opulentis exercitii gratiâ fiat

Facetissimum consilium Minacii ad rusticum.

Rusticus cùm castaneam arborem ad excutiendos fructus ascendisset, decidens ex ea, cestum effegit pectoris. Hinc ad consulendum accessit Minacius quidam, homo perfacetus: qui inter loquendum daturum sè illi normam dixit, quâ servatâ, nunquam ex arbore caderet. Vellem hoc antea, inquit ægèr, consuluisses; attamen in futurum poterit prodesse. Tum Minacius, Fac semper, inquit, nè sis celerior in descensu quàm in ascensu sed eâ quâ ascendis tarditate descendas: hoc pacto nunquam præcipitem te agas.

Ejusdem Minacii lusoris responsio.

Idem Minacius, cùm aliquando nummulos & vestes insuper ad taxillos lusisset (egens enim erat) flens ad ostiolum tabernæ cujusdam sedebat. Videns mœrentem flentémq; amicus, Quidnam est tibi? inquit. Nihil, Minacius ait. Cur nam ergò, si nihil habes, ploras? Hoc solum quòd nihil habeo, inquit. Admiratus ille, Quæ ergò, si nihil habes, ploras? ait. O) hanc ipsam causam, respondit, quoniam nihil est mihi. Alter nihil causæ cur ploraret intelligebat, alter nihil sibi reliquum superesse à ludo plorabat.

De

De paupere monoculo, qui frumentum empturus erat.

Tempore quo Florentiæ summa aliquando erat annonæ caritas, accessit pauper luscus ad forum, quosdam sextarios frumenti (ut dicebat) empturus. Rogavit hunc in foro percontantem pretium quidam alter superveniens, quanti sextarius frumenti venderetur: Hominis oculo, inquit, constat: designant his verbis annonæ caritatem. Hoc audiens sciolus, qui aderat puer, Cur tu ergo ait, tam grandem saccum portâsti, cùm non ampliùs quàm unum sextarium possis emere?

Fabula Mancini.

Mancinus vir rusticus, oppidanus meus, frumento ad Figignum castrum asellis vehendo exercebatur, quos ille complures ad vecturam sumebat, Cùm ille semel à mercatu rediens, fessus è via, ascendisset asinum quendam præstantiorem, computatis in via asinis praeibat, domo appropinquans; cóque quo vehebatur minimè annumerato, visum est ei unum deesse. Turbatus igitur, ac reliquis asinis uxori quos restitueret commendatis, confestim eo asino quo ferebatur ad mercatum septem millibus passuum retrocedit; quæ éasque à singulis obviis, an asinum quempiam amissum reperissent; cùm omnes negarent, domum noctu mœrens, & dolens jacturam asini, rediit. Tandem etiam ab uxore admonitus, cùm descendisset, illum, quem tanto studio & dolore quæsierat, asinum esse cognovit.

De illo qui aratrum super humerum portavit.

Alter Pierus nomine, admodum incultus, cùm usque ad meridiem arâsset sesis bobus, & ipse labore fatigatus, rediturus in oppidum, aratrum super asellum alligat: deinde asellum, præmissis bobus ascendit. Qui cùm nimio onere gravatus sub pondere deficeret, sensit tandem Pierus asellum ire non posse. Tum descendens, atque aratrum super humerum ponens, rursus asellum ascendit, inquiens, Nunc rectè ambulare potes: non enim tu, sed ego aratrum fero.

FINIS.

UNIVERSITY LIBRARY CAMBRIDGE

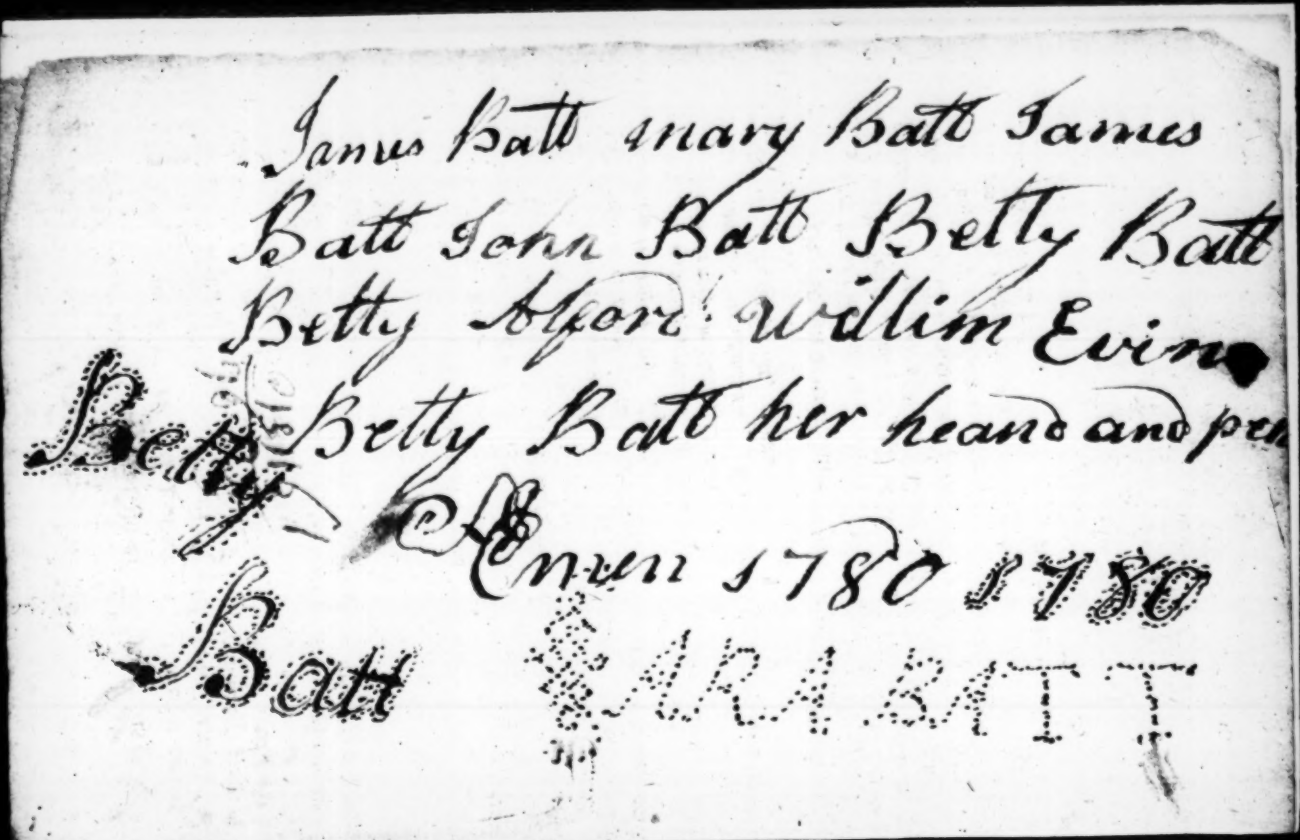
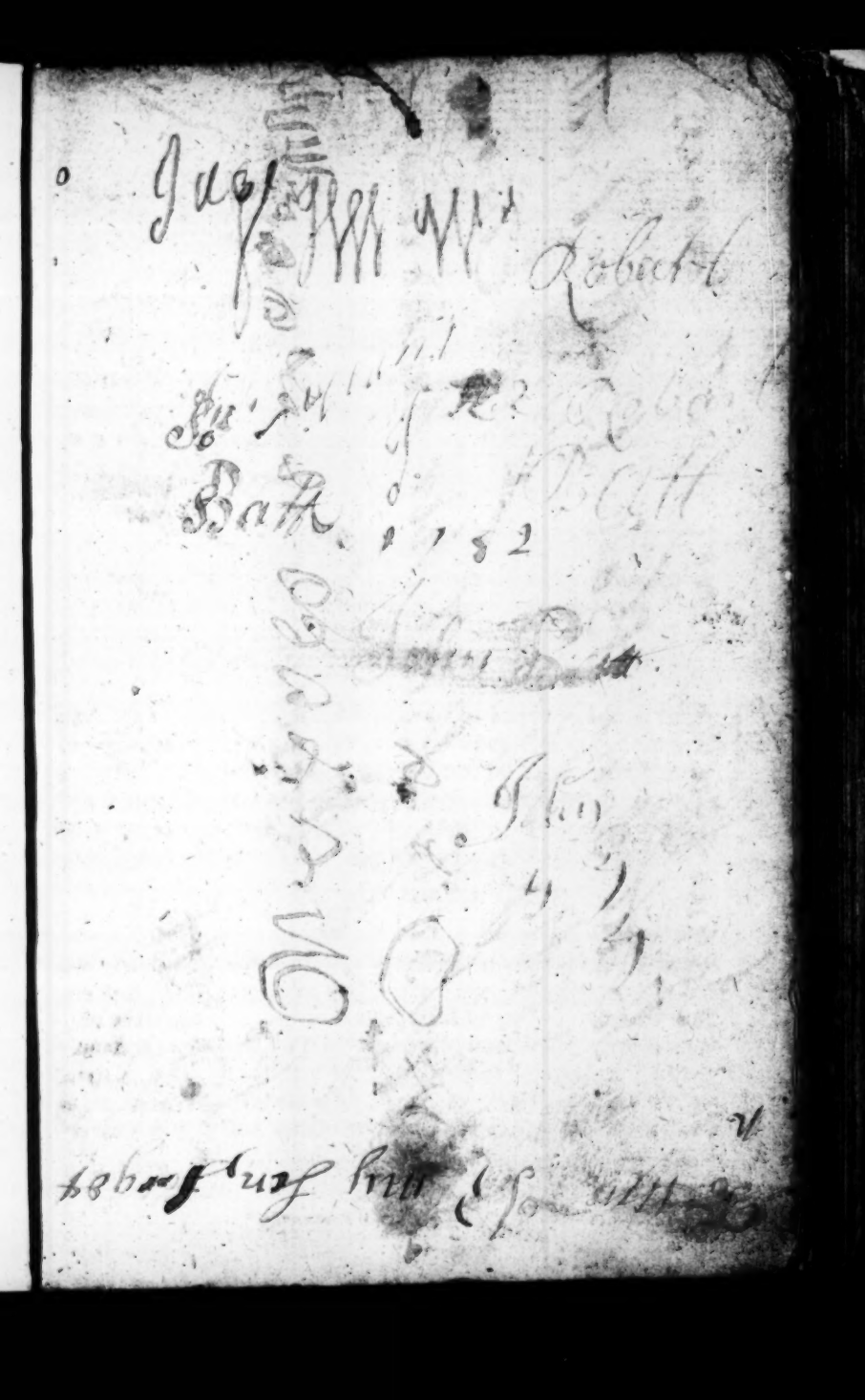
James Batt mary Batt James
Batt John Batt Betty Batt
Betty Alford Willim Evin
Betty Batt her heand and pen
Betty
Emen 1780 1780
Batt ARA BATT